

201429

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 }
సంపుటము ౧౪ }

చెన్న పట్టణము 1926-వ సం॥ డిసంబరు నెల 4-వ తేది శనివారము
శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర కార్తికమాస బహుళ చతుర్థి.

No. 207 }
సంచిక ౨౦౭ }

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కల విధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, నాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటచే శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి సహజమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

విశేషములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియుంట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

9-12-26 గురువారము రాత్రి 9 గంటలకు

గొప్ప ప్రారంభ దినము

మధుర బరిజినల్ బాయిస్ కంపెనీ వారివలన

దశావతారము చెన్నపురి రాయల్ థియేటరునందు

రు 1,50,000 ఖర్చుచేసి తయారు చేయబడినది.

నడరు తేదీనుండి ప్రతిదినము ఒక నెలవరకు ప్రదర్శించబడును.

పగటి నాటకములు:—సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గంటలకు ప్రారంభించబడును.

రాత్రి నాటకము:—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభించబడును.

టిక్కెట్ల ధరవివరములు:—రు 3, 2, 1 అణాలు 8 మాత్రమే

ముఖ్యగమనింపు:—మొదటి రెండుతరగతులు మాత్రమే టి 1-కి రు 0-8-0 చొప్పున అధికముగా చెల్లించిన రిజర్వేషన్లు చేయబడును.
3257 ఎస్. ఎం. నచ్చిదానందపిల్లె, ప్రొవైటరు.

Regd
Trade Mark

నాలో పరిచయము గలిగియుండుటచే మీకు వైద్యుల ఖర్చు తగ్గును!

ఇదివరలో నాలో నేర్పాటుచేసినవారి సడిగిన, పూరివివరములు వారు తెలుపుదురు. మీరు ఒకదఫా
నా నేర్పాటుచేసిన తర్వాత మీ మిత్రులందరికినీ నన్ను నిహర్షచేయుదురను నన్నుకము నాకుగలదు. అమూల్య
మైన ఓషధులు, కస్తూరి, కుంకుమపువ్వు మొదలగునవి చేర్చి నన్ను తయారుచేసిరి. అవాలగోపాలముగా నన్ను
విడువక నెక్కు పరిరముల నుండి హాజరులో చేకావలిగానుంచు కొనుచున్నార. మీరును ఏల పరీక్షించి
చూడ కూడదు. నాపేరు

“లోకామయహర కస్తూరి మాత్రలు”

ధర బుడ్డి 1-కి రు 0-4-0, 6 బుడ్డు 1-4-0 వి. పి. ఖర్చువేరు. 594

లోకుగా కావలసినవారు వ్రాసిన ప్రత్యేకధరలు తెలుపబడును.

ముఖ్యగమనింపు:—ప్రతి ముఖ్యపట్టణమునందును ఏజంట్లు కావలెను. మద్రాసులో నుండువారు 9 బందరువీధిలో
నన్ను స్వాగతంపెనీలో పుచ్చుకొనవచ్చును.

పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొవైటరు.

(2)

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

జ్యోతిషకళా పాఠశాల

1927 సం॥ ౧౦ జనవరి లగాయకు 6 నెలలలో ప్రారం
భమునుండి చివరవరకు జాతకభాగముంతయు బాబుద్వారా సవి
స్తరముగా నేర్పబడును. నెల 1 కి రు 2 లు చొప్పున 6 నెలల
కు రు 12 లు అగును. ప్రతినెలకు ముందుగా సామ్యు పంపెడు
వారికి రు 2 లును వి. పి. గా కోరువారికి రు 2-5-0 లును
అగును. నెల 1 కి 100 శేషీలు చొప్పున పరియైన బోధనక్రమ
ములతో పామరులకుగూడ తెలియజేయుట పాఠములను రాయారు
చేసి అన్వేషించి ప్రతివారము పంపుచుండెదము. ఈ పా
ఠశాలయొక్క నిబంధనలను గురించి తెలిసికొనినవారు వెంట
నే మాకు వ్రాసి తెలిసికొనవలెను.

గోపాలపురం } ఆ కెళ్ల వేంకటేశాస్త్రి
కొత్తపోట పోస్టు } ప్రొఫెసరు.
తూర్పుగోదావరిజిల్లా }

నేత్రములు జీవనోపాయమునకు ఆధారమైనవి

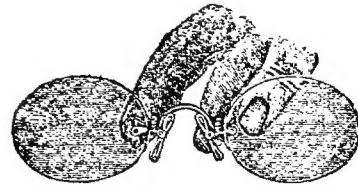
వికసక్ అందు కో;

సులోచనములను విక్రయించువర్తకులు

185 బ్రాడ్వే - మద్రాసు

బ్రాంచి 889 వై కాప్టన్ రోడ్డు తిరునెల్వేళి, మద్రాసు
మదలో చాల

మరిచి కండ్ల జబ్బు
లను ఆశ్రయించేయు
దురు. నేత్రములు
ఆధరణములకన్న
ముఖ్యమైనవి. మీ

కండ్లముందు జబ్బున్నదని తోచినపుడును ఆశ్రయించేయక
వెంటనే సులోచనములకొరకై మాకు జాబును వ్రాసిన మీ
జబ్బులనుండి విముక్తికొనవచ్చును.

మా యేజంట్లు ఈ త్రవ పరగణాలలో ప్రచారమును
చేయుచున్నారు. మీరు వారితో ఆలోచించిన మీకు తక్కువ
ధరలో సులోచనములను నియమించగలరు. ధరలు సరసము.

WICKSON & Co.,

Ophthalmic Opticians. Broadway, Madras

నిరుద్యోగసమస్య-మధ్యతరగతి వారి దుస్థితి

సర్ పి. సి. రేగారి సూచనలు

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమువారి యాజమాన్యమున మొన్నటిదినునకు సాక్షాంకము సర్ పి. సి. రేగారు పెసేసు భవనమున నిరుద్యోగసమస్యగరించి ఉపన్యసించిరి. నగరము సంపత్తి ప్రముఖులనేకులు సభకు వచ్చియుండిరి. విశ్వవిద్యాలయపు చైరమన్లు సర్ ఆర్. వెంటురత్నం నాయకు గారు సభకు అధ్యక్షత వహించిరి.

సర్. పి. సి. రేగారు పర్యవేక్షించేవలయునని కోరుచు నెంకలెరత్నం నాయకుగారు ఇట్లు చెప్పిరి:—

“ఈ విశ్వవిద్యాలయము యాజమాన్యమున ఉపన్యసించి మనలను గౌరవించినందులకు విపత్తున ఆచార్యరేగారికి కృతజ్ఞతాపూర్వకమున లభించుచున్నది. పిరు అస్సలు తైయన్నను ఈ ఉపన్యాసమున అంగీకరించుట పరికారబద్ధము నుచునున్నది. కొన్ని సంవత్సరములకు పూర్వము పిరు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు విద్యార్థులకు కొన్ని ప్రశ్నలతో పన్యాసమునకు ఆహ్వానించబడిరి. పిరు ఉత్సాహముతో ఈ ఆహ్వాన మంగీకరించి ఉపన్యాసముల నొసగి తనకు తానెవలసిన వేరనుచును విశ్వవిద్యాలయమునకే విరాళముగ నొసగిపోయిరి. అట్టి మానసికతలకు ఉపన్యాసము వివాదాగ్నిము వలల నునకు లభించినందులకు మనకు కృతజ్ఞతై యుండవలెను.”

సర్ పి. సి. రేగారి ఉపన్యాసము

విమర్శకు సర్. పి. సి. రేగారి గారి క్రింది విధమున ఉపన్యసించిరి:—

80 సంవత్సరములకు పూర్వము చెన్ననగరమున పరమేశ్వరమఠియైన పత్రికాధిపతియుండెను. పిరు వ్రాసిన గ్రంథములలో డెంగాలు, మద్రాసు, బొంబాయి శాస్త్రములు ప్రతి ఒక్క ప్రత్యేకముగను వివరించిరి. వంగరాష్ట్రము సంస్కరణలకు పుట్టిల్లియు, మద్రాసు రాజకీయములకు పుట్టినిల్లియు, బొంబాయి పరిశ్రమధికారుల పుట్టినిల్లియు వారు వ్రాసిరి. వారు నిజమున వ్రాసిరి. రాజారామ జూహనరావు, స్వామి వివేకానంద మున్నగు గొప్ప సంస్కర్తలు వంగరాష్ట్రమున ఉండియుండిరి. సర్ టి. మాధవరావు, సర్

సలూజుంగు, డి. బి. రంగాచార్యులు, సర్ పి. శేషాద్రి అయ్యరు మున్నగు గొప్ప రాజకీయ ప్రవీణులు మద్రాసు రాష్ట్రమునకు చేరినవారు. బొంబాయి రాజధాని వశిష్టంగ వల నిలయుచుని చెప్పవచ్చును. కాని పూనానగరమున అసదృశమగు ప్రతిభ గలవారు జనించిరి. భండార్కార్, రనేడు, తిలక, గోకలే, పరంజిగిరాడ్లు పూనానగరవాసులుకదా!

నేటి పరిస్థితులు

కాని నేటిదినునకు పరిస్థితులున్నవి? వంగరాష్ట్రము మద్రాసు ఒకే దేవుని మునున్నవి. ఇంగ్లాండులో ఒక ఆంధ్ర యును భుజియు ఆహారమును మద్రాసులో 40 మంది భౌగాలులో 80 మంది భుజింపవచ్చునని మద్రాసునందొక వైద్య శ్రమమును నాకు నిన్ను చెప్పిరి. ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్సు మున్నగు పాశ్చాత్య దేశములందు ప్రజలు తప్పిని కలగజేయు పదార్థములను భుజింపవచ్చును. పశువులను పోషించుటకు ప్రత్యేకముగా శ్రేణువులును బడుచున్నది. పశువుల పోషకాహారము కొన్ని ప్రదేశములందు పచ్చిక వండింపబడుచున్నది. 7 గంటలకు పనికి ఇంగ్లాండులో ప్రతియింటికి మంచుపాలుసప్లయచేయబడుచున్నది. స్వేదము బండ్లలో పాతి రసించబడును. పండ్లు కూరగాయలుగూడ సైమలుబండ్లద్వారా విచ్చుచున్నవి. ఈ విధమున ఇంగ్లాండునందెవారు పరిశుభ్రమున తదార్థములను ఉపయోగించుచున్నారో. మద్రాసు డెంగాలువారు దేవాదార్థ్యమును కాపాడుటకు తనంత ఆహారము భుజించుటలేదు. కేవలము బొంబాయి ప్రాణము నిలిచియుండుటకు పనము ఆహారము భుజించుచున్నాము. మనవిద్యార్థులకు ఛత్వారమువచ్చుటకు నిస్సారముగ ఆహారము కారణముని చెప్పవచ్చును. విద్యార్థులు కష్టపడి చదువుచు సరియగు ఆహారము తినకుండుటచే ఇంతమంది ముక్కదములను ధరించుచున్నారో.

కుక్కగొడుగులవలె విశ్వవిద్యాలయములు ఏర్పడుట యాభే అరవై సంవత్సరములక్రింద ఇంగ్లీషు చదువు కొనినవారికి చక్కని ఆదాయము వచ్చుచుండెడిది. కాని క్రమక్రమముగ విశ్వవిద్యాలయముల సంఖ్య కళాశాల సంఖ్య అధికమయ్యెను. ఒక్క కలకత్తాలోనే 12 కళాశాలలున్నవి. ఒక్కొక్క కళాశాలలోను కనీసము 2000 మంది విద్యార్థులున్నారు. ప్రతిరాష్ట్రమునందును పరిస్థితు లీవిధముననున్నవి. కుక్కగొడుగులవలె ఎచ్చట చూచినను విశ్వవిద్యాలయము లుడయించుచున్నవి. ఇంకను అధికముగ విశ్వవిద్యాలయములను

సౌపించుటకు పూర్వము మనము ఈవిషయమే కొంత అలోచించుట అవసరము. విశ్వవిద్యాలయపు పట్టభద్రులకున్న ఎక్కడు అధోగతియందున్న వారు మరొక్కరులేరు. వారిసేతి జాలికలుగజేయుచున్నది. ఎక్కడనో కొంతమంది న్యాయవాదులు నిలకు పది ఇరువది ముప్పదివలె యాప్యములను సంపాదించుచున్నారు. కాని అంపరు రాన్ బిహారుఫోమ్ సి. ఆర్. దాసు, సిన్హాప్రభువు, సర్ భాష్యంఅయ్యంగారువంటి వారలు కాకాలరు. పిరినిచూచి అంపరు లా కాలేజీలయందు ప్రవేశించుచున్నారు. అందుచేతనే లా కాలేజీలను రద్దుపరచినగాని వంగరాష్ట్రము అభివృద్ధి చెందజాలవని నేను 6 సంవత్సరముల క్రితము చెప్పియుంటిని. మద్రాసునందలి విద్యార్థులకుగూడ ఇదే హితముపగుచున్నది. మెనూరులో జిల్లా కోర్టులసంఖ్య అతిస్వల్పముగ నున్నను ఇప్పటికి 800 మంది న్యాయవాదులున్నారు. ఇంకను ప్రతిసంవత్సరమున కొంత వారు తయారగుచున్న ఎట్టివివేతపరిస్థితు లేర్పడునో ఈ హితంపగుచును.

కూలివారు యజమానులతో పోరాడి జీతములను హెచ్చించుకొనుకొని గలవారై యున్నారు. పాపము పట్టభద్రులు యజమానుల అనుగ్రహమునకు జేచియుండవలసియున్నది. మద్రాసులో వంగరాష్ట్రమువారు అధికముగ లేరు. కాని వంగరాష్ట్రమున కొన్ని వేలమంది మద్రాసులున్నారు. 50 లేక 75 యాప్యములతో పిరు తృప్తికెందుచున్నారు. అన్నము భుజించు తగినజీత మివ్వబడిన చాలును. ఇతరరాష్ట్రములవారు పరరాష్ట్రపు ప్రజల దాడిని సహించుటలేదు. కాని ఈదురభిమానము వంగరాష్ట్రమువారి నింతవరకు ఆవరింపలేదు.

వర్తకమునందుగాని పరిశ్రమయందుగాని మరి ఇతర ఏవృత్తియందైననుగాని వృద్ధిచెందుటకు ఉన్నత కళాశాలవిద్య అనవసరము. కార్లలైలు, డిపో, జాన్సును మున్నగు ప్రముఖులు ఏకకళాశాలయందు విద్య నభ్యసించలేదు. కళాశాలయందు మంచిపేరు పొందినవారు జీవితమున కీర్తి సంపాదించుటలేదు. కళాశాలలో చదువుతనము చాలనివారు జీవితమునందు గొప్ప కీర్తి గౌరవము పొందుట మనము చూచుచున్నాము.

వృత్తివిద్య

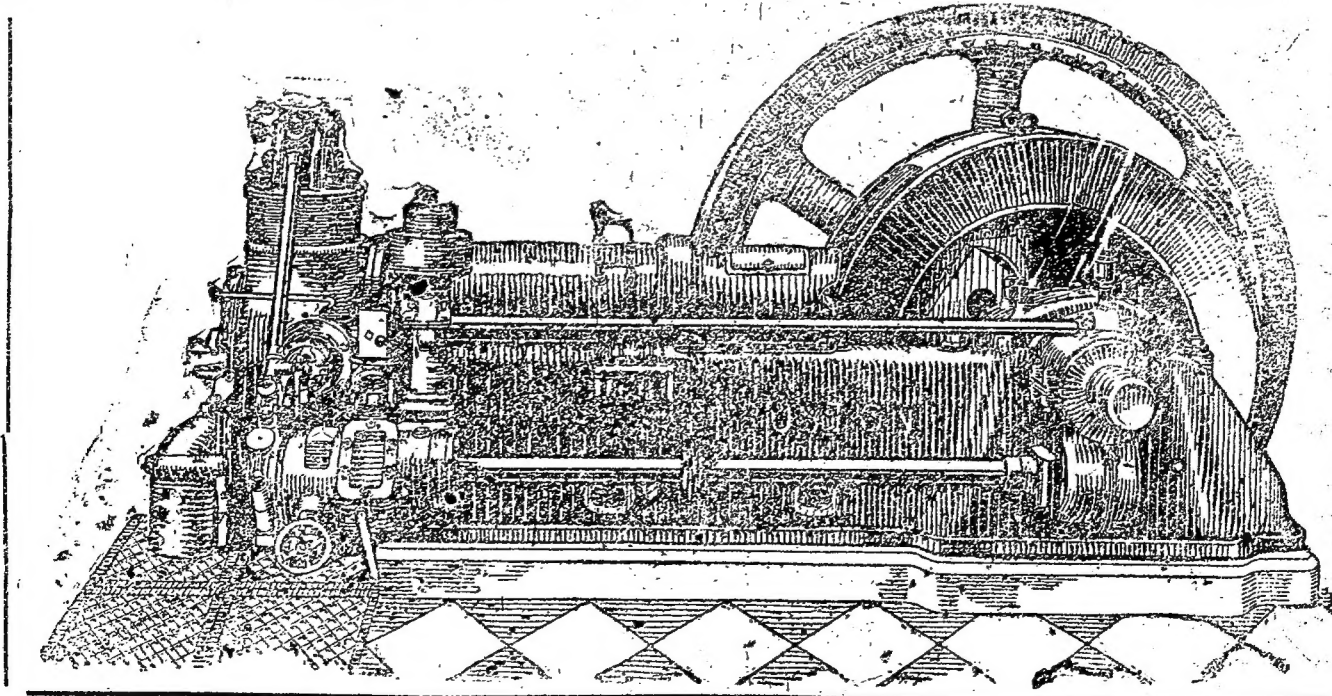
పాఠశాలలో వృత్తివిద్య కరపబడుటలేదని పలువురు ఆక్షేపించుచున్నారు. ప్రపంచమునం దేదేశములోను పాఠశాలలో

ది రష్ట్రేన్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఎంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న ఆయిల్ ఎంజిను లన్నిటికంటెను మిక్కిలి పోడిమిగలది. తక్షణమే కదులును. హాట్ బల్బు, స్టాప్, మాగ్నెటో, మున్నగునవి లేవు.

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన నూనె చాలును. కొద్దినూనెతో పనిచేయును. చతురత ఏమియు ఉండ నవసరము లేదు.

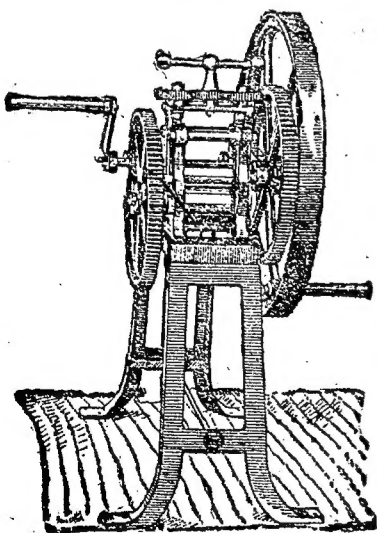

నెం 4012 రు, దిల్లీ ముగల ము క్యాటరాగునకు వాయును. మద్రాసులో ఫోర్ జంటల్స్-మాస్సి అందు కో, లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాత్ వెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

అధ్యక్షులగు వెంకటరత్నం నాయుడుగారు ఉపన్యాస
కునకు వందన వర్షించిరి.

రే కు ల మి ష ను లు

కతిమై కుట్రంబు
గు, అధికమైన సాహస
ము, తటవడబ్బు క
వలవచ్చు రూపు
కలిగి ప్రతిమా ను నిగి
యిరుప్పుట శక్తి
వల్ల కుట్ర ములు ను
డి మోటుపనిక నను
చేయగల రేకల విష
నల చేయ దిగువని
చేసి చాల విషమై
ధర్మత విగ్ధయిం
చున్నాము లెక్కి, 4,
6 అం. రూపుగ గ
విష కలు సాకుండు

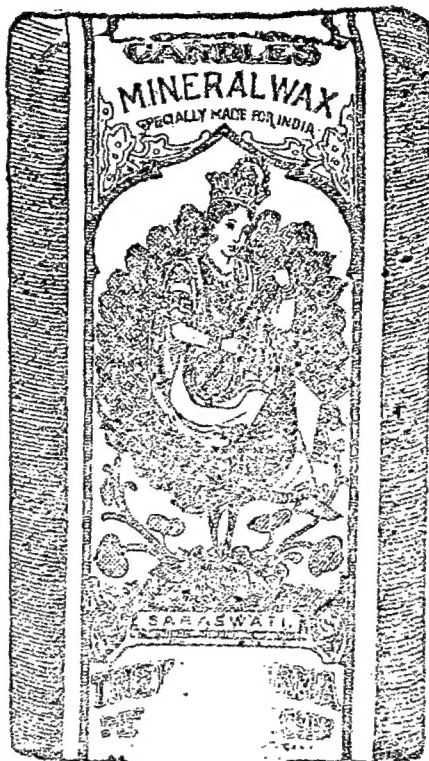
సి. హెచ్. శోభనాచలం అండ్ సన్స్,
చిరకలపూడి పాస్, (మచిలీపట్నం.)

ఆ రూ ధ ము

3268

ధర్మనాయంబరు ప్రశ్నలను, తేఖ ప్రాయశ్చాలన
తో పూ, పంపించిన, బదులంపబడును. 1. మొదలు 5. ప్రశ్న
లకు. రూ. 1-0-0 పై ప్రతి ప్రశ్నకును. రూ. 0-4-0 వి. పి.
ఖర్చులు ప్రశ్నేకము. బాలజ్యోతిషాలయము,
నంగపట్న, చోళింగపురము పొము.

పైన వర్తకము, పైన వుం

మినరల్ టర్నోవెన్ ట్యూక్

ದಿ ಇಂಡ್ - ಬರ್ನ್ ಪ್ಲಾಟ್‌ಲಿಯಂ ಕಂಪೆನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್

రంగునాన్

వారిచే తయారుచేయబడినది.

“సరస్వతి” మాకు— మైనపునత్తులను

(తేలు: పులోను, ఇతరరంగులలోను, బండ్లపత్తులును,)

“కొడి - బీగము” పూర్కు-

సియరైను పత్తులును

నెట్‌లెట్‌స్ పారఫిన్ మొనము

మినరల్ టర్ పెన్ పెన్

అన్ని రకములందు ఎల్లప్పుడును సాకులో నున్నవి

వాసిన ధరలు తెలుపబడును.

దక్షిణ ఇండియాకు సోల్ ఏజంట్లు:—

ప్రార్థన అండ్ కో, హైదరాబాద్.

కాశ్మీరీ కదీ ప మ హా త్కృ మ ను

అరుణాచలపురాణము.

(గ) ం థ కర్త: సు బ్బ శా య క వి గా రు

అధికారము (తిరస్కారము) అనునది దక్షిణకైలాసము పేర్కొని గాంచిన పవిత్రతంత్రమును సుశ్రేణురాజును. అట్టి దివ్యశ్రేణు ప్రభావముందు భాగ్యవంతులుగ ఆంధ్రపద్మభావ్యులులతో బాగుగ నర్పించబడి యున్నది. శ్రేణు ప్రభావమునకు సంబంధించిన కథ లనేకములును, శివపూజాదివిశేషములు గలిగి పఠించు యోగ్యమై యున్నవియున్నది. అట్టి గ్రంథ వివిధరతు ఆంధ్రభాషయన వెలువడి యుండలేదు. ప్రతి 1-కి.లం 0—12—00 అక్షరము.

ఇది కాక, మా పద్ధత్యుక్త మపయోగపథు పెద్దపైబు ద్రాయ:గో కలరు చిర్రెపటములు పృథుములు, పథులు, మృగములు పగైరాలు తిగారుగా నన్నవి. 24 పటములగుల పెట్టు 1-కి 1-0-0-0 2క రూపాయి.

ఎల్. చెంగళ్రాయ శెట్టి, బుక్క నెల్లూరు, తిరుత్తణి

ಹೊನ್ನಿರಿ ಯಾವಾ ದಿ

నిశ్చేషముగా నివ ర్తిగాగలదు.

హిస్టరీయోవ్యాధికంటే భారతంకరమైన వ్యాధిమరొకటి లేదు. రోగికిని, కోరిగించుట్టియుండు వ్యాధి పంతానకరమగు వ్యాధి హిస్టరీయోవ్యాధియే. దీనిని కొందరు గ్రహబాధమని భ్రమించుచుండుదురు. ఈవ్యాధి డాక్టరులకు లొంగదు. వాండును లగ్గుదు. ఈవ్యాధిని గ్యారంటీగా, సువాచానముగ, త్వరక, అతి త్వరలో, ఇచ్చేదాగా, మెస్మిరిజి పద్ధతుల ననుసరించి బాగుచేయుదుము. మాంసిత్వాన హాంయమును బొందగోలవా స్వేచ్ఛముగా వచ్చేగాని లేక ఉత్తరక్రత్తుత్తరముగా ద్వారాగాని యింక విషయములు చెబుటకొరకున్నవి.

ప్రొ. పర్వ, కీర్తి, మేయూ

ప్రతిభా (ప్రతిభా)

కాసు బంగారమునకును మంచివెండికిని గ్వారంటీ యివ్వగలము.

పసుమర్తి. కన్య య్యశైట్టి అండునక, బంగారు, వెండినగలువరకులు

నెం 10, సుబ్రహ్మణ్యనాయుడు సమయం చెనాబజార్లోడు, పూలంగడి సమీపం వద్దాడు. ఎ.

మంగళూరు డి.ఎ.కె కట్రింగ్

గౌరవం చేయటం ముఖ్యం

జత 1-కి 3-0-0 తీసుకులేదు.

మూనర్ద హాజరులో అనేకరకములు బంగారు నగలు వెండిసామానులు వున్నవి.

గర్భాస్థును పంపిన క్యాటలాగునువుచితముగా పంపబడును.

నానాత్వాన్వేషణము

గాంధీమహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

రెండవ భాగము

23 వ ప్రకరణము

పూనా - మదరాసు

“సర్ ఫిరోజు మహాత్మాగారు నాపనిని సులువుచేసిరి. అందువలన నేను బొంబాయినుండి పూనాకు వెళ్లితిని. పూనాలో రెండు రాజకీయపక్షములున్నవి. నేను అన్ని పక్షముల వారి సహాయమును గూడ కోరియుంటిని. మొదట నేను లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలక్ మహాశయుని సంప్రదించితిని.

“అన్ని పక్షములవారి సహాయమును గూడ బహుమతిగా పని మీరొనర్చిన నిశ్చయము చాల మంచిది. దక్షిణాఫ్రికా పర్యటన గూర్చి ప్రతిపూలు రెవ్వరునుండరు. కాని ఏపక్షము వకు చేరనివారి నే అధ్యక్షునిగా మీరు నిర్ణయింపవలెను. ప్రాథమిక భండార్కరుగారిని చూచుచు. వారిచేత ఏవ్యవహారములను కల్పించుకొనుటలేదు గాని ఈసమస్య విషయమున మాత్రమాయన అంగీకరింపవచ్చును. కావున ఆయనతో మాటలాడి ఆయన రోహంధురో నాకరింపుడు. నేను సర్వశక్తులను వినియోగించి సహాయము చేయగోరెను. నావద్దకు మీరెప్పుడైనను నిరభ్యంతరముగా రావచ్చును. నేను మీఅధీనుడను.” అని లోకమాన్య డగ్లసు. నేనదివర కెన్నడును లోకమాన్యని దర్శనముచేసి యుండలేదు. ఒకసారి చూచుటవలననే లోకమాన్యని కంటెటి పలుకుబడి కలుగుటకు గల కారణమును నేను గ్రహింపగలిగితిని.

పిమ్మట నేను గోక్షాగారిని చూచితిని. ఆయన ఘోరగుఱను కళాశాల ఆరంభించుచుండెను. ఆయన ప్రేమపూర్వకముగా నన్ను గారవించెను. ఆయన భావము వెంటనే నన్ను మోహింపజేసెను. గోక్షాగారినిగూడ నేనదివర కెన్నడును చూడలేదు గాని ఆయన నన్ను చిరపరిచితు నాదరించెడిది నాదరించెను. నాకును ఆయనపట్ల సన్నిభావమే కలిగెను. సర్ ఫిరోజు మహాత్మాగారు హిమాలయమువలె మహాత్ముడు. లోకమాన్యకు మహాద్రాక్షిణి భీరుడు. గోక్షాగారు గంగానది వలె ప్రేమమయుడు. హిమాలయము నధిరోహించుట అసాధ్యము. సమస్తస్నానమున కందరును సాహసంపజాలరు. పవిత్రముగు గంగానదిలో స్నానము చేయగా స్నానమొనరించి తనిపెదరు. గంగానది నన్ను తనయొద్దకై కాహ్వానించెను. పడమర తెడునుచేబూని దానిపై చరించుట నాకు మహాదానందకరముగా నుండెను. పాకశాలలో చేరగోరెను విద్యార్థిని ఉపాధ్యాయుడు పరీక్షించునటులు గోక్షాగారు నన్ను సవిమర్శగ ప్రశ్నించిరి. ఎవరిని ఎటులచూడవలెనో తెలిపిరి. నావ్యాసమును చూడగోరితి. కళాశాలసంఘము నాకు చూపించిరి. నేనెల్లప్పుడు మియధీనుడను. భండార్కరుగారిని చూచి వారేమనునది యును నాకు తెలుపువలసి. అందువలన చాల సంతసముతో అట్లనుండి బయలుదేరితిని. గోక్షాగారు జీవించియున్న పుడును యిప్పుడును గూడ రాజకీయములందు ఆయన నావ్యవహారమున ప్రత్యేకస్థానమునే యాక్రమించెను.

నేను డాక్టరు భండార్కరుగారి వద్దకు వెళ్లునదికి పగలు 12 గంటలైనది. నన్నాయన పుత్రవాత్సల్యముతో నాదరించును. అంత ప్రాగ్భూతిపునరుకును నేను ప్రముఖులను చూచుచుంటిని వినుటచేతనే ఆయనకు నాపై చాల అనుగ్రహము కలిగినది. ఏపక్షమునకు చేరనివారే అగ్రతీత వహించవలెనని నేను చెప్పినంతనే ఆయన అడుగడి - అడుగడియని నడుపుచు తన ఆహ్వానమును తెలిపెను.

“నేను రాజకీయములలో ప్రవేశింపనని ఎవరినడిగినను మీకు తెలిపెదరు. కాని మీకోరికను మాత్రము నేను తిరస్కరింపజాలను. మీవాదము మంచిబలుమైనది. మీకృపి చాల ప్రశంసనీయును. కావున నేను నిరాకరింపజాలను. తిలక్ గోక్షాగారిలో మీరాలలోనిచియుండుట చాలమంచిదే. రెండు సభలవారి ఆచరణక్రిందను జరుపబడెడు సభ కధ్యక్షత వహించుటకు నేను సంతోషముతో సంగీకరించితిని వారి కరిగింపుడు. కాలనిర్ణయమును నేను చేయవలెదు. వారే కాలమును నిర్ణయించినను నాకభ్యంతరముండదు” అని ఆశీర్వాదములతోను అభినందనములతోను భండార్కరుగారు నాకు సెలవొసంగిరి.

ఎట్టి ఆహ్వానమును లేకుండ పూనాలోని స్వార్థనిరహితులను మనీషులనుగూడ సేవకులు యొక సామాన్యము చిన్నతావున సభను కాలించిరి. అందువలన నాకు సంతోషమును ధైర్యమును గూడ నిమగ్నించెను.

నేనుటనుండి మదరాసుకు వెళ్లితిని. మదరాసువారి యాత్నామును సర్వసంబంధము. బాలసుందరం పుత్రాంతమును సభలో తెలుపగా గారు ఆధిపత్యము సభిమనము కలిగినది. నేను దీర్ఘముద్రమును వేసి ప్రసంగించి ప్రాయము.

అది ముద్రింపబడెను. సభ్యులు ప్రతివాక్యమును చాల శ్రద్ధగా వినిరి. సభ ముగియగనే “గ్రీను పార్లమెంటు” అనబడు నాడపన్యాసమును వేలకొలదిమంది కొనిరి. దానిని మరల సవరించి రెండవసారి 10000 కాపీలు అమ్మవేయించితిని. వేడివేడి రొట్టెలమ్మకుభోవు నటుల 10000 కాపీలను నిమగ్నములో నమ్ముకుపోయినవి. అన్ని ప్రతుల నమ్మవేయించుటవసరమే గాని అధికాత్మామునులన నేనటుల చేసితిని. నేను విద్యాధికులను గూర్చి మాత్రమే యుపన్యాసమును వ్రాసితిని. విద్యాధికులు మాత్రమే ప్రతులను కొనినచో 10000 కాపీలును ఖర్చుపడియుండవు.

చెనుక మదరాసు స్టాండ్డు పత్రికకు సంపాదకుడుగా నుండిన కీ|| శే|| జి. పరమేశ్వరంపిళ్లగారు నాకత్యధికమును సహాయముచేసిరి. ఆయన యీ సమస్యను చాల శ్రద్ధగా చదివెను. ఆయన చాలసారులు నన్ను తన కార్యాలయమునకు గొని పోయి చాల సలహాలిచ్చెను. అప్పుడు హిందూపత్రికాధిపతిగా నుండిన జి. సుబ్రహ్మణ్యంగారును కీ|| శే|| డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారును గూడ చాల సానుభూతిని చూపించిరి. పరమేశ్వరంపిళ్లగారు తన పత్రికనే నాయధీనుచేసెను. నేను దానిలో చాల వ్యాసములను ప్రకటించితిని. పచ్చయప్పహాలులో డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యముగారి ఆధ్యక్షత క్రింద సభ జరిగెనని నా జ్ఞాపకము.

అచటి మిత్రులు పలువురు చాల ప్రేమను ఉత్సాహమును వెల్లడించుటచే నేను వారితో ఆంగ్లమునందే మాటలాడవలసి వచ్చినను నాకు చాల సంతృప్తికలిగినది. ప్రేమ భేదింపజాలని నిరోధమొందెన నుండునా? (మో. క. గాంధీ, ఎంగ్ల యిండియా, 25-11-26)

29 వ ప్రకరణము

దీనితో రెండవ భాగము ముగియును

ఈ ప్రకరణము నేడు (2-12-26) వెలువడిన ఎంగ్ల యిండియాలో ప్రకటింపబడెను. కలకత్తానాయకులను మహాత్ముడు సంబర్ధించినవిషయ మిందు వివరింపబడెను.

“నేను చెప్పి పురిండి కలకత్తా వెళ్లితిని. అచట నాకు కష్టములు మరియు నెక్కువగానుండెను. వంగరాష్ట్రమునందపుడు దైవసముడుగా భావింపబడుచుండిన సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీగారిని సంబర్ధించితిని నేను వేరుగా తెలుపవలెదు. నేను వెళ్లునది కాయన యెవరితోనో మాటలాడుచుండెను. “మీఉద్యమమునది దివటీప్రజలు ఆసక్తిని చూపలేమో యని నేను సంశయించుచున్నాను; గాని మీరు మీకర్తవ్యమును నెరవేర్చక తప్పదు.” నేను సర్ పార్థివోహను ముఖర్జీగారిని మహారాజాటాగోరుగారిని గూడ చూచితిని. “కలకత్తాలో బహిరంగసభను జరుపుట సులభమైనపనిగాదు. సురేంద్రనాథుగారే ఎక్కువ కృషిని సలుపవలెను” అని వారిద్దరు ననిరి. నేను అమృతబజారు పత్రికా కార్యాలయమునకు వెళ్లగా నే నొక తలతిక్కమనిషిని అచట నాతో మాటలాడిన పురుషుడు భావించెను. నేను వంగభాషి పత్రికాకార్యాలయమున కేగగా ఒకగంట సేవపట పడియుండవలసి వచ్చినది. ఎవరెవరో వచ్చుచుండిరి. సంపాదకుడు వారందరితోను మాటలాడి పంపుచుండెను గాని నాకేసి కన్నెత్తియెను చూడలేదు. చివరకు ప్రాణము విసిగి నేనే ప్రారంభించి చెప్పబోయితిని. “నాకెంత పనియున్నదో మీరు చూచితిరా? మీకంటివా రెండవో వచ్చుచుండురు. మీ

గొడవ నేను వినకొల్లను. మీరు దయచేయుటయే మంచిది.” అని సంపాదకుడనెను. అందువలన నాకు కొద్దిగా విచారము కలిగినది గాని, అతని భావమును నేను గ్రహింపగలిగితిని. నేనంతటితో విరమించలేదు. నేను సరికొండరిని గూడ చూచితిని. ఇంగ్లీషుమునుపత్రిక సంపాదకుడు సాండర్సన్గారు చాల దయతో మాటలాడిరి. నావ్యాసముల నాపత్రికలో చాలసారులు ప్రకటించిరి. నేనాకార్యాలయమునకు నిరభ్యంతరముగా తక్షణముగా పోవుమంటిని. తాను వ్రాసిన ప్రధానవ్యాసములలో మాత్సలను చేయుటకు గూడ సాండర్సన్గారు నాకు స్వాతంత్ర్యము నొసంగెను. మాకిరువురుకును ఒకవిధముగ మైత్రి కలిగినదనినచో నది యతిశయోక్తి కాబాలదు. చేయగలిగిన సహాయమునంతను చేసినవని అతడు వాదనముచేసెను. నేను మరల దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లిన పిమ్మట గూడ వ్రాయుచుండవలెనని అతడు నన్ను కోరెను. ఆయన ఆప్రకారమే చేసెను. ఆయనకు జబ్బుచేయునంతవరకును మాకిరువురుకును ఉత్తమ ప్రత్యుత్తరములు వచ్చుచునే యుండెను. ఇటుల ననేకసార్లు తలవనితలంపుగా పలువురు నాకు మిత్రులగుచుండిరి. నేను స దిననియు అతిశయోక్తులను తెలుపకొల్లననియునే సాండర్సన్గారు నన్నటుల వాదరించిరి. ఆయన నన్ను చాల వివరముగా ప్రశ్నించెను. తెల్లవారికి న్యాయముచేయు విషయమును నేను వెనుదియలేదని ఆతడు గ్రహించెను. ప్రతిపక్షుల విషయమున మనము న్యాయముగా ప్రయత్నించిననే త్వరగా మనకు న్యాయము జరుగుననియే నాఅనుభవములన గ్రహించితిని. ప్రిట్టుమును పత్రికా సంపాదకుడు మున్నగు యితర ఆంగ్లేయ పత్రికా సంపాదకులను గూడ నేను చూచితిని. ఈరితిగా బహిరంగసభను కలకత్తాలో జరిగించు ప్రయత్నమున నే నుండగా “జనవరిలో పార్లమెంటు సభ జరుగును గాన వెంటనే బయలుదేరి రావలెను” అని డర్బనునుండి తంతివార్త వచ్చెను. ఆసంగతిని కలకత్తా పత్రికలకు తెలియజేసి నేను వెంటనే బయలుదేరితిని. నేను ముందుగా బొంబాయిలో దాదా అబ్దుల్లా కంపెనీ ఏజెంటుకు తంతి సంపిది. నేనును నాకుటుంబమునుగూడ స్టీమరుకేపు నియ్యనక్కరలేకుండ తానే యేర్పాటు చేసెదననియు అందుల కంగీకరింపవలెననియు సతదు నిర్బంధించుటచే నేను సంతోషపూర్వకముగా సంగీకరించితి”నని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

(గ్రీ ప్రెసు ఆఫ్ యిండియా)

ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైవ్

ఇన్సూరన్సుకంపెనీ లిమిటెడ్

పాలిసిగలవారికి ఇన్ టరిం బోనసు

రెండింతలు యివ్వబడును

1-1-1926 నుండి చెల్లించబడు పాలిసీలకు 1-8 1926 నుండి రు. 1000 కి సం॥ కు 1 కి రు. 5 యలుకు బదులు రు. 10 చొప్పున ఇకపై బోనసు చెల్పించి, చెల్లించబడినట్లు కంపెనీ ఆక్యుయరీగాను విహార్సుచేసినట్లు యిందుములకమగ్గ ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా” పాలిసి వారులందరికిని తెలియజేయబడునది.

బోనసునందు గల చెప్పుదల ఈ కంపెనీకి ఆదాయమునందుగల స్థిరత్వమునకు, అభివృద్ధికి నిదర్శనము లని పాలిసి వారులందరితోను గ్రహింతురు. (1548)

ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల సూతన ప్రచురములు

శ్రీ కృష్ణ కర్ణామృతము

మాధావస్థాని ఆంధ్రజితాత్మక విశేషములతోను, ఆంధ్రపద్యములతోను క్యాబింజేందు గిల్లు పేరుగలది.

భర్తృహరినుభాషితము

(తిక్కన) ఆంధ్రజితాత్మకములతోను, ఆంధ్రపద్యములతోను మల్ల భూపాల, పుష్పగిరి తిమ్మనకృష్ణ ఆంధ్రపద్యములు ఇందు సూతనముగా చేరి ముద్రించినాము) క్యాబింజేందు గిల్లు పేరు గలది. రు. 2-0-0 2080

ఎ. కల్లన్ నెటి అండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్, మద్రాస్.

*The
hard-worked
Peon must have.*

DUNLOP CYCLE TYRES

to get through his work !

ది డన్ లప్ రబ్బర్ కంపెనీ (ఇండియా) లిమిటెడ్.

బొంబాయి, కలకత్తా, ఢిల్లీ, మద్రాసు, కరాచీ,

లాహారు, రావల్ పిండి, బెంగళూరు, రంగూను, కొలంబో.

పాలకపతిరాయిగారి పలుకుబడి

అందరును కలియవలెను

దివాన్ చమన్ లాలుగారి ఉద్బోధ

లాహారు, డిసెంబరు, 2:—పశ్చిమ పంజాబుదేశము నుండి అసెంబ్లీకి లాలా లజపతిరాయిగారికి ప్రత్యర్థిగా నిలిచిన దివాన్ చమన్ లాలుగారిట్లు తెలుపుచున్నారు:—పశ్చిమ పంజాబుదేశమునుండి భారతశాసనసభకు లాలా లజపతిరాయిగారిని కొనబడుట నిశ్చయము. ఫలితములు ప్రకటింపబడక పో

యినప్పటికిని ఆయన వెల్పుటలో సందేహముమాత్రము లేదు. అంతేనిస్సందేహముగా ఫలితమువిషయము తెలిసినప్పుడు ఎందుకు పోటీచేయవలెనని అడుగవచ్చును.

నిర్బంధముచేతనే పోటీచేసితిని

మాకసలు పోటీచేయవలెననియేలేదు. కాని నిర్బంధము వల్ల నే అట్లు చేయవలసివచ్చినది. చిట్టచివరలో జాలలో రాజీ చేసుకొనుటకు యత్నించితిని. కాని అదియు పనికివచ్చిరకదు. తెలిసినంతవరకు పంజాబులో లజపతిరాయిగారితో సమానమైన పలుకుబడిగల వారెవరును లేరు. వారితో రాజకీయమైనపోటీ కష్టమను నిలు

వజాలరు. బాలటుకాగితముపై లజపతిరాయిగారి వాడుకనకు ప్రత్యర్థిగా నానామముండుటకు నేనెంత సంతాపపడితికో యెవ్వరెరుంగరు. కాని పార్టీ కోర్కెలనుసరించి నేనట్లు చేయవలసివచ్చినది. నిరంకుశాధికారవర్గము నెదుర్కొనుటకై అందరు జాతీయవాదులతో కలియవలెనని లజపతిరాయిగారిని నాపక్షమువారిని ప్రార్థించుచున్నాను. క్రోధోద్రేకముతో ఒక్కజాతిగా నిలువబడినచో నిరంకుశాధికారులు లొంగులరు. (ఫ్రీ. ప్రెస్)

నైజాముగారి నిరంకుశము

హైదరాబాదు ప్రజల అసంతృప్తి

హైదరాబాదు ప్రజల మహాసభ బొంబాయిలో సమావేశమగుట

[నవంబరు నెల 28 వ తేది బొంబాయిలో జరిగిన హైదరాబాదు ప్రజల మహాసభ సన్మానసంఘాధ్యక్షునియొక్కయు అధ్యక్షునియొక్కయు ఉపన్యాసముల నీదిగవ ప్రకటించుచున్నాము.]

సన్మానసంఘాధ్యక్షుని ఉపన్యాసము

సన్మాన సంఘాధ్యక్షులును హైకోర్టు వకీలును అగు డి. ఎ. టుల్జాపూర్-గారు ప్రతినిధులకు స్వాగతమును గుచు ఈక్రిందివిధమున ఉపన్యసించిరి:-

ఒకటిబిభిషము. కష్టముల సమర్థించుచు ఆ కష్టములను అంతమొందించుటకై తన కార్యవిధాన మారవమాన మిచ్చుటకు సమావేశమైతిమి. నైజాముగారి నిరంకుశతను ఖండించుచు అన్యులపై పౌరసభలు జరిగినవిగాని కార్యసాధనమునకై తనవిధానము ఏర్పరుచుట కింతవరకు గట్టిప్రయత్నములు జరుగలేదు. కేవలము సామాన్యమానవుల కుండవలసిన హక్కులున్న చాలునని మనము కోరుచున్నాము. ప్రజలమొరలను నైజాముగారు గమనించుటలేదు.

నైజామురాష్ట్రమువెలుపల ఈసభ జరుపుటకు కారణమేమని ప్రశ్నింపవచ్చును. హైదరాబాదులో ఈసభ జరుపవలయునని కావించబడిన ప్రయత్నములన్నియు విఫలమయ్యెనని. ఇట్టిసభలను నిర్వహించుటకు నైజాము అధికారులు వెనుదీయరు. ప్రజలు ఎన్నియోవిధముల పీడింపబడుచున్నను అధికారుల నిరంకుశచర్యలకు సంబంధించిన వివరములు వెల్లడివచ్చుటకు వీలులేకున్నది. స్వాతంత్ర్య దేవతకు నైజామురాష్ట్రమున నిలువనీడలేనందున ఇచ్చట సమావేశము కావలసిన దురదృష్టవశాత్తూ కనిపింపలేదు.

నైజామునిరంకుశత్వము సాటిలేనిది. అంతేకాక అతని చర్యలను సమర్థించుటకు అధికముగ ధనము వ్యయపరచబడుచున్నది. నిరంకుశ చర్యలను కప్పిపుచ్చి, ఈ నిరంకుశత్వములన్ని బాధపడువారే దోషులని ప్రపంచమునకు చాటుట ఎంత అన్యాయమో వేరంగ చెప్పుట అసంపరము. నైజాముగారి అధికారమునకు భంగముకలుగజేసి వారికి ఇబ్బందులు కలుగజేయువలయునను ఉద్దేశముతో మనమిచ్చట ఈసభ 2 రుపుచున్నామని మన ప్రతిపత్తి లిక చెప్పెదరు. మనము రాజద్రోహులమనియు, మరణదండనకు పాత్రులమనియు వారు వాదించెదరు. కాని కేవలము మానవస్వత్వములను కోరువారు రాజద్రోహులని నిష్పక్షపాతబుద్ధిగలవారెవరుచెప్పరు. సర్వెంటుస్ ఆఫ్ ఇండియా, జ్ఞానప్రకాశ మున్నగు నిరపాయకరముగ ప్రతికలుకూడ నైజామురాష్ట్రములోనికి రాకూడదని ఉత్తరవులు ప్రకటింపబడినవి. పండిత మహాత్మావంటి హిందువులే కాక జిన్నావంటి మహమ్మదీయులకూడ నైజామురాష్ట్రములోనికి రాకూడదని నిషేధవులు ఉత్తరవులు ప్రకటింపబడినవి.

నైజాముగారు మహమ్మదీయులగుటచే హిందువులు ఇట్టి ఆందోళనను గావించుచున్నారని చెప్పువారు కొందరున్నారు. హిందువులకు మహమ్మదీయులకు విభేదములను కలుగజేయువలయునను దురుద్దేశముతో ఈనూచనలు గావించబడుచున్నవి. నైజాము రాష్ట్రమునందలి హిందువులకు మహమ్మదీయులకు తీవ్రమగుసంఘర్షణము లేదు. కాని ఇట్టివి కొన్ని సంవత్సరములనుండి మహమ్మదీయ నాయకులైన ఖిరీ హాసినది. అధిక సంఖ్యావలగు హిందువులను మతమునందుచేర్చు

కోవలయునని వారు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇట్టి మతావేషపరమైన ఈ అసత్యనేరాజోపాధి కారకు లని చెప్పవచ్చును. ఈనేరాజోపాధి కేవలము నిరాధారమైనది. ప్రస్తుతము రాజ్యభారము వహించుచున్న నైజాముగారి తండ్రిని గురించి ఒకహిందువునకు ఒక్కమాటయైన చెప్పియుండెనా? అతనిని పూజింపని హిందువుడు లేకుండెను. వారికాలమున పౌరసభలు నిషేధింపబడెనా? బలవంతముగ నజరానాలను గ్రహించువర్తతి అప్పుడు అమలునందుండెనా? ఆకాలమున హిందువులకు మహమ్మదీయులకును ఎప్పుడైనను పోరాటము జరిగెనా? కీర్తిశేఖరైన నైజాముగారు ధర్మపరులు, దయాల్పి హ్నులయ్యల న్యాయశీలురు. కనుకనే వారిని ప్రజలు ప్రేమించుచుండిరి. ఇప్పుడు పరిపాలనము చేయుచున్న నైజాముగారు నిరంకుశప్రియులు, ధర్మవరరాములై వారికి పట్టుట లేదు. అందుచేతనే ప్రజలయందు ఆశాంతి ఏర్పడినది. కావున మహమ్మదీయమతమునకు చేరిన రాజును హిందువులు ద్వేషించుచున్నారను మాట నిరాధారమైనది. ఒకవేళ ఈ నైజాముగారు పరిపాలనాబాధ్యత వదులుకొని తన కుమారునకు రాజ్యమొసగిన హిందువులందరు పూర్వమువలెనే సంపూర్ణ రాజభక్తిని ప్రకటింపగలరు. మహమ్మదీయులలోకూడ, లంచగొందుల అధికారులు, మతావేషపరులు, సుతిపాతకులు, స్వలాభప్రియులనుగ ఎవరో కొందరుతప్ప మిగిలినవారందరు ఈ పరి

పాలనమును ఆమోదించుట లేదని గట్టిగ చెప్పవచ్చును. మతభేదమును ఆధారముగ గైకొని పరిపాలననిపై అనూయ ప్రకటించుట హిందుసాంప్రదాయములకు విరుద్ధము. కావున కుట్రలో గూడిన ఈనిందారోపణలను తిరస్కరింపవలసియున్నది.

నైజాము రాష్ట్రమున మానవస్వత్వములే గౌరవింపబడుటలేదు. పౌరుల ప్రాణమానసములు నిరంకుశాధికారుల హస్తగతమై యున్నవి. న్యాయసాసములు ఎగ్గివేయబడి అధికారుల నిరంకుశతను కప్పిపుచ్చుటకై ఉపయోగింపబడుచున్నవి. కావున మనము న్యాయము కలుగజేయవలయునని నైజాముగారిని కోరుచు తీర్మానములు గావించుట నిష్ప్రయోజనము. ప్రపంచమంతయు నూతన స్వాతంత్ర్యోత్సాహవృత్తిచే విరాజిల్లుచుండ, బ్రిటిషుప్రభుత్వమునందలి ప్రజలుకూడ సామాజ్యమునందలి స్వాతంత్ర్యదేశములతోపాటు సమానమగు హక్కులు తమకుండవలయునని ఆందోళన మొనర్చుచుండ, నైజాము రాష్ట్రపు ప్రజలమగు మనము ఇట్టి దుర్దేశమందుండుట కడు విచిత్రకరమగు విషయము. మనసోదరులు అనుభవించుచున్న దాస్యమును మనము సహించుటకన్న ఎక్కువ అవమాన ముండదు. హైదరాబాదు రాష్ట్రమున మరాటీలు తెలుగువారు అధికముగ నున్నారు. ఈరెండు జాతులవారు రాష్ట్రమునకు చేసిన పేలు ఇంతంత కాదు. ఇప్పుడు అందరు ఒకటే కష్టమును అనుభవించుచున్నారు. మనము కృషిసలుపకున్న బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారుకూడ ఏమియు చేయజాలరు.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు నైజామురాష్ట్ర పరిపాలన వివరములందు జోక్యము కలుగజేసికొనుట ధర్మమాయని ప్రశ్నింపవచ్చును. కాని ఇట్టిప్రశ్నకు అవకాశమేలేదు. భారతదేశమునందలి సంస్థానాధిపతులందరు సార్వభౌమని పరిపాలనమునకు లోబడినవారే. వీరందరు సామంతులవంటివారు. సామంతులు ప్రజలను హింపించుచున్న, ఈదౌర్జన్యమును అణచుట సార్వభౌమని ధర్మమైయున్నది. వర్తకముచేయుచు కాంతముగ కాలము గడపుచున్నవారిని పీడించుచున్నందులకు బ్రిటిషువారు బోయరులతో యుద్ధముచేసిరి. ఇండియన్ మహారాజాగారి అక్రమ పరిపాలనమును సహింపక తన విచారణ సంఘ మేర్పరుప బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు పూనుకొనిరి. కావున బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారికి ఇట్టిజోక్యము కలుగజేసికొనుటకు అధికార మున్నదనియు, ఇట్లుచేయుట న్యాయమనియు స్పష్టమగుచున్నది. బ్రిటిషువారే జోక్యము కలుగజేసికొనకున్న ఇంక ప్రజలు భగవంతునిపై ఆధారపడవలెను. ఇట్టి పరిస్థితులలో ఇతరదేశములవారు విప్లవమునకు ప్రయత్నములు గావించుచుండిరని చరిత్రయందెన్నియో నిదర్శనములున్నవి. కాని మనము దౌర్జన్యమునకు గడంగుటలేదు. పౌరసత్వపు హక్కులు కావలయునని కోరుచున్నాము. న్యాయము కోరుచున్నాము. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అక్రమపరిపాలనా విధానమును అంతమొందింప యత్నించుచున్నారని తెలియుచున్నది. కాని ఈ రాయభారముల రహస్యముగ ఎందులకు జరుగవలయునో తెలియకున్నది. ఈదుస్థితి తర్జునలో అంత మొందవలయుననియు సామ్యపరిస్థితి లేరవలయుననియు కోరుచున్నాను.

అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము

[మధ్యపరగజాల శాసనసభ అధ్యక్షులుగ నున్న నై. యం. కేలుగారు ఈమహాసభకు అధ్యక్షతవహించి ఈక్రింది విధమున ఉపన్యసించిరి.]

నైజాము ప్రజలలో నొకరు ఈ మహాసభకు అధ్యక్షత వహించిన ఉచితముగ నుండెడిది. కాని ప్రస్తుతపరిస్థితులలో నిరంకుశుడగు నైజాముగారి అగ్రహమునకు గురియగుటకు సహించువారు దొరకుట అసంభవము. నేను బిరారురాష్ట్రమువాడను. నైజాముగారి అక్రమపరిపాలనవివరములు మాకు తెలియుట చేతనే బిరారులను నైజామురాష్ట్రమున చేర్చకూడదని బిరారు రాష్ట్రవాసులందరు పట్టుదలతో ఆందోళనమొనర్చిరి.

హిందూసాంప్రదాయముల ప్రాబల్యము

నైజామురాష్ట్రమున హిందువుల సంఖ్యయే అధికముగ నున్నది. ఎచ్చటకూచిన హిందుసాంప్రదాయములే కనుపడుచున్నవి.

ఎల్లావగుహలు, అజంతాచిత్రములు, పవిత్రమగు గంగానదీతీయములతో సస్యసంతముగ చేయబడిన ప్రదేశములు, గృహేశ్వర, నాగనాథదేవాలయములు, చాళుక్యుల ప్రధాన

నగరమున కల్యాణనగరము, శాలివాహన రాజుల ప్రతిష్ఠాపనలు, తుల్జాపూరునందలి భవానీ ఆలయము ఇవన్నియు నైజామురాష్ట్రము హిందుసాంప్రదాయములతోడను హిందవ విజ్ఞానముతోడను నిండియున్నదని నిదర్శించుచున్నవి. వేదాంత విజ్ఞానమును వెదచల్లిన మహారాష్ట్రీనన్యాసులు ధ్యానేశ్వరుడు, ఏకనాథుడు, నామదేవుడు, జనార్దన కేశవస్వాములు ఈ నైజాము రాష్ట్రముననే యుండిరి.

నైజాము రాష్ట్రమున నూటికి 90 మంది హిందువులు. నూటిలో పదిమందిమాత్రమే మహమ్మదీయులుగ నున్నారు. 600 సంవత్సరములనుండి ఈ రాష్ట్రము మహమ్మదీయుల పరిపాలనముక్రిందనేయున్నది. కాని మతవిషయములందు అసహనముగాని క్రూరముగాని ఇంతవరకు ప్రకటింపబడలేదు. రాజులు మహమ్మదీయులుగనున్నను హిందువులను ఆదరించుచు నిష్పక్షపాతబుద్ధితోనే పరిపాలనము జరుపుకొనెడిరి. బాధ్యతతోకూడిన ఉద్యోగపదవులు హిందువులకే ఇవ్వబడుచుండును. ఈవిధమున ఉన్నతోద్యోగములందున్న హిందువులు సాటిలేని రాజభక్తి ప్రకటించుచుండిరి. మహారాష్ట్రీలు నైజాము అధికృతమును ధ్వంసము చేయ యత్నించినప్పుడు రాష్ట్రమునందలి హిందువులందరు నైజామునకే తోడ్పడిరి. నైజాముక్రిందనున్న మహారాష్ట్రీలు ఎదురుతిరుగక అశతృవగు రాజభక్తిని ప్రకటించిరి.

ఈరాష్ట్రమున నూటిలో 50 మంది తెలుగు మాట్లాడువారుగను, 26 మరాటీ మాట్లాడువారుగను, 18 మంది కన్నడము, 11 మంది ఉరుదు మాట్లాడువారుగ నున్నారు. తెలుగు మరాటీభాషలే రాష్ట్రమున సధికముగ వాడబడుచున్నవి. నూటిలో పదిమందిమాత్రమే హిందుసాని మాట్లాడువారుగ నున్నారు.

పూర్వచరిత్ర

కడచిన నూరుసంవత్సరములనుండి రాష్ట్రపు పరిపాలనము చక్కగలేదు. ప్రతిసంవత్సరము అప్పు అధికమగుచున్నది. భూమిపన్ను వసూలుచేయు అధికారము కొన్నిచోట్ల వేలమువేలుబడుచున్నది. వేలమున ఈఅధికారము కొనువారు మిగుల క్రూరముగ ప్రవర్తించుచున్నారు. పరిపాలనము అధ్వాన్నముగ నున్నది.

సర్ ఛార్లసు మెట్కాఫుగారు ఆంగ్లేయోద్యోగుల నియమించి చక్కని నిర్మాణమేర్పరచిరి. 1875 సంవత్సరమున సర్ సలారుజంగుగారు లాంఛురెవిన్యూ విధానమును తయారుచేసిరి. కాని విలియంబెంటికుగారి కాలములో రాష్ట్రము పూర్వపుస్థితికి వచ్చెను. 1881 సంవత్సరమువరకు సర్ జలారుజంగుగారు అధికారమునందున్నంతకాలము కొంతవరకు బాగుండెను. కాని అటుపిమ్మట పరిస్థితులన్నియు చెడిపోయెను.

ఈ నైజాము తండ్రిగారు

కీర్తిశేఖరైననైజాముగారు దైవభీతిగల సత్సన్ వ్రనపరులు గొప్ప ప్రజావిశేషమున గలవారు. హిందువులను మహమ్మదీయులను నిష్పక్షపాతబుద్ధితో ఆదరించు చుండెడివారు. కాని ప్రస్తుతము పరిపాలనము చేయుచున్న నైజాము మీరు ఉస్మా సుల్తాన్గారు మంచిబుద్ధివిశేషములు గలవారైనను, అదంతయు దుర్వినియోగపరుప బడుచున్నది. విద్యావంతులైనను పరిపాలనమందలి స్వల్పవిషయములందుకూడ గొప్పశ్రద్ధ వహించుచున్నారు. మతావేషపరులగుటచే హిందువులను పలువిధముల పీడించుచున్నారు. ఉద్యోగములన్నియు మహమ్మదీయులకే ఇవ్వబడుచున్నవి. ఉస్మీనియా విశ్వవిద్యాలయము కేవలము సాంఘికప్రతిష్ఠాపనగ నున్నది. తెలుగు మరాటీ భాషలను నేర్పుటకు ఎట్టి ఏర్పాటులు లేవు. అందరు ఉరుదు చదువవలసియున్నది. దేశభాషాపాఠశాలలు స్థాపింపబడకూడదని ఉత్తరువులు ప్రకటింపబడినవి. నగరములోనున్న హిందూపేర్లు మార్చి మహమ్మదీయనామము లివ్వబడినవి. హిందూసాంప్రదాయములను రూపుమాపవలయునని ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి ఇంతకన్న మతవిద్వేష ముండునా?

పేరాశ

కాని కొన్నివిషయములందు నైజాముగారు హిందువులను మహమ్మదీయులను ఒకటిబిభిషముగ పీడించుచున్నారు. ప్రజలకుగల ఆస్తిని ధనమును రక్షింపవలయునను ధర్మమును వారు గుర్తెరుగలేదు. హిందువులు మహమ్మదీయులు ఈ విషయమున సామాన్యముగనే బాధపడుచున్నారు. సాకు దొరికినప్పుడంతయు వీరు ప్రజలఆస్తిని ధనమును స్వాధీనపరచుకొనజూచుచుండెదరు. తనకు లోబడిన జమిందారులకు దత్తుతీసికొను అధికారమివ్వక వారిభూములనుకూడ వీరు స్వాధీనపరచుకొనుచున్నారు..

నజరానాపద్ధతి

నజరానాపద్ధతి దుర్భరమగుచున్నది. కొన్నిసమయము లందు రాజానకు బహుమానములను సమర్పించుట పూర్వపు సాం ప్రదాయముగ నుండెను. నైజాములు అప్పుడు బహుమానము లంగీకరించినను దానికి ప్రతిగ బహుమాన మిచ్చువానికి ఏదో సత్కరించుచుండెడివారు. ఇప్పుడు పన్నులకన్న కఠినముగ నజరానలు వసూలుచేయబడుచున్నవి. ఈ ధనమంతయు నైజా మునకే చేరుచున్నది. ప్రజల కెట్టిప్రతిఫలము కలుగుటలేదు. విరారులను కొనవలయునని నైజాముగారు ఒక కొత్తపన్నును వసూలుచేసిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి ప్రోత్సాహమునల్ల కాబోలు, ఇట్లు వసూలుచేయబడిన మొత్తమును తిరిగి ఇచ్చి వేయవలయునని ఉత్తరువు ప్రకటింపబడెను. కాని ఎంతమొ త్తము తిరిగి ఇవ్వబడెనో తెలియకున్నది. నైజామును చూచు టకు నూరురూపాయలు మొదలు 1 రూపాయవరకు ఇవ్వవలసి యున్నది.

భారతీయుల రాజభక్తి

భారతీయులకు రాజభక్తి యుండుట సహజము. రాజా లు దుష్టులైనను వారియెడల భక్తిమాపుట భారతీయుల సాం ప్రదాయమై యున్నది. కాని ఇప్పుడు పలువురు సంస్థానా ధీశులు ప్రజల కష్టసుఖములను పాటించక వారిని పీడించుచు న్నారు. ఇందులకు కాష్మీరు ఇండోరుసంస్థానములు నిదర్శన ములు. ప్రజలు చెల్లించుపన్నులను ప్రజల లాభముకొరకు వ్యయ పరుప వలయునను ముఖ్యనిధాంతమును సంస్థానాధీశులు పాటించుటలేదు. మైసూరు రాష్ట్రపరిపాలనము మిగుల సంతృప్తికర ముగ నున్నది. కాని ఇట్టి ఆచరణలతో పరిపాలనము నిర్వహించు సంస్థానాధీశులసంఖ్య మిగుల స్వల్పముగ నున్నది. కాని నైజాముగారు తన ధనమంతయు భిక్షాభతులకు, ఆలిఖరు విశ్వ విద్యాలయమునకు, మహమ్మదీయ ప్రతిష్ఠాపనలకు మాత్రమే ఇచ్చుచున్నారు. హిందూప్రతిష్ఠాపనల కెట్టి ధనసహాయము ఇవ్వబడుటలేదు. విద్యాలయములు శక్తిసామర్థ్యములు గల వారున్నను హిందువులకు ప్రభుత్వోద్యోగములు ఇవ్వబడుట లేదు.

పరమత అసహనము

నైజాముగారు మతావేకపరులై యున్నారు. ఇతర మతములకు ఎంతమాత్రము సహింపరు. దశరా, గణపతి ఉత్సవ ముల సందర్భమునకూడ హిందువులు మేళములు వాయిదహరణ దని ఇటీవలనే ఒక ఫర్మాను ప్రకటింపబడెను. గోవుల పట ములు రాష్ట్రములోనికి రాకూడదు. దేవాలయనిర్మాణములు నిషేధింపబడినవి. హిందువులను పీడింప మహమ్మదీయులు ప్రోత్సహింపబడుచున్నారు. ఇందువల్లనే గుల్బర్గాలో హిందువు లకు మహమ్మదీయులకు తగువు జరిగినది. హిందువులను పీడించిన మహమ్మదీయులందరు విలుడల చేయబడిరి.

ఫర్మానాల పరిపాలనము

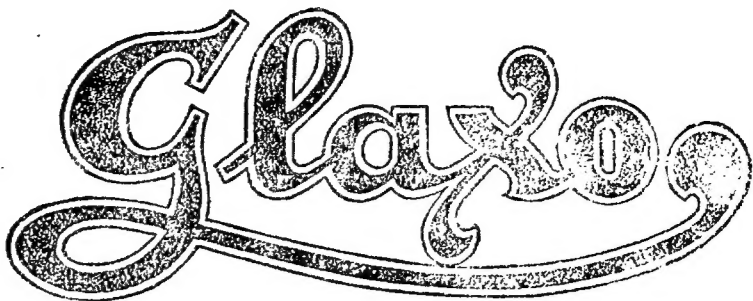
రాష్ట్రపరిపాలనము ఒక నిర్మాణము విభానము ననుస రించి క్రమముగ జరుగుటలేదు. న్యాయవిచారణసంఘములు నియమింపబడినను వాటి నిర్ణయమును రద్దుచేయుచు నైజాము ఫర్మానాలతో పరిపాలనము కొనసాగించుట సాంప్రదాయ మైనది. ఈవిధమున నైజాము రాష్ట్రమున జీవించుటయే కష్ట సాధ్యమైనది.

స్వాతంత్ర్యనిరోధము

ప్రజలకు వాక్స్వాతంత్ర్యములేదు. ఉద్యోగుల అనుమతి లేక రాష్ట్రమున సాంఘిక రాజకీయ మతవిషయక సభలు జరుగుటకు అవకాశములేదు. జిన్నా పండితమాత్రపు వంటినా యకులు రాష్ట్రములోనికి రాకూడదని ఉత్తరువులు ప్రకటిం పబడినవి. స్వాతంత్ర్యమునకై గొప్పపోరాటము సలుపుచున్న శ్రీమతి నాయుడుగారు తనరాష్ట్రమున నోరెత్తి మాట్లాడుటకు పిలువలేదు. నైజాముగారి పరిపాలనమును ఆక్షేపించుటకుగాని విమర్శించుటకుగాని పిలువలేదు. ఇంతకన్న నిరోధము మరెచ్చట నుండదని చెప్పవచ్చును. నైజాముగారి నేరాశీవల ఉద్యోగు లుకూడ అక్రమముగ ప్రవర్తించుచున్నారు.

కర్తవ్యము

ఈ దుష్కరిపాలనము అంతమొందించుటకు ప్రజాయత్న పరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనల నేర్పరచుటకన్న వేరుసాధనము లేదు. అల్పసంఖ్యాకుల ప్రాతినిధ్యముతో కూడిన ప్రజాప్రతినిధిసభ లను స్థాపింపవలయును. 1922 సంవత్సరమున నైజాముగారు రాష్ట్రమున శాసనసభ నేర్పరచు నుద్దేశించి తన విధానమును తడు పరచేయవలయునని సర్ ఆలి ఇమాముగారిని కోరియుం డిరి. నియోజకవర్గముల నేర్పరచి ఎన్నికలద్వారా ప్రతినిధు లను ప్రజలు ఎన్నుకొనుట, అల్పసంఖ్యాకులకు ప్రాతినిధ్యము కలుగజేయుట, అవసరమనికూడ నైజాముగారు నూచించి యుండిరి. కాని సనిమాత్రము ఏమియు జరుగలేదు. చేయిచుల ముకుందుగారు మరెయిక విధానమును తయారుచేసియుండిరి. కాని ప్రజలకు పరిపాలనావిషయములందు నిజముగ అధికార మిచ్చువిషయమై నైజాముగారి కెంతమాత్రము ఇష్టము లేదను మాట నిజము. విరారులకు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య

THE VITAMINMILK FOOD.

హిందుదేశము భవిష్యత్తు.

ప్రస్తుతముగల పిల్లలచే సూచించబడుచున్నది. మీబిడ్డలకు ఆహారమును తెలివితో ఇవ్వవలెను. వారు బలవంతులు గాను, బుద్ధిశాలులగు పెరు గుట మీరుచూడగలరు. వారు దేశాభివృద్ధికి ప్రాణధారమైన ఆస్తి, మీబుద్ధిశాలతనమునకు కీర్తి.

మీబిడ్డలకిచ్చు ఆహారమును మీరు పరీక్షించ నవసరములేదు. అనేక రకముల ఇండియాదేశపు శీతోష్ణసితికి కావలసిన మీగడ గల సరియైన ఆహారము గ్లాక్సో ఒక్కటియే. ఎప్పుడును గ్లాక్సోనే ఉపయోగింపుడు. మీరు తరువాత తల్లి తండ్రులుగా నుండినందుకు సంతోషింతురు!

ఆర్. ఫ్రెడ్ యంగు ఆండు కో., లిమిటెడ్, (ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

(1)

తపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు.

మిచ్చుటకు నైజాముగారు అంగీకరించినప్పుడు ఈ ఆర్థికము లు చేయబడును. ప్రజాభిప్రాయమును నైజాము అదరించునట్లు చేయగల నిర్మాణము మనకు లేదు.

కొన్ని సూచనలు

ఈ దుస్థితిని తొలగించుటకు కొన్ని సూచనలు గావించుచున్నాను.

- (1) నైజాముగారు మార్పుటకు పిలువేనివిధమున సంస్కరణశాసనమును తయారుచేసి అమలునందుంచవలెను.
- (2) 1919 సంవత్సరపు ఇండియా ప్రభుత్వచట్టమువలె ఈసంస్కరణశాసన ముండవలెను.
- (3) శాసనసభల నిర్మాణ వివరములను శాసనసభవారే నిర్ణయించవలెను. ఈ నిర్ణయమును నైజాము అంగీకరించ వలెను.
- (4) శాసనసభ అధ్యక్షుని ఉపాధ్యక్షుని సభవారే ఎన్నుకోవలెను. మంత్రులు శాసనసభకు బాధ్యులై యుండ వలెను.
- (5) ఆర్థిక విషయములందు శాసనసభకు సంపూర్ణాధికార ముండవలెను.
- (6) లాండు రెవిన్యూచట్టమును తయారుచేసి ఆచటము ననుసరించి భూమిపన్నును వసూలుచేయవలెను.
- (7) శాసనసభవారి అనుమతి పొందక ఎట్టి పన్నులను విధింపకూడదు.
- (8) ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును సంతృప్తిచుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనవలెను.

ఈ మార్పులు జరుగుటకై నాచమందరము పట్టుదలతో కృషి సలుపవలయును.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి ధర్మము

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సంస్థానములందలి ప్రజల హక్కులను సంతృప్తి పూర్వకము నిర్వహింపవలసినవారై యు న్నారు. ప్రజలను ఆధికముగ పీడించిన వారు తిరుగుచూటొన ర్చవచ్చును. అట్టి విపరీతపరిధికు లేర్పడక పూర్వమే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తమ కార్యవిధానము నేర్పరచుట అవసరము. సంస్థానముల పరిపాలనమునందు శోక్యము కలుగజేసికొనకూడ దను విధానమును మానుకొనవలెను. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు భారతదేశపు శాంతిని సంతృప్తింపవలసినవారై యుండు టచే సంస్థానములందు జరుగు అక్రమములను అంతమొందించుట వారిధర్మము. కొంతకాలమువరకు ఆంగ్లేయులు ఉన్నతోద్యోగ ములందుండుట అవసరము. క్రమముగ సంస్థానములందలి ప్రజ

లకే సర్వాధికారములు ఇవ్వవచ్చును. వివిధసంఘములవారి సంఖ్యననుసరించి ఉద్యోగములు ఇవ్వబడవలెను. స్వాతంత్ర్య సంగ్రామకాలపేక్షపరలగు హిందువులను మహమ్మదీయులను బ్రిటి షు ఇండియానుండి పిలిపించి వారికే మొదట ఉద్యోగము లివ్వ వలెను. అధికారుల లంచగొండితనమును కఠినముగ రద్దుపరుప వలెను. పరమతములను ద్వేషించుపద్ధతి అంతమొందవలెను. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును సఖ్యమును వృద్ధిచేయవల యును. ఈ ఆచరణలతో పనిజరుగవలెను.

బ్రిటిషు ఇండియాలో హిందువులకు మహమ్మదీయుల కొకమాట

బ్రిటిషు ఇండియాలో హిందువులకును మహమ్మదీయు లకును మైత్రీ కుదురుటకు రెండుసంఘముల నాయకులు ప్రయ త్నించుచున్నారు. నైజాముగారి అక్రమ పరిపాలనమును అంత మొందింప గావించబడు ప్రయత్నములను మహమ్మదీయులు ఆక్షేపించుచు ఈ స్వాతంత్ర్యసంగ్రామమునకు లేనిపోని అపార ములను కలుగజేయుచున్నారు. హిందువులకు మహమ్మదీయు డు రాక్షసను చింతలేదు. హిందువులు రాక్షసను చింతలేను. రాజా, రాజధర్మములను నిర్వహింపవలయు ననియే మేము కోరుచున్నాము. ఈ ఆందోళనమునకు పరమతద్వేషముగాని వ్యక్తిద్వేషముగాని కారణము కాదనియు స్వాతంత్ర్యోభిలాష యే కారణమనియు మహమ్మదీయులు గుర్తెగవలెను. కావున ఈ ప్రయత్నములందు మహమ్మదీయులుకూడ కలిసి పనిచేసి బాధచెందుచున్న నైజాము రాష్ట్రప్రజల శుద్ధిని కంకణము కట్టుకొనుట అవసరము."

2113 ('సంజీవి' రక్షతాయతు) (2) Mesmerised Talisman.

దీని ధరించిన స్త్రీ, కలరా, స్ఫోటకము మొదలైనవి సోకవు. వ్యాధులు, అపదలు, గండములు తొలగును. ఐశ్వర్యము, ఆరోగ్యము, బలము, బుద్ధిశక్తిలభి, తెలివి, అందము నిచ్చును. పరీక్షలో జయము కలుగును. గొప్పవారి దయ లభించును. పని చేయగలను. వ్యాపారమున లాభమునచ్చును. అనేక చుండిచే మెప్పు సాందినది. 1-కి రూ 1-8, 2-కి రూ 2-12, 3-కి రూ 3-12, 6-కి రూ 6, 12-కి రూ 9, పోస్టేజి యిహం రత్తిరాజ వీర్యవల్లి చూర్ణము:—ఇండ్రి య మును గట్టిపరచును. స్వప్నమందును, మూత్రములోను వీర్యము నవ్వముచున్న నిలుపును. మదిమిని, నపుంసకత్వమును పో గొట్టి యోవన మొసంగును. ఎంతబలహీనుని కయిన నరములకు బలమునిచ్చి ఎక్కువ కామోదేకమును కలిగించి మునుపటికన్న అనేకరెట్లు సంసారగుణ మిచ్చును. డబ్బి రూ 2 పోస్టేజి వేరు. పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా)

జాతక ఫలములు

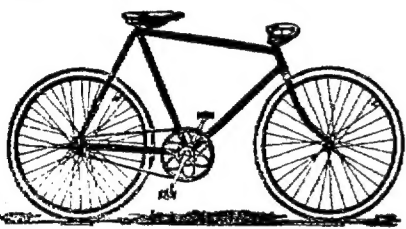
ఈ మదివరలో అనేకమంది జ్యోతిషులచే తమ జాతకములను వ్రాయించి యుండుదురు. ఒకసారి మాచేత వ్రాయించి పరిశీలింపుడు. తమ జాతకముగాని, పరియగు జననకాలముడి యులు గంటలుగాని ఇవి తేనివారు ఈ త్రైమాసిక వ్రాయుకాలము, నయమగు, మాకుపంపిన, జాతకముయొక్క శరీరవర్ణ ఆకృతిలక్షణములు, ధనము, సోదర సోదరీలు, మాన్య, పితృ, భూమి, వాహనము, పంతునము, శత్రురోగములు, కళత్రము, ఆయుర్యాము, పితృభాగ్యముయము, ఉద్యోగము లాభము, వ్యయము, మొదలగునవియు, విశేషములు వ్రాసి పోవుటయు సహజము 2 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఇవి వచ్చినచో సంపూర్ణ జాతకము గ్రహస్థులము, అప్తవర్ణ, వడ్డ్యులబట్టి మహాదశాంశక శలతో, ఆయుర్దాయము అనువరకు వ్రాసి 10 లకు పంపెదము. ఇందుకు రు 5 లు ముందుగా అడ్వాన్సు చేయవలెను. జన్మనక్షత్రముగాని, వాసుముగాని పంపిన కారకర్మ రీతియ సహజ పంక్తి ఫలము 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఫలమువాన:- 3018

గురుజ్యోతిషాలయము

గోపాలపురి, కొత్తపేట బాస్ట, తూర్పుగోవావారిశిల్లా.

"స్టార్ లి" బై సి కి త్

ప్రథమమున మిస్టర్. స్టార్ లి గారిచే ఈ మాదిరి కనిపెట్టబడి, తయారుచేయబడినది. బై సి కి త్ పరిశ్రమమును ప్రారంభించినట్టివారు, అప్పటినుండి పైకిళ్ల వ్యాపారమునందు ప్రాముఖ్యత వహించి యున్నారు. ప్రస్తుత మది మిస్టర్ జాన్ని వాకరు వలె యింకను దృఢమైనదిగా నున్నది.

కత్తిలేని బ్రిటిష్ స్టార్ లి భాగములు, వి. ఎస్. పి. ప్రీమియ, కాపెటరిగొలుసు, మిచిలిన్ కేవిల్ కార్డులైరులు. మొదలగువాటితో పూర్తిగా అమర్చబడినది. 2545

ధర 1 కి ర్పు. 65 లు మాత్ర మే

Sole Distributors

R. PATEL & Co, Madras.

Sole Agents for Wolseley Cars.

& Westinghouse Batteries.

Black Brown Oxblood Tan White Cake

21

SECOND TO NONE!

SHOE POLISHES

Keep the shoes neat and preserve the leather.

Stock Depot :

ఎల్. మదార్ సాహెబు అంధు కో 104, మన్నెడిబిది, మద్రాసు.

ఇ ది చ ర్త ము న కు

సూర్యరశ్మివలె మెరుగు నిచ్చుటయే గాక, చర్మమును యిచ్చటి శీతోష్ణసితి ననుసరించి కాపాడుచుండును.

"కోబ్రా" రంగులను అనేకమంది పరీక్షించిరి. అనేకరంగులు వచ్చుచున్నవి. పోవుచున్నవి. కాని "కోబ్రా" రంగులు మాత్రము స్థిరముగ నున్నవి. కారణము సామాన్యము. వాడుకొనుట సులభము. ఆరోగ్యమును గలిగించునట్టిది. ఎల్లవృద్ధును ప్రకాశించునది.

కో బా

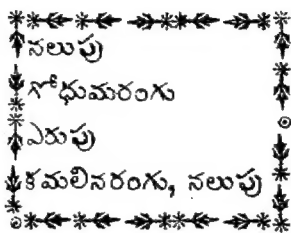
బూట్సు రంగులు

తయారుచేయువారు

బైట్ అండ్ ప్లాట్ లిమిటెడ్,

2250 వాట్ పోర్టు, ఇంగ్లాండు.

(3)

యం.సి.సి. కిని హిందువులకునుపోటీ

నాయుడుగారు 153 రన్నులుచేయుట

జొంబాయి, డిసెంబరు 1:— యం. సి.సి. కిని హిందువులకును పోటీబరిగినది. ఇరువురును సమమైరి. నాయుడుగారు అతివైపువ్యముతో మారునిమిషములలో 153 రన్నులచేసిరి. 11 డెబ్బలకు 66 రన్నులును 13 డెబ్బలకు 52 రన్నులుచేసిరి. 4వారు 66 నిమిషములలో మారురన్నులచేసిరి. గొప్పంటి 110 నిమిషములలో జాగ్రత్తగాను ఓర్పుతోను 58 రన్నుల చేసెను. యం. సి. సి. 45 నిమిషములు బాటుచేసెను. 74 రన్నులచేసెను. శనివారమునాడు యం. సి. సి. పార్టీలు యూరప్షియనులు కలిసిన జట్టుతో ఆడెదరు. (అ. ప్రె.)

రంగూను డిసెంబరు 1:— గవర్నరుగారు సెంటు ఆండ్రూసు స్మారకదిన సందర్భమున జరిగిన విందునందు నిన్నరాత్రి పాల్గొని చక్కగ నుపవ్యసించిరి. (అ. ప్రె.)

వాణిజ్యవిద్యార్థులకు గవర్నరు హెచ్చరిక

రూపాయి విలువ బాగుగా చర్చించవలెను

జొంబాయి, డిసెంబరు 1:— సెడెన్స్ వాణిజ్యకళాశాలకు విద్యార్థులగవర్నరు ఉపన్యసించుచు నిట్లుచెప్పిరి. ఆర్థిక విషయములపై వచ్చినంత తెలిసీలేలియని విమర్శ ఏవిషయముపై నను రాజాలదు, రూపాయి విలువనుగూర్చి ఇప్పుడు జరుగుచున్న విమర్శలు తెలిసియేయుండును. మిరుదీనినిగూర్చి పూర్తిగా విచారించియుండురు. 18 పెన్నీలు 19 పెన్నీల వలని లాభాలాభములే చెప్పడలచుకొనలేదు. ఇట్టివర్చలందు శాస్త్రానికజ్ఞానమున్నవారే చర్చింపవలెనని నాకోరిక. అట్టివర్చలు మికళాశాలవంటి కళాశాలలందు బాగుగ జరుగగలవు. (అ. ప్రె.)

గుర్తయాలసింగుగారి విచారణ

గవర్నరు ఆజ్ఞ

లాహోరు, నవంబరు 30:— అధిక అసిస్టెంటు కమిషనరుగాను గుర్తయాల సింగుగారు గొన్ని తప్పులుచేయుట వలనను, వారిని పనిమండి తోసివేయుటకు వారు ముఖ్యముగ సానికప్రభుత్వమునుండి ఆమోదము పడయవలసియున్నందునను తెర్కార్డు అసాల్వూర్, ఎడ్మండురాబర్టు అండర్సనుగార్డు యా విషయమై 1 వ డిసెంబరునుండి జలంధరునందు విచారణ ప్రారంభింపవలసినదిగ గవర్నరుగారు ఆజ్ఞ నిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

ఆరోగ్యవార ప్రదర్శనములు

ఉపసంఘపు టేర్నాట్లు

మధుర, నవంబరు 30:— నిన్న సాయంకాలము జరిగిన పురపాలక సంఘసమావేశము ఆర్. హెచ్. ఎల్లిసుగారి ఆధ్వర్యమున ఒక ఉపసంఘము ఆరోగ్యవారప్రదర్శనముల ఏర్పాటు గావించుట కేర్వరచిరి. ఉపసంఘమువారు పురపాలక సంఘమును ఖర్చులనిమిత్తము వేయిరూపాయలకోరెదరు. ఆరోగ్యవారమును ఆరోగ్యప్రదర్శనము, ఉపన్యాసములు, కోరేగింపులు, ఉత్సాహములు, శిశుప్రదర్శనము, ప్రథమచికిత్స, ఆటలందు పోటీలుండునట్లును బాలభటులు బాలికాభటులందు పాల్గొనునట్లును తీర్మానింపబడినది. (అ. ప్రె.)

బాబాబాచాంబరి పీఠము వారసుల దావాలు

అలహాబాదు, డిసెంబరు 1:— చాలపురాతనమైనట్టి బాబాబాచాంబరి పీఠమునకు వారసుదారులు వేసినదావాలు విచారణకువచ్చినవి. ఈపీఠమునకు సుహృద్విరుద్ధాలు చాల అట్టి నిచ్చియున్నారు. పీఠముందు భాగమైన కోటక్రిందనున్న భూమ్యంతర్భాగముందున్న హనుమంతుని గుడికి నాగమేళనములందు యాత్రికులు వేలకొలది వత్తురు. సహృద్దీ సేతు న్యాయమూర్తినుమాత్రం శాంతానందుగారికి డిక్రీ నిచ్చిరి. బదియోనంద గిరుగారు అన్యాయాక్రమణ చేసికొనిరి తెలిపిరి. (అ. ప్రె.)

జాన్సిసంఘ వైషమ్యములు

శిక్షింపబడిన ముద్దాయిల అప్పీలు

అలహాబాదు, డిసెంబరు 1:— ఆగ్రా హిందువులు ఉత్తరీక్షి వేయబడియు ముగ్గురు ద్వీపాంతరవాసశిక్షయు విధింపబడిన జాన్సి సంఘ ద్వైషముల సందర్భపు అల్లరి కేసులోని ముద్దాయిలు అప్పీలు చేయగా ప్రధానన్యాయమూర్తియు మరియొక నా యమూర్తియు విచారించిరి.

అల్లరి క్రిందటి బక్రేడుకు జాన్సి దగ్గరగా జరిగెను. ఒక మహమ్మదీయుడు చనిపోయెను. 8గురు గాయపడిరి. సర్ చార్లస్ గారు ఉత్తరీక్షి వేయబడిన ఆగ్రురు ముద్దాయిల తరఫున వారి. చిరి. మహమ్మదీయపోరాటమునకు కాలుదువ్వగా స్వరక్షతార్థము హిందువులు చర్యతీసికొనిరినియు తెలిపిరి. ఈముద్దాయిలలో ఎవరు ఆ మనిషిని చచ్చునట్లు కొట్టిరో తెలియలేదు. రుజువుగాలేదు. ఈ ఆగ్రురును నాయకులగుటమాత్రముచే శిక్ష విధింపబడిరి. విచారణ జరుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

పాపా యం దరాజకము

శార్వభృష్ట ప్రతికపై కేసు

కలకత్తా, డిసెంబరు 2:—న్యాయాధికారి నేడు శార్వభృష్ట ప్రతిక నిర్వాహకులపై దేబీన కేసు విచారించెను. అందరాజ కమును వ్యాసమును ప్రకటించినందులకు వచ్చిన కేసు.

శ్రీ నిర్మల చంద్ర యం. యల్. ఏ గారు ఆవ్యాసము ద్వేషము, నైష్యము అనూయయు ప్రభుత్వముపై కలుగ జేయదనియు ప్రభుత్వమొక పక్షమునకు ఊత నిలుచుటగూర్చి తమ అనుభవమును చెప్పినవారు. అపక్షము మహమ్మదీయ పక్షము. నేను అప్పుడు స్వరాజ్యపక్షముపై నాయకునిగనున్నాను. ప్రభుత్వము మహమ్మదీయ పక్షమును లేవదీయ ప్రయత్నించుట నెరుగుదును. వారందరిలో విఫలమైరి. ఏలన మహమ్మదీయులలో చాలమంది స్వరాజ్యపక్షముతో ఓటుజేయుచుండిరి.

క్రాసు పరీక్షలో నేను స్వరాజ్యపక్షవాదిని. సంస్కరణలు పనిచేయుకుండునట్లు చూచుటయే తమ విధి. ఇంతవరకు మేము గెలిచితిమిగాని ఇకముందుపక్ష మెట్లుందు నో చెప్పజాలను.

న్యాయమూర్తి—పాపాలో కాంతిరక్షణలకు కాభ్యుదయము?

సాక్షి:—నాకు తెలియదు. బహుశః పాపా పోలీసు, న్యాయాధికారులను ఉన్నతోద్యోగులను బాధ్యులు కొఱియ.

ప్రశ్న:—కాంతిభంగము గలిగిన ఎవరు నిందితులు?

సాక్షి:—కాంతి తిరిగి సమయానుకూలముగ నెలకొల్పకపోయిన ప్రభుత్వమే బాధ్యులు.

ప్రశ్న:—పాపా అల్లరులకు ఎవరు నిందితులు?

సాక్షి:—నేను ప్రభుత్వమును నిందితును. నేను పాపాలో నున్నయెడల రెండు రోజులలో అల్లరుల వాపి యందును.

ప్రశ్న:—మీరు పాపా అల్లరులకు ప్రభుత్వమును దూషింతురా? అక్కడ పరిస్థితులకా?

సాక్షి:—నేను చదివి విన్నంతటిలో అక్కడనున్న వారు సంబంధీకులందరను బాధ్యులే, నిందింపదగినవారే.

ప్రశ్న:—ప్రభుత్వమువారు కాంతిరక్షణకు బాధ్యులను కొనుదు. వారు దానిని నిలుపనప్పుడు మీరు దూషించునది ప్రభుత్వమునా?

సాక్షి:—అవును.

ప్రశ్న:—బురాక్రసీ యననేమి?

సాక్షి:—అంటే ప్రభుత్వపు కాశిబన్నియు నాయదావేయబడెను. (అ.ప్రె.)

దొంగతనమునకు బోయి హత్య గావించుట

దొంగలు పారిపోయిరి

లాహోరు, డిసెంబరు 2:—కరీము ఒక్క అనువాని యింట కన్నమువేసి దొంగతనము చేయవచ్చి ఒకనిని హత్యగా వించి బక్సులలో నల్లని కొట్టి దొంగలు పారిపోయిరి. పోలీసు వారు వెదకుచున్నారు. (ఫ్రీ. ప్రెసు.)

అమృతసరము, డిసెంబరు 2:—యస్. జి. సి. సంఘమువారు తీర్మానించిన రీతిని గుర్తొరాలను ఉపసంఘములను కేంద్రసంఘమునకు అప్పగించిరి. (ఫ్రీ. ప్రెసు.)

అమృతసరము, డిసెంబరు 2:—పంజాబు వర్షకసంఘము లాహోరు పురపాలకసంఘ అధ్యక్షులగు మహమ్మదీయులను హిందువులగుంట నిలుపనట్లేమిచ్చుచున్నది. హిందువులు కొంతకాలముక్రిందట ఆసంఘమునకు వెలివేసిరి. దానినిప్పుడు తొలగించుచున్నారు. (ఫ్రీ. ప్రెసు.)

నారిమానుగారిపై కేసు

హార్మిగారిపక్షమున విల్లింగ్డారుగారు వాదించుట

బొంబాయి, డిసెంబరు 2:—హార్మిగారు నారిమానుగారిపై దెచ్చినదావాలో హార్మిగారివేరైన విల్లింగ్డారుగారు వాదించుచు. నారిమానుగారు సర్. లారెన్సునామధన, సర్. ఫ్రెడరిక్ హార్మిగారుపై కేసుచేయుటగూర్చి ఆలోచించుచున్నారు. (ఫ్రీ. ప్రెసు.)

ఇదియే విచిత్రమైన చూరము

ఇదియే క్రుషెన్ సాల్ట్స్. నేను ప్రతిదినము కొంచెము పుచ్చుకొనుచున్నాను. ఇప్పుడు నేను మంచి ఆరోగ్యమును గలిగియున్నాను. అది నారక్తమును పరిశుద్ధముగా నుంచుచున్నది. నాకారిజమును, కేరీరతత్వమును మంచిస్థితిలో నుంచుచున్నది. అందుచే నేను ఎప్పుడును సౌఖ్యముగాను, బలముగాను నున్నాను. తీవ్రమునందు గల సౌఖ్యము లన్నిటిని అనుభవించుచున్నాను. నీకు ఎక్కువ బాధను గలిగించు నట్టి భయంకరమైన కురుపులు, వ్రాములు నాకు కలుగకుండజేసి నాచర్యమునుకూడ పరిశుద్ధముగా నుంచుచున్నది.

క్రుషెన్ సాల్ట్స్ నందు స్వాభావికమైన ఆహారాద్యములు మిశ్రితమై యున్నవి. విడుదల క్రమముగా పుచ్చుకొనిన కాంతిముగపనిచేసి దేహ తేజస్సును పూర్తిగా శుభ్రపరచుచు నిరుపయోగమైనట్టియు, విషసంబంధమైనట్టి వస్తువు లన్నిటిని వైటికి త్రోవవేయును. హిందూదేశము నందు గలుగుచున్నట్టి భయంకరమైనవ్యాధుల రానీయక దేహమునకు మంచిలమును గలిగించును.

తేనీరుతో కలిపి పుచ్చుకొనిన నుచితమే యుండును. నేడే ఒకబుడ్డిని తెప్పించి మంచి ఉత్సాహకరమైన ఆరోగ్యమును పొందుటకు నేటినుండియే ప్రారంభింపుము.

Kruschen Salts

విచిత్రమైన చూరము

బీహారు బరిస్సా శాసనసభ

ఎన్నికల ఫలితములు

పాట్నా, డిశం 2:—దక్షిణ చాంపరాణ్ మహమ్మదీయేతర రూరలు స్థానము—బాబు రామేశ్వర ప్రసాదు దత్తా ఆను స్వతంత్రకాంగ్రెసు అభ్యర్థి గెల్చెను. ఇదివరకున్న కాంగ్రెసు సభ్యుడు బాబుదారనాథ ప్రసాదుగారును వరిమొగ్గు ప్రవృత్తులను ఓడిపోయిరి.

మాంఘీరు మహమ్మదీయ రూరలు చాంద్రీ మహమ్మత్ నజిరూల్ హానక్ (భూస్వాములు) గారు గెల్చిరి. మంఘీరు య్యదు అబ్దుల్ హాలిం (కాంగ్రెసు) ఖాకమ్మారు మా మహమ్మదు పహ్యాగా ధోడిపోయిరి.

పశ్చిమ పాట్నా మహమ్మదీయేతర రూరల్ బాబు రాజేంద్రసింగు గెల్చిరి. వీరు స్వతంత్ర కాంగ్రెసు సభ్యులు.

తూర్పుపాట్నా మహమ్మదీయేతర రూరల్ బాబు సాహేలాలు గెల్చిరి. వీరిదివరకు సభ్యులు కాంగ్రెసువారు. ఈ కాన్వెన్షన్లకు మహమ్మదీయేతర రూరల్ బాబు శివశంకరుబా గాల్గొన్న కొనబడిరి. వీరు కాంగ్రెసువారు ఇదివరకు సభ్యులు.

అగ్నేయ దర్భంగ మహమ్మదీయేతర రూరల్—బాబు గిరీంద్ర మోహన్ మిశ్ర (కాంగ్రెసు) గారు గెల్చిరి.

మజఫర్ పూరు మహమ్మదీయ రూరల్ కాంగ్రెసు సభ్యులు మోల్లీ మహమ్మదు ఇషాకుగారు గెల్చిరి.

పాట్నా మహమ్మదీయేతర అర్బన్—రాయబహదూర్ (విజ్ఞానాశ్చక్త్యగారు గెల్చిరి (కాంగ్రెసు). ఇదివరకున్న సభ్యుడు హత్వాహజ్ రాజ బహదూరుగారు ఓడిపోయిరి.

సాంతాల్ పరగణాల మహమ్మదీయ రూరలు—అబ్దుల్ బారీగా గెల్చు కొనబడిరి. వీరు కాంగ్రెసు సభ్యులు.

దర్భంగ పశ్చిమార్ధ మహమ్మదీయేతర రూరలు—మంతు యాశ్వరీసింహుడు గెల్చిరి. వీరు ప్రస్తుతసభ్యులు (కాంగ్రెసు) వారు.

సపాట్టిలూరు మహమ్మదీయేతర రూరలు స్థానమునకు—బాబు సత్యనారాయణ సింగుగారు కాంగ్రెసు గెల్చిరి.

సింగభూప మహమ్మదీయేతర రూరలు దేవేంద్రనాథ మంతిగారు గెల్చిరి. మాంఘీరు జిల్లాలలో శ్రీకృష్ణసింగు, కుమార ప్రసాదసింగు ప్రాధానము రామప్రసాద చంద్రసింగు గార్లు అనుమగ్గురు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను గెల్చిరి. (అ. ప్రె.)

వైస్రాయిగారు కాన్పు చేట

డిల్లీ, డిశంబరు 2:—వైస్రాయిగారు పరివాహముతో నేడు సాయంకాలము కాన్పురు బోయిరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి శాసనసభ

పూనానగరమునుండి రిస్సానీవువానులు గెల్చుట
పూనా. డిసెం. 31-పూనానగరమునుండి బొంబాయి
శాసనసభకు జరిగిన ఎన్నికలలో రిస్సానీవువానులకు గొప్ప
జయము కలిగెను.

రిస్సానీవు అగ్రశ్రేణియగు యా. వి. మామగారికి 4027
ఓట్లు వచ్చెను. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమును రాజకీయములకు
నేతగానికి 2284 ఓట్లు సూత్రమే వచ్చెను. చంద్రమూడుగారు
ప్రతిపక్షము. ఈ ప్రాసమునకు ఒక కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగోనూ 4
గురు పోటీలేదు.

చంద్రమూడుగారికి.	4027 ఓట్లు
లక్ష్మణ్ గారు మామగారికి కాంగ్రెసు	2284 ఓట్లు
చంద్ర (చామ్రాకెరలు)	844 "
కనీశుర ప్రభుత్వముదాకు (స్వతంత్ర)	41 "
యా. వి. కట్టెరు (స్వతంత్ర)	38 "
17000 ఓట్లలో 6844 మాత్రమే	రికార్డు చేయబడెను.

సింధుహిందువులు మంత్రివనపులను గోరుట

హైదరాబాదు (సింధు) డిసెంబరు 31-ఇంద్రు హిం
దూ మంత్రివనపు నియమించినవని సింధు రాష్ట్రీయ హిం
దూ సభ మేనేజింగు కమిటీవారు కోరిన ధైర్యముబలపరచుచు
హైదరాబాదు హిందూ సభవారు బొంబాయి గవర్నరుకు
రెంటింపి సింధు హిందువుల బొంబాయి శాసనసభయందు
ప్రతినిధ్యము కల్పించగమిస్తుందనవారినుండి ఒక్కరికైన ని
యమించవలసినవని అనుగుమిస్తారు. (అ. ప్రె.)

బీహారు రాష్ట్ర శాసనసభ

ఇప్పటికి స్వరాజ్యములే అధికసంఖ్య

పాట్నా, డిసెం. 31-బీహారు బీహారు రాష్ట్ర శాసనసభకు
గల ఎన్నికలలో 71 లో పోటీలేనన్న వానితోనూ ఇప్పటికి
29 స్థానముల ఎన్నికలకు పూర్తి అయినది. ఇందులో
స్వరాజ్యములు 15. ఇంకెంతెంటు కాంగ్రెసు 8, ఏకము
నకు చెందినవాడు 11 గురు. విశ్వవిద్యాలయ స్థానముతో సహా
స్వరాజ్యములకు 16 స్థానములు వచ్చిన వనమృదు. గతసభలో
స్వరాజ్యముల సంఖ్య 9. ఇప్పటికి స్వరాజ్యములు 16 స్థానములే
గోల్పోయినట్లు తెలిసెను. (అ. ప్రె.)

కాకినాడ సబ్ కోర్టు

O. S 79/24

వాది:—పెద్దకోర్టు సుబ్బారాయుడు సా॥ కాకినాడ

28 ప్రతివాది:—బండారు నారాయణదాసు భార్య
పెరుండేవి తాయారమ్మ సా॥ రాజమండ్రి

వాది బండారున రికి కాకినాడతాలూకాలో వున్న
భూములలో రామానుజయ్య, పెదభాష్యకార్లు, నారాయణ
రావుగార్ల తా॥ మామవారాలను ఖరీదుచేసి విభాగించిమి త్తం
చేసిన పయిదావాలో ఆమెవర్తగారు కొంతభూమి 28 వ ప్రతి
వాదికి దఖలుపర్చి వానిని చెప్పబడే ఆమెనుహుడ ప్రతివాదిగా
చేర్చి సమ్యములు పంపడమయినది. సవరుదావా కాకినాడసబు
కోర్టులో 7-12-1923 తేదీన వాయిదా అయివున్నది. అప్ప
టికి 28 వ ప్రతివాది హాజరుకానియెడల ఆమెను యక్కాపర్చి
చేసి దావా ఆమెపక్షాన వందు విచారించబడునని యిందుమా
లముగా తెలియచేయడమయినది.

కాకినాడ } యు. రామజోగన్న బి. ఏ. ఎం. ఎల్.
27-11-23 } వాదించువాండ్లు.

అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నది

7 గుర్రములు శక్తిగల లాఫర్ కంపెనీవారి
ప్రొంది మేక్ ఎజెన్ 70 హోల్ట్సు కిరి ఆంధ్రమున
శక్తిగల డైనమో సరాసరి ఎంజిన్ తో సంధించ
బడి నిష్కళంకముగ పనిచేయగలసితిలో నున్నది.
అయితే ఖర్చు చాల తక్కువ. సులభముగా నడి
పించతగును. టూరింగ్ బయస్కీపులకు ప్రత్యేక
ముగు బుగళాలో ఎత్తెక్కి దీపములు పెట్టుకొను
బుకు మిక్కిలి యుపయుక్తమైనది. సులభముగా
కదలింప వీలైనది.

నలయునా రీక్రియ విలాసమునకు వ్రాయ
వలెను.

ఇవికాక వెంకటసుబ్బయ్యచెట్టి
జనరల్ మర్చంటు (పేట) కర్నూల్.

శక్తిమగోదావరి ఆంధ్రనాయకులగు
దేశభక్త కొంఠ వెంకటప్పయ్య పంతులు
గొల్లపూడి శీతారామ శాస్త్రురవారి
ఖాదీ ప్రచారము

1 వ తేదీన కీసువరం పెట్టిరి. 2 వ తేదీన నిడవరం
వచ్చిరి. ఇరువురును ఖాదీని గుర్తి బహిరంగ సభ గావించి
చక్కని యువన్యాస మొనగిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

బాపట్ల నవార్డినేట్ జడికోర్టు

ఇన్ సాల్వెన్సీ పెటిషను నెం 47/1926

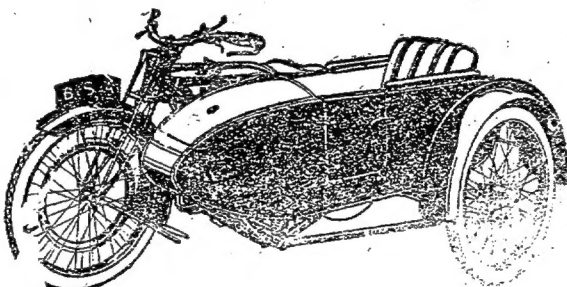
పెటిషనురు:—మిక్కిలిశేని కృష్ణయ్యగారి కొమా
రుకు నారాయణరావు, కమ్మకులం, భూస్వామి, మొరం
పూడిగ్రామం తెనాలిజిల్లా మునసిబుకులేరిన సరిహద్దులలోనిది.
కాంటరు పెటిషనురు:—చింతమనేనిచిన్ని శేషయ్య
గారు, హరికొంపరు.

పైన తెలుపబడిన పేజీషనురు 1920 సం॥రం 5 వ ఆక్టు
లోని 10 (1) సెక్షనుననుసరించి తన్ను ఇన్ సాల్వెన్సీగా
తీర్చానించవలసినట్లు ప్రార్థనపూర్వకముగా నొక అప్లీ ఈ
కోర్టులో బాఖత్ చేసుకొనియున్నాడు. సవరు అప్లీచివారణ
నిమిత్తము 28-12-1923 తేదీకి వాయిదా చేయబడియున్నదని
యిందుములముగా తెలియజేయడమైనది.

నవార్డినేట్ జడికోర్టు } ఏ. ఎస్. కృష్ణస్వామయ్యగో
బాపట్ల 3-12-23. } ప్రిన్సిపల్ నవార్డినేట్ జడ్జి

మితవ్యయము, నమ్మకము, సాఖ్యము మొదలగు వాటికి

బి. ఎస్. ఏ. మోటారు నైక్లినే ఉపయోగింపుడు

సోల అండు
నైడ్ కారు

మాడల్ బి 23.2.	19 హె. పి	2 స్పీడు గలది	రూ 750
మాడల్ ఎక్ 24.3.	49 "	3 స్పీడు "	875
మాడల్ ఎక్ 26.4.	93 "	" "	950

బి. ఎస్. ఏ. ప్రక్క-కారులు రూ 375 నుండి గలదు

ఫూల్ వివరములకు వ్రాయుడు

ది ఎత్ ఫిన్ స్టోన్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

హంటురోడ్డు, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

శ్రీ లక్ష్మీ వర్క్సు సోల్ ఏజెంట్లు

మిక్కిలి లాభము!

కష్టమేలేదు!!

ఇంకలా ఏది కావలసినను అనగా గానాలు, గోమనులు, కాకులపేరు, ఉంగరములు
గిన్నెలు, కంచములు, తోడులు, వడ్డ్యాములు, చిన్న కంకణభరిత మెడలు పెద్ద అండా
కంకణ పలుకక సామాన్యము అన్ని వైశాల్యము ప్రస్తుతి నాగరికతకు తగినట్లు రియారుచేయ
బడి పిదపగా నుంచబడియున్నది. హాజరులో లేనివి సకాలమున తగురూపేసి యిచ్చెదము.

ఒకసారి అర్డరు యిచ్చిన మీకు తప్పక తృప్తిగలుగును

ప్రొఫైటరు, మే. సత్యనారాయణాచారి

నెం 2/19 కోపు వెంకటాచలయ్య వీధి, మద్రాసు.

తంజివిలాసం "సత్యవర్క్సు"

తమిళనాడు

తిరువళ్ళీకి సంగీతసభ:— శంకరాభరణ గాత్రము, వీణ, ఫిడెల్తో ఈనెల ఆదివారం 5 లేదీ సాయంకాలం 4 గంటలకు వెంకటాచలచెట్టికి 1 నెలలు గృహములో గానసభ చేసెదరు.

సరస్వతి సంగీతసభ:— పీరి యాజ్ఞమాన్యమున మిన బన్నీ బాయిగారు అనవములో "సంవహర్" సంగీత కాలక్షేపమును ఈనెల 5 లేదీ ఆదివారము సాయంకాలం 4 గంటలకు బొర్లిబువును తంబుచెట్టి వీధిలో నెల రోజులు యింటివద్ద జేసెదరు.

వాలటాక్కు థియేటరు:— ఈనాటికాలలో ఈనెల 5 లేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 5:30 గంటలకు శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి యాదరణమున మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ పొట్టుమెన్సు యూనియను తాలుకు సిటీ శాఖవారు "గాలస" నాటకమును ప్రవర్తించెదరు.

సాహుకారుపేటలో హిందీయువన్యాసము:— "మాతృభాషాభివృద్ధి" యను విషయమునుగూర్చి హిందీ ప్రచార కార్యాలయమువారు పంజీత హృషీకేశ శర్మగారు టంకసాలిపిడిలో నెం 447 రు ఇంటివద్ద సవాతనగర్వకంఠటి హాలులో నేటిసాయంకాలము 9:30 గంటలకు ఉపన్యాసించెదరు.

అఖిలభారతకరెస్పి సమితియొక్క మద్రాసు శాఖ:— యొక్క సమక్షమున ఈనెల 5 లేదీ సోమవారం సాయంకాలం 5-15 గంటలకు గోళ్లహాలులో శ్రీయుత ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి యాధిపత్యమున యొక్క సభ జరుగును. శ్రీయుత జమ్నాదాసు ద్వారకదాసు మున్నగువారు పాల్గొనినట్లు తెలియజేసెదరు.

శ్రీపాండురంగ భగవత్పాదా ప్రసంగసభ:— వారి యాజమాన్యమున ఈనెల 5 లేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 4 గంటలకు టంకకాల వీధిలో హిందూ థియేటర్ కంపెనీ హాలులో శ్రీరంగస్వామియైన శ్రీమదుభయ శేదాంత విద్యాన్ శరణోపాచారియారు స్వామిగారిచే "తిరుమంగ యాళ్ళోరులు పుణ్యక్షేత్రయాత్ర కై చెట్టుటయును రంగనాథ స్వామి ప్రాకారములను ఏర్పాటు చేయుట" అను విషయమై ప్రసంగించెదరు.

జగన్నాథ భక్తసభ:— ఎగ్గురు హైకోర్టు వేద విలాస్ లో ఈనెల 5 లేదీ ఆదివారం సాయంకాలము 4-15 గంటలకు ఈగ్రెండ్ వారిచే గానసభ జరుపబడును. చెంబయి వైద్యనాథ భాగవతగురూ- గాత్రము మైసూరు చాడయ్యగారు- ఫీడెలు. పాలపూటు మణియన్ను తిరుమారు శంకరమీనను. } మృగంగం.

మనస్తత్వశాస్త్రమందు భారతీయుని గౌరవము మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమందు గత రెండుసంవత్సరములనుండియు మనస్తత్వశాస్త్రమందు నూతన పరిశోధనల జేయుచున్న శ్రీయుత ఆర్.ఎ. గోపాలస్వామి, ఎం.ఎ. గారి నూతనసిద్ధాంతములను విశేషముగా మార్గగత పండితుడు కాశ్యపుపండితుడు మున్నగు ప్రముఖులైన పాశ్చాత్యులు పొగడియున్నారు. ఆయనవ్రాసిన నూతన వ్యాసములు గత వసంతయుతువునందు హాలండు దేశము లో జరిగిన అఖిలప్రపంచవ్యాప్త సంతిపరివత్సరమున చదువబడెను. ఆ సభకు గోపాలస్వామిగారినిపబ్లి తమ నూతనసిద్ధాంతములను ప్రమాణపరీక్షగా గ్రహింపుచేయవలసినదని ఆహ్వానింపగా వెల్లిరి.

విక్టోరియా పాఠశాల వాయువార్తాస్థానము రంగూను, డిశంబరు 5:— విక్టోరియా పాఠశాలవద్ద వాయువార్తాస్థానము డిశంబరు 1 వ లేదీన స్థాపించబడెను. ఇట్లు వాయువార్త తంతి యేర్పాటు లేమియు లేనయిన సర్ అలనుకోభాంగారు ఆస్ట్రేలియానుండి తిరిగివచ్చుచున్నపుడు వాతావరణము బాగులేక ఆయన మార్గముగ్గమున నిలిచిపోవలసి కల్పినను యిట్లు తెలియలేదు. సంయుక్తరాష్ట్రముల రెఫ్రెటరెంటు గవర్నరు సర్ జాను హీపటుగారు నేడు మదరాసునకు బయలుదేరిరి. (పె.)

ఉత్తరాదిమతము శంఖుస్థాపన:— ఈనెల 6 వ లేదీ సోమవారమునాడు ఉదయము 9 గంటలకు తిరువళ్ళీకి సింగరాచారిపిడి 13 న నంబరగృహమున శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు (ఎం. ఎ. ఎ. కాంగ్రెసు మహాసభా కార్యదర్శి) వారు శ్రీ ఉత్తరాది మతస్థాపనకు శంకుస్థాపన గావించెదరని గాధ్యుర్య ఎస్. రాజుచారిగారు మాట్లాడిరి.

కన్నపు దొంగలు:— గురు నాథ ప్రదానముల యందు రాధాపేటలో 5 చోట్లను జరిగినవి. వెంకిశిల్పిలు వస్తే రాధాపేటవి. ఒక్కచోటలో తప్ప మిగిలినచోట్లలో కిటికీల కట్టిలను బిరిచి దొంగలు ఇంట్లలో ప్రవేశించిరి. పోలీసు బరిమాపు చేయమన్నాడుగాని దొంగలు పట్టపడలేదు.

రాకపోకలు:— నేటి ఉదయము ఎస్. సత్యమూర్తి గారు మద్రాసునువచ్చిరి. పి. పి. రే. గారు గత రాత్రి కళాక్షాత్రుబోవును దెజుడకు వెల్లిరి.

* * * బైదులోనున్న వంగరాష్ట్ర శాసనసభ్యులు మాండలే జెయిలులోనే ఉంకియు శాసనసభకు ఎన్నుకొనబడిన ముఖ్యమంత్రి ప్రభోకుగారికిని సత్కేంద్రనాథ మిత్రగారికిని సత్కృతిగా గౌరవ పంపిన యశస్వంతములను దయతో సంగీకరించి నట్లుగా వారినవ్వండి ప్రత్యుత్తరము వచ్చినవని సత్యమూర్తి గారు వ్రాయుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

స్వేచ్ఛరుక కంపెనీమద్రాసు స్వేచ్ఛరు కంపెనీవారు ప్రకటించిన క్రిష్ణమును క్యాటలాగు మాకార్యాధిసానమునకుజేరినది. ఇది నాలుగు వందలపు టలనుగలిగి ఉపయోగములైన యనేకవస్తువులను సచ్చిత్రముగను దెలుపుచున్నది.

చిరకాల శుక్లనష్టమునకు మందు

అమృతేరత్నాకరము 45 బండుపిడి, వద్రాసువార్కి:— విర్యబంధువులచిరకాల శుక్లనష్టము నివారించునది. 20 గోళుల మందంపుడు—(సం) కె. నూర్యనారాయణరాజు పాలకొల్లు. ఇదివరలో పండినవందలవల్ల చాలభాగము పనిచేసినది. మరియొకసీసా విర్యబంధు పంపుడు—(సం) గుండుకోయిన రామమూర్తి బొండాడ, భీమవరం తాలూకా. మీరు లోగడ పంపించిన విర్యబంధు నేవించునామెనది. తక్షణం మరియొక సీసా పంపుడు. అర్జంటు. [సం] యస్. మొకటసుబ్బయ్య ప్రెం 4 గంగవరం కోవూరుపొట్టు నెల్లూరుజిల్లా.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తును సరించి నిర్వహించుటకు 5 ప్రశ్నలు వ్రాసినవీన ఎదల సరియగు బాలుల వ్రాసిపంపెదము ప్రశ్న వ్రాయుకాలము లేక జాతక నక్షత్రము తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్నలకు రూ 1-0-0 వై ప్రశ్న ప్రశ్నలకు రూ 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0 అవును. 2598 ఆంజనేయ స్వామి జ్యోతిషాలయము రి రు త్రి డి

మంత్రివర్గ నియామకము

గజెటు ప్రకటన

వచ్చికు డిసాన్సుమెంటు

భార్య నెంబుజార్తి 2 డిశంబరు 1923

ఇండియా ప్రభుత్వబట్టపు డి (1) సెక్రటరీ తనకేర్న సెన అధికారముల భువనరిని ప్రధాన మంత్రి కౌన్సిలు పరిపాలించుటకై తొడిగిన కేర్నానినవారిని పంపించుగ గవర్నరు గారు నియమించిరి. కిర 1923 సంవత్సరము డిశంబరు 4 వ లేదీ శనివారము మధ్యాహ్నము భార్య పుచ్చుకొనెదరు.

- (1) మ-రా-రా-శ్రీ పరమశివ నుబ్బరామను ఆంధ్రకు, జాన్సెట, యల్. యల్. డి. సి. యల్. (2) ఆర్కాటు రంగనాథమొదలిగారు పి. ఎ. యల్. (3) దివానాబహదూరు రాయపురం నల్లవీరను ఆరోగ్య స్వామి మొదలియారు అనుగుగు పి. ఎ. డి. సి. డి. (సభాయుతుడన గవర్నరుగారి ఉత్తమపు ననుసరించి).

ఎ-వై-జి-కాంబెలు ప్రధాన కార్యదర్శి

* * * * *

భార్య ఫాలియోలు

ఎవరైన రేయే కాఖలను పరిపాలించెదరో ఇంకను నిర్ణయింపబడలేదు. సోమవారము శనివారములు నిర్ణయింపబడును. బహుశః ప్రధానమంత్రియగు డాక్టరు నుబ్బరామనుగారువిద్యా వ్యవసాయ శాఖలు, రెండవమంత్రియగు రంగనాథమొదలిగారు సానిక స్వపరిపాలన వైద్యశాఖలు, మాడవ మంత్రియగు ఆరోగ్యస్వామి మొదలిగారు పబ్లికు వర్క్సు ఎన్వైను, రిజిస్ట్రేషను అధిస్థాని కాఖలను పరిపాలింపవచ్చును.

నామినేషనులు

నామినేషనులవిషయమై సోమవారము ఆరోచనజరుగుననియు మంగళవారము నామినేషను లిట్ట ప్రకటింపబడుననియు తెలియచున్నది.

నూతన శాసనసభ సమావేశమావేశము

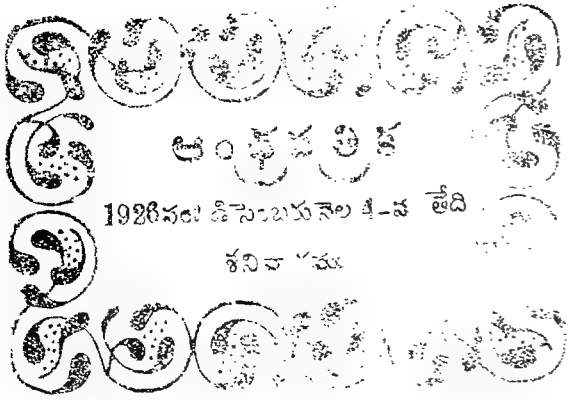
నూతన శాసనసభ సమావేశము ఈనెల 14-వ లేదీని జరుగును. అదినము సభ్యులు రాజకీయప్రమాణములను గైకొనిన పిమ్మట అగ్యతుని ఎన్నిక జరుగును. పి. వి. యస్. నరసింహారాజుగారు అగ్యతులుగ ఎన్నుకొనబడెదరని చెప్పవచ్చును. అదినమే సైనాన్న ఆడిటు ఉపసంఘసభ్యుల ఎన్నికలు జరుగును.

గొప్ప కుస్తీపంచెము

జివికోన్ వస్తాడు

లాహోరు, డిశం 5:— జివికోన్ గారు పేర్కొనిన వస్తాడు. కొంతకాలమునుండి యిక్కడ నుండెను. నేను కలకత్తాలో యెను. మదనుతియేటరువారి ఏర్పాటు ప్రకారం అక్కడ కొన్ని కుస్తీపంచెములు జరిపెదరు. గొప్ప పంజాబి వస్తాడగుగాను గారి తో వీరు ఎప్పుడు పోలేజేయునదియు యింకను నిర్ణయముకాలేదు. పాటియాలా మహారాజుగారు గామాపోలేజేయుటకు అనుమతించిరినియు తనసంసామనంజే పోటిపంచెము జరిగినవో 80,000 ప్రేక్షకులకు సరిపోవు పండిరివేయింపవలచిరినియు తెలియచున్నది. ఈగొప్పపోటి కలకత్తాలో గాని పాటియాలా యందుగాని లాహోరునందుగాని ఫిల్మవరి ఆఖరులోపున జరుగగవచ్చును. (అ. ప్రె.)

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారి భృగువతి (తెగకోగములకు సంజీవిని.) భృగువతి మనశాల మూర్తిమూర్తిమండి చినునలే ప్రవించుచుండెడు తెల్లతెగ, పచ్చతెగ, నీరు యరుకు, నాళివ్రామ, మూత్రము, బొమ్మబొమ్మగ పడుట చూటిమాటికి మూత్రవిస్త్రము చేయుట పొత్తికడుపు నరములు విగడియుట ఇటువంటి లక్షణములకు తెగకోగములకు మొదలంటి నివర్తింప చేయును. మరియు మూత్రవిశమును శుభిపరచి నరములకు అధిఃబలము కలంగజేయును. కాట్టలూరు కోరువారికి వుచితము ఆయుర్వేదాశ్రమం పూర్తిగా అపుటకు రూ 6-12-0. పొట్టుబాక్సు 257, మదరాసు. ప్ర 1048 151 గోపంపపు నాయునిపిడి,

విశ్వాస రాహిత్యము

శనివారము

రాజ్యోపు బంధవారమునాడు, లేబరుపక్షనాయకులగు రామ్మే మాక్స్ నాల్డుగారు, బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకు విశ్వాసరాహిత్యపు తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరని ప్రకటించబడెను. బాగునమనస్య విషయమై కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు ప్రవర్తించినవిధము, మిక్కిలి నిందార్హము. బాగు విచారణసంఘపు సూచనలను వీరు నిర్లక్ష్యముజేసిరి. గనుల యజమానులపట్ల అభిమానము వహించి, ఎనిమిది గంటలచట్టమును నిర్మించి, కార్మికులకు తీరనినష్టమును గలిగించిరి. బాగు పనివారలనమ్మే నేడు దాదాపుగ నంతరించెనని చెప్పవచ్చును. కెక్కుమంది ననులలో ప్రవేశించిరి. అసాధారణ నిబంధనలను నిర్మించి, ప్రభుత్వమువారు కార్మికులను నిర్బంధించిరి. సమ్మె చాల కాలము కొనసాగినను, ఎంతకాలమని బీదలు జీవనాధారములేక నిలువగలరు? పనివారలు లొంగిపోయి రనిన, ఎనిమిది గంటల చట్టముపట్ల ప్రీతి వహించిగాదు. నిరోధమును కొనసాగించజాలక, అలసిసాలసి వీరు లోబడిరి. ఇట్టిసీతి యజమానులకుగాని, ప్రభుత్వమునకుగాని గౌరవమా? ప్రభుత్వమువారు అప్పుడప్పుడు రాజీ పరతులను సూచించిరిగాని, అవి యజమానులకే అనుకూలముగ నుండెను. వానినయినను యజమాను లంగీకరింపక బోయిరి. జాతీయపు ఒడంబడికలను చర్చిల్ మంత్రిగా రామోదించి, వానివిషయమై పట్టుదల జూపిరిగాని, యజమానులంగీకరింపకబోయిరి. తుదకు బెల్లూవినుగారు యజమానులకు లొంగిపోయిరి. యజమానులకు గావసిన సౌకర్యములన్నిటిని, బెల్లూవినుగారు చేకూర్చిరిగాని, కార్మికులకు న్యాయము గలుగునట్లు యజమానుల ప్రేరేపించాలకబోయిరి.

కార్మికులు నేడు లొంగిపోయినను, వారిశరీరములుమాత్రమే లోబడెనుగాని, హృదయములు లోబడలేదు. ఆకలిదప్పలకు తాళలేక, వారు ననులలో ప్రవేశించిరి. వారి హృదయములు అశాంతి పూరితములై యున్నవి. అనుకూలనమయ మరుదెంచునపుడు, అశాంతి మరల తీవ్రరూపము దాల్చిన దాల్చినవచ్చును. బెల్లూవినుగారు కార్మికనమస్యలను పరిష్కరింపజాలరని, ప్రపంచమునకు వెల్లడియైనది. ఆధునికప్రపంచమును కలపరపెట్టుచున్న సమస్యలను వీరు గ్రహింపలేకున్నారు. తాము ముందుకు కనలమని పలుకుచున్నారు. బెల్లూవినుగారి కార్యక్రమమును, ఆంగ్ల దేశ మోషాదించుట లేదని ననుగొనుటకు, ఇటీవల జరిగిన మ్యూనిసిపలు ఎన్నికల ఫలితమే నిదర్శనము. లేబరుపక్షమునకు అఖండవిజయము గలుగుటయు, కన్సర్వేటివులు పలుతావుల నోడిపోవుటయు, త్రోసివేయదగినవిషయము గాదు. మ్యూనిసిపలు ఎన్నికలకును, పార్లమెంటురీ ఎన్నికలకును సన్నిహితసంబంధము గలదు. కన్సర్వేటివువోపాలనతో ప్రజలు విసుపుజెందియున్నారని తెలుపుట కితరచిహ్నములుగూడ కనుపించుచున్నవి. రామ్మేమాక్స్ నాల్డుగారు ప్రతిపాదించబోయెడి విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానము, ప్రస్తుతపు కామన్సునభిలో నిరాకరింపబడుట నిశ్చయమయినను, దేశ మోషాదించుననుట నిశ్చయము. తీర్మానము ఆంగ్ల దేశమందంతటను ప్రతిధ్వనింపక మానదు. మాక్స్ నాల్డుగారి ప్రసంగము, కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వపు దుర్బలత్వమును, హృదయకాఠిన్యమును బయల్పరచు నని ఎంచవచ్చును.

ముప్పది రెండవ తమిళరాష్ట్రీయ సభ

ముప్పదిరెండవ తమిళరాష్ట్రీయసభ, భారత శాసనసభ్యులగు కె. వి. రంగస్వామిఅయ్యంగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమగుచున్నది. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులును, మదరాసు శాసనసభ్యులు నగు సి. యస్. గోవిందరాజమొనలిగారు, క్లుప్తముగ ముచ్చటించి, నిజస్థితిని వ్యక్తపరచిరి. తమిళరాష్ట్రమున జరిగిన ఎన్నికలు రెండువిషయములను నిరూపించెను. సాంఘిక ద్వేషము తొలగిపోవలయునను విషయ మొకటి. రెండవది ద్వంద్వప్రభుత్వముతో ప్రజలకుబనిలేదనుట. ఈవిషయమై నందియమునకు తావులేదని, మొదలియూరుగారు స్పష్టపరచిరి. మంత్రి లెవ్వరయినను, కాంగ్రెసుపక్షమువారు నిర్వహింపవలసిన కార్యక్రమము స్పష్టమే. స్వతంత్రవైన ప్రజ లాధారపడియుండుటచే, దానినే వారు నమ్ముకొని పనిజేయవలయును. తమిళరాష్ట్ర మీ విషయమున వెనుదీయదని సమ్మెదము. కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులు తమిళరాష్ట్రమునకు జెందినవారగుటచే, రాజ్యోపుసంవత్సరము తమిళరాష్ట్ర మొక్కడు భారమును వహింపవలసినవచ్చును.

సభాధ్యక్షులగు కె. వి. రంగస్వామిఅయ్యంగారి ప్రారంభోపన్యాసము తమిళరాష్ట్రనిశ్చయమును చక్కగ తేటపరచెను. సాంఘిక ద్వేషమును పోగొట్టుటకై శ్రీమంత్రి శ్రీనివాసయ్యంగారు సలిపిన కృషిని అధ్యక్షులు కొనియాడిరి. ఈ విషయమయి భేదాభిప్రాయ ముండదు. తమిళరాష్ట్రప్రభోదమునకు శ్రీనివాసయ్యంగారు మూలకారకులయిననుట నిశ్చయము. మంత్రిపదవుల సంగీకరింపగూడదని, అధ్యక్షులు జుకులేకతెలిసిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు పరిపాలన బాధ్యతను వహింపలేక వెనుదీయుటలేదు. నిరర్థక సంస్కరణములతో ప్రాద్దుబుచ్చుట కిష్టములేకనే, వారీపదవులను నిరాకరించుచున్నారు. స్వరాజ్యసంపాదనపైననే తమ మనస్సును లగ్నముజేయదలచిరి. అందుచే నీవిషయమున చలించిప్రయోజనములేదని, అధ్యక్షులుఖండితముగ తెలిపిరి. రాయల్ కమిషను త్వరితముగ వచ్చుటచే లాభముండునను భ్రమలో అధ్యక్షులు చిక్కుకొనలేదు. లేబరుపక్షము విశాలసంస్కరణ

ముల నీయకుండుట కిది యొకప్రతిబంధకమని, అధ్యక్షులు స్పష్టపరచుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముడు కాంగ్రెసు నాయకత్వమును తిరిగి వహించుట యవసరమని అధ్యక్షులు సూచించిన కోర్కెతో నెల్ల దేశీభవింపకమానరు. నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణమునకును, శాసనతీర్మానమునకును మహాత్మునికన్నను సమర్థులగు నాయకు లింకొకరుండబోరు. తమిళరాష్ట్రీయసభ, తమిళులలో నూతన కార్యోత్సాహము జుట్టింది. కాంగ్రెసుగౌరవము నినుమడింప జేయుగాక!

మారలేదు

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులలో నొకరను మార్విక్కుగారు హిందూదేశముం దంతటను తిరిగివను, వారియభిప్రాయ మించుకయు మారలేదు. హిందూదేశ పర్యటనమునకు పిమ్మట, భారతీయులను ప్రత్యేకపు గూడెములలో నుంచుట యవసరమని, మార్విక్కుగారి కధికవిశ్వాసము గలిగెనట. తెలుపు నలుపు భేదమును వీరు విసర్జింపజాలకున్నారు. హిందూదేశమునందన్నిచోటులను విందుభోజనముల గుడిచినను, భారతీయులు అంటరాని వారనియే వీరికి దోచెను. రాజ్యోపు రాండుటేబిలు సమావేశములో దక్షిణాఫ్రికామంత్రిల సంగియ బలముగ నుండునని, ఆంధ్రాసుగారు చెబుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల కీసమావేశమునందు ప్రాతినిధ్యమేలేదు. మార్విక్కుగారియభిప్రాయములు దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారి నావహించియుండుటచే, రాండుటేబిలు సమావేశమువలన అనుకూలఫలము గలుగునని తోచదు. కడచిన ఇంపీరియల్ సమావేశపు తీర్మానముప్రకారము, దక్షిణాఫ్రికా వ్యవహారములతో ఇంగ్లండు ఎట్టిజోక్యము కలుగజేసికొనజాలదు. దక్షిణాఫ్రికా గవర్నరు జనరలు గారు మారుమాటాడజాలరు. హార్టుజగ్ నేనానిగారు ఇంగ్లండుకు తెడలి, తమ సాసమును ముందే పదిలపరచుకొని వచ్చిరి. ఇక పరాధీనమగు హిందూదేశమును వారు అసలే గౌరవింపరు. భారతీయులు స్వరీపాలనము ననుభవించుచున్నచో, వారిని అంటరాని వారని మార్విక్కుగారుగాని మరియొకరుగాని అనగలరా? బ్రిటిషు సామ్రాజ్యపు గొప్పతనముగూర్చి, వివిధ మంత్రులును గోరంతలు కొండంతలు చేసి చెప్పిరి. సామ్రాజ్యమందంతటను సమానత్వమును, సౌభ్రాతృత్వమును, స్వాతంత్ర్యమును ప్రబలియున్నట్లుల వీరు ముచ్చటించిరి. కాని హిందూదేశపు సంగతిని వీరు గమనింపలేదు. రంగుజాతులవారిచే నాక్రమింపబడిన భాగముల సంగతి వీరి మనోనేత్రమునకు గోచరింపలేదు. తెల్లవారందరును గలసి రంగుజాతులను పరిపాలించుట దైవసంకల్ప మని వీరు భావించియుండురు. అధినివేశరాజ్యములందలి తెల్లవారికి భారతీయులపొడగిట్టకున్నను, హిందూదేశముతో వర్తకము సలుపవలయునని కుతూహలము గలదు. దక్షిణాఫ్రికాకును హిందూదేశమునకునుమధ్య వర్తకము విరివిగ జరుగవలయునని, ఇది వరకు వచ్చిన రాయబారు లాశపడిరి. ఆస్ట్రేలియా ప్రతినిధులగు జాక్సనుగారు చెన్నపురిలో ఆహ్వానియేటడు వెస్టు ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, ఆస్ట్రేలియాతో హిందూదేశము వర్తకము నెక్కుడుగ జరుపవలయుననియు, హైందవకార్మికులు

ఆస్త్రేలియాకు బనికీరాకబోయినను భారతీయ వర్తకులు స్వేచ్ఛగ రావచ్చుననియు, వీరు నుడివిరట. భారత భూమి యందలి ముడివస్తువులను చౌకగ గొనిపోవుటకు, ఇంపీరియల్ ప్రెఫరెన్సు సిద్ధాంతము అధినివేశ గాజ్యవాసులకు చక్కని యవకాశ మొసగుచున్నది. సామ్రాజ్యమువేరుతో, హిందూదేశమునుండి బడయదగిన లాభముల నన్నిటిని, దక్షిణాఫ్రికా, ఆస్త్రేలియా మున్నగుభాగములు స్వేచ్ఛగ ననుభవింపవచ్చును. కాని, హిందూదేశమునకు రాజకీయస్వాతంత్ర్యము మాత్రము పనికిరాదు. ప్రస్తుతస్థితి గాంచిన, స్వరాజ్యము లభింపనిది హిందూదేశస్థితి ఇంకను దుర్భర మగునని కరణలామలక మగును.

రాయల్ కమిషనురాక

రాయల్ కమిషను ఎప్పుడు వచ్చునో యని భారతీయు లాతురము జూపుటలేదు. ఏలనన, వీరి విచారణవలన ప్రజల కిసుమంతయు లాభ ముండదని ఎల్ల రెరుగుదురు. భారతీయులు ప్రస్తుతసంస్కరణములను జయప్రదముగ నిర్వహింప లేకబోయి రనియు, వీరి కింకను శిక్షణగావలయు ననియు, స్వపరిపాలనమునకు వీరు అనర్హులనియు తెలిపి, మరి కొన్ని నిరర్థకసంస్కరణముల నొసగవచ్చు నని, విచారణసంఘమువారు సిఫార్సు జేసెదరు గాని, నేపనల్ డిమాండు నొసగబోరు. నేపనల్ డిమాండు సఫల మగుటకు ప్రజల దృఢనిశ్చయ మవసరము. అంతియ గాని, విచారణలపై నిది యాధారపడియుండదు. విచారణసంఘముల స్వభావము, భారతీయులకు చక్కగ తెలియును. వెనుకటి సంగతి ఏల? కొంతకాలముక్రిందట, సంస్కరణముల గూర్చి మడ్డిమెను కమిటీవారు చేసిన విచారణవలన గలిగినఫలము శూన్యము. క్రైస్తవీ కమిటీ విచారణవలన, దేశముపై క్రొత్తబరువులు మోపబడినను. నేడు జరుగుచున్న వ్యవసాయసంఘ విచారణవలన నెట్టి ఫలము గలుగునో, ముందే యూహింపవచ్చును. రాబోవు రాజ్యాంగసంస్కరణ విచారణ సంఘమువలన గూడ నిట్టిప్రయోజన ముండు నని చెప్పనక్కరలేదు. అయినను ఆంగ్లోహైందవ పత్రికలు కొన్ని భారతీయులను ఊరింపసాగినవి. ప్రజలు సహకారము చేట్టుచో, రాయల్ కమిషను గడువు కాలమునకు ముందే వచ్చునని జోస్యము జెప్పుచున్నవి. ప్లేట్సు మెనుపత్రికా విలేఖకుని యూహాప్రకారము, విక్టరుటనుగారు ముందుగవచ్చి, దేశపరిస్థితులను గుర్తించెదరు. ఆ పిమ్మట, 1927 సంవత్సరపు చివరనో, 1928 సంవత్సరపు ప్రారంభముననో, రాయల్ కమిషనువారువచ్చిసంస్కరణములగూర్చి విచారింతురట. 1929 సంవత్సరమునకు బూర్వము కన్ఫర్మేట్ ప్రభుత్వము రాజీనామా సీయదని, విలేఖకుని యుద్దేశ్యము. విలేఖకుడు వెలుపుసంగతి నిజ మగుచో, రాయల్ కమిషనును త్వరితముగ బంపుటకు కారణము, భారతీయులక్షేమముకొరకు గాక, కన్ఫర్మేట్ ప్రభుత్వమువారిలాభముకొరకే. కన్ఫర్మేట్ ప్రభుత్వము రాజీనామానిచ్చినపిదప తిరిగి ఎన్నికలుజరుగుచో, లేబరుపక్షమువారు ఎన్నికలలో విజయము గాంచుట నిశ్చయము. అప్పుడు విశాల సంస్కరణములు లభించునని, కన్ఫర్మేట్ ప్రభుత్వము గలదు.

భయము గలదు. బర్క్-హెడ్డు ప్రభుత్వము రాజ్యాంగసంస్కరణ విచారణసంఘమును ముందే బంపుట కేర్పాటుజేసి, తాము అధికారమును వీడకముందే సంకుచితమగు సంస్కరణప్రణాళికను దేశమున కంటగట్టుటకు నిశ్చయించియుండును. ఆ పిమ్మట లేబరు ప్రభుత్వమువారు వీరిని మార్చజాలరు. అందుచే లేనిపోని ఊరింపు. గాంచి యుప్పొగక, నేపనల్ డిమాండు సఫలమగువరకు దీక్షతో పాటుబడుట ప్రజల ధర్మము. ప్రస్తుతస్థితి గాంచిన, కన్ఫర్మేట్ ప్రభుత్వము త్వరితగతినే స్థానభ్రష్టులు గావచ్చునని తోచును. అందుచే లేబరు పక్షమువారు అధికారమునకు వచ్చి, అనుకూలమగు సమాధాన మిచ్చువరకు లొంగకయుండిన, భారతీయులకు నష్టము గలుగుటకు మారుగ లాభమే గలుగునని నమ్మవచ్చును.

గిల్లిగనుగారి స్వాతంత్ర్యము

బ్రిటీషువారు అన్నివిద్యలను భారతీయులకు నేర్పుట కర్హుట. భారతీయులయొద్దనుండి వీరు నేర్చుకొనదగినవి, ఏమియు లేవు. క్రికెట్టుపందెము లలో నాడుటకు, యం. సి. సి. టీమువారు ఇంగ్లండునుండి యీదేశమునకు వచ్చి, వివిధ పట్టణములలో పోటీజేయుచున్నారు. చెన్నపురికి గూడ త్వరితగతినే వచ్చెదరు. ఇంగ్లండునందలి ఉత్కృష్టమగు నాటగాండ్ర జేర్చి, గిల్లిగనుగా రీటీము నేర్పరచిరి. హిందూదేశమందంతటను వీరి కింత వరకు ఎంచదగిన విజయము గలుగలేదు. ఒకటిరెండు తావులదప్ప మిగిలినయాన్నిచోటులను, జయాపజయములునిర్ణయముగాలేదు ప్రారంభమున కరాచీలో నాడినపుడు, భారతీయులు వీరిని ముప్పు తిప్పల జెట్టిరి. ఇటీవల బాంబాయిలో నాడినపుడు హిందువులు అద్భుతముగనాడి, నరిసమాను లనిపించుకొనిరి. హిందూదేశములో తా మింత వరకు జూచిన బాట్సుమనులో, సి. కే. నాయుడుగారిని బోలినవారిని జూచియుండలేదని, గిల్లిగను గారే అంగీకరించిరి. హిందూపక్షము ఓడిపోవునని తలచిన సమయమున, నాయుడుగా రద్భుతముగనాడి, నూరు నిమిషములలో నూటపదిరన్నుల జేయగలిగిరి. గిల్లిగనుగారు పత్రికాప్రతినిధులొకరితో ముచ్చటించుచు, పందెములను గెలుచుటకుగాక, తాము భారతీయులకు క్రికెట్టు ఆటను నేర్పుటకు హిందూదేశమునకు వచ్చితిమని పలికిరి. తాము నేర్పుట యటుండ, భారతీయులనుండి తామే కొన్ని విషయములను నేర్చికొనవలయు నని యీసరికి బోధపడియుండును. గిల్లిగనుగారు విజయవరంవరలను గొంచనండుకు, బ్రిటీషుపత్రికలు కొన్ని తీవ్రముగ విమర్శించుచున్నవి. భారతీయులను గిల్లిగనుగారు దయదలచి విడిచిపెట్టుచున్నారని, యీ పత్రికలు తలచుచున్నవి. గిల్లిగనుగారు వెలుపు సమాధానముగూడ నిట్టి యూహా కెడమిచ్చుచున్నది. భారతీయులకు క్రికెట్టు ఆటను నేర్పుటయే, గిల్లిగనుగారి యుద్దేశ్య మనుటచే, గెలుపు ఓటములతో వీరికి పనిలేదని వెలువలివారికి దోషవచ్చును. కాని గిల్లిగనుగా రొక్కసంగతిని గమనింపవలయును. క్రికెట్టు పాశ్చాత్యదేశపు ఆటయనినను, రుజిత సింగుగా రీయాటలో ప్రపంచ ఖ్యాతినిబడసి, మార్గదర్శకు లయిని, వీరు మిమ్ము

గూడదు. హిందూదేశము నేర్వవలసిన సంగతులనేకము లుండవచ్చును. కాని ఇంగ్లండు సంపూర్ణత్వము గాంచినదని మాత్రము గిల్లిగనుగారు భ్రమపడగూడదు.

కద్దరు: ఆచార్య ప్రభుత్వంబు

కద్దరునుగూర్చి ఆచార్య ప్రభుత్వ చంద్రరాయి గారు నిన్నటిచెబితో జెప్పిన హితవాక్యములను చెన్నపురివాస్తవ్యులను తదితరులను కొనసాగించుట, శ్రేయస్కరము. కద్దరునుగూర్చి యింకను సందియములు వెలుపువారు కొందఱున్నను, యిది విచారంగము దాటిపోయినది. కద్దరు నిర్మాణమునకు తోడ్పడుటయే, ఎల్లరధర్మము. వెనుకటివలె కద్దరు ప్రియమని చెప్పటకు వీలులేదు. కద్దరు చాల చౌకయినది. ధనికులకు గావలసిన సున్నితమగు వస్త్రములు తయారగుచున్నవి. కద్దరు ధారణవ్రతమును ప్రతివారును అవలంబించుచో, ఎంతటికద్దరయినను ఉత్పత్తికాగలదు. బీదలకు జీవనాధార మేర్పడును. విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును, తద్వారా స్వరాజ్యసిద్ధియు చేకూరక మానదు. కద్దరును జాతీయవస్త్రముగ పరిగణింపవలయు నని, ఆచార్య రాయిగారు కోరుచున్నారు. కద్దరు సధికముగ కొనినకొలదియు, ధరగూడ తగ్గిపోవును. చెన్నపురిలో గల ఇగువడిచేల విద్యార్థులలో ప్రతివారును కనీసము పదిహాపాయి విలు గల కద్దరు నయినను కొనునెడల, రెండుతు కద్దరు ఖర్చగును. విద్యార్థులు సంఘసేవ-సహజవ్యయనని ఆతురము జూపుచున్నారు. ప్రభుత్వము సూచించిన మార్గము కనిపింపు నేవ యనవలెను. ఈమాత్రము సేవకయినను విద్యార్థులును తదితరులును పాల్పడనిచో, సంఘము ఉపవ్యాసములను స్వర్థములగును. విద్యార్థులు కద్దరు ధరించుచో, దాని న్యూనతను తిని, గించి, జనసామాన్యమునకు మార్గదర్శకులుకాగలగ శాసనోల్లంఘనము, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమున్నగు తీవ్రాశయములు వెలువడుచున్నపుడు, ప్రాతిపదికమగు కద్దరును సరాకరించుట, నేలవిడిచి సాముజేయుట యగును.

హైదరాబాదు ప్రజలసమావేశము

గత మాసము 28 వ తేదిన హైదరాబాదు ప్రజల సమావేశము బాంబాయిగరమున జరిగెను. హైదరాబాదు రాష్ట్రమున ప్రజలు గా రాజకీయాభిప్రాయములను స్వేచ్ఛగ వెలుపుటకు వీలులేని కారణమున, బాంబాయియందు సభను జరుపవలసివచ్చెను. ప్రజలకు వాక్స్వాస్వాతంత్ర్యము నీయకుండుటవలన, వారిలో అశాంతిపెరుగుటదప్ప నేరులాభ ముండదు. బ్రిటీషు పరగణాలలో సేనభ జరుగవలసినవచ్చుట, ఎంత శోచనీయమో యూహింపవచ్చును. సభాభ్యర్థులగు కలేగారున, ఆహ్వానసంఘస్యర్థులగు తుల్జాపూర్కారుగారును, ప్రజలస్వాతంత్ర్యరక్షణగూర్చియు, స్వపరిపాలనావశ్యకత గూర్చియు ముచ్చటించిరి. ఈవిషయమున, బ్రిటీషురాజ్య ప్రజల్లెరును సానుభూతి జూపకమానరు. బ్రిటీషురాజ్యప్రజలును, స్వాతంత్ర్యసంపాదనకై కుతూహలముజూపుచున్నారు. కాని వైజాముగారి పరిపాలనమును విచారింపుటకు విచారణసంఘమును పంపవలయునని బ్రిటీషు

వారిని కోరుటగాని, యూరపియను ఉద్యోగులను నియమించ గోరుటగాని, యుక్తముగా నేరవు. బొంబాయిలో జరిగిననట్లు యిట్టి తీర్మానముల గావించుటలో ప్రావీణ్యము జూపెను. స్వదేశసంస్థానాధీశులు, తమ ప్రజలపట్ల విశ్వాసముజూపి, వారికోర్కెలను నెరవేర్చుచో, నిట్టి అసాధారణపు తీర్మానములు వెలువడజాలవు. హైదరాబాదు ప్రజలు దృఢనిశ్చయము జూపుచో, నైజాముగారియను రికోర్కెను నిరాకరింపబోను. బ్రిటిషురక్షణ, రుటవలన, ఎక్కువ లాభము ప్రజలకు గలుగజాలదు.

కీ. శే. వేముల రామచంద్రరావుగారు వేముల రామచంద్రరావుసంతులుగారి మరణము, కృష్ణామండలమునకు తీరని కొరితను వాటిల్లజేయుచున్నది. వీరిస్థానము నాక్రమించుట సులభసాధ్యము గాదు. వీరు న్యాయవాదవృత్తిని విసర్జించి, ఆంధ్రజాతీయకళాశాలా కార్యదర్శిగ నుండి, తదేకాదీక్షతో పాటుబడిరి. కాని, దేహస్వాస్థ్యము లేకుంటచే, వారిదేవాలాభమును కళాశాల పూర్తిగ పొందటకు నోచుకొనకబోయెను. వీరు నిగర్వులు. నిరాడంబరముగ జీవితమును గడపుచు, నాథమగు వైద్యకృతి దేశభక్తిని గనుపఱచుచు. వీరి ఆత్మకు పరమేశ్వరుడు శాంతినొసగుగాక! పట్ల కృతజ్ఞతజూపుటకు, ముఖ్యసూర్యము ఆంధ్రజాతీయకళాశాలాభ్యుదయమునకై ప్రజలు తోడ్పడయే. వారు తలపెట్టిన కార్యమును కృష్ణామండలాసులును తదితరులును జయప్రదముగి కొనఁచుచో రామచంద్రరావుగారి ఆత్మ సంతోషింప ననుటకు సాధ్యము లేదు.

నూతనమంత్రులు పదవుల నాక్రమించుట

కరిపాలనాశాఖల విభజన మింకను నిర్ణయింపబడలేదు

[మా రాజకీయవీలేఖరి]

చెన్నై పురి ప్రభుత్వ నూతన మంత్రివర్గముగ నియమింపఁ దార్చు పి. ముబ్బరాయన్ ఏ. రంగనాథ మునియ్యగారు II ఆర్. ఎస్. ఆలోగ్యసాని మునియ్యగారుగారు నేడు గవర్నరు మెంటు హౌసులో గవర్నరుగారివద్ద రాజభక్తి ప్రమాణముల వైకొని మంత్రిపదవీకార మొనర్చిరి. ఎవరు ఏదేపరిపాలనా శాఖలను వైకొననలెనో నేటికింకను నిర్ణయముగా లేదు. నేడు మా ప్రతినిధి ప్రధానమంత్రి డార్లరు ముబ్బరాయగారిని సంప్రదించి ఈవిషయమై ప్రశ్నింప ఈవిషయము సోమవారమునాడు నిర్ణయింపబడుననియు లోగడ ప్రతికలలో ప్రకటింపబడిన పరిపాలన శాఖావిభజనము సరియగు సమాచారము కాదనియు చెప్పిరి.

ఆనవసరముగ పనినుండి తీసివేసినందులకు ముజరా

పోలీసు ఉద్యోగికి రు 1750 ల నిచ్చుట

కలకత్తా, డిసెంబరు 1:— పూర్వము పోలీసు ఉద్యోగిగానున్న సతీశచంద్రదాసుగారికి నేడు న్యాయమూర్తి ఆతని దీప్తిను చేసినందులకు ముజరాగా 1750 రూపాయల నిప్పించిరి. వాది తన్ను ఆనవసరముగ పనినుండి తీసివేసెననియు ఆ తీసివేసెననియు, న్యాయపరమి కావనియు దావాచేయగా అద్యోగేటు జనరలు బిష్పుకో సెను. న్యాయమూర్తి ముజరా గారు 1750 ఖర్చులకును డిక్రినిచ్చిరి.

సర్ రాబర్టు హార్క గారు

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంత్రీ)

లండన్, డిశం 2:— సర్ రాబర్టు హార్క గారు ఇండియాకు బయలుదేరిరి. బొంబయి, కలకత్తా, డిల్లీ రంగునుకు బోవును. ముఖ్యముగ కాని పూర్తిగ వ్యాపారము నిమిత్తమే గాదు.

బ్యాంకు ప్రభుత్వముపై అభిశంసన తీర్మానము

రాం మద్దోనాల్డు గారు పాడించుట

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంత్రీ)

లండన్, డిశం 2:— బ్యాంకు ప్రభుత్వము అభిశంసన గూర్చి కామన్సుస్థలలో ప్రతిపక్షము ప్రభుత్వముపై అభిశంసన తీర్మానము నుపపాదించెనని బ్యాంకుగారు ప్రకటించిరి. (సంతోష ప్రతిఫలతోష ధ్యానములు)

8 లేదని మద్దోనాల్డుగారు అభిశంసనతీర్మానము నుపపాదించును గవల పరిశ్రమయందు లాభములు సమయమున (పనివాండ్లను పనిలోనికిరాకుండజేసినపుడు) ప్రభుత్వవిధానము చాల విచారకరముగ నుండెననియు రాయలకవిమనువారి సిఫార్సులను నిర్లక్ష్యము జేసెనందులకు ప్రభుత్వమును అభిశంసన మనకు లోనయిననియు చెబుచు ప్రవేశపెట్టెదరు.

గవలయజమానలయెడ ప్రభుత్వము చూపినపక్షపాతము బ్యాంకుగారు ఏర్పాటుజేయలేకపోవుటయు, గవలలో 8 గంటలు పనిచేయవలెనని ఆమోదించిన బిల్లుచే బ్యాంకుగారు మరింత విమమించి పరిష్కారముగాకుండ కాలాతీతమునందు కఠినమరతులను పనివాండ్లపై విధించుటయు ఇక నెంతమాత్రము దుర్మరమని చెప్పెదరు.

వంచి జీవితప్రమాణము, వేతనములు, గవలపరిశ్రమను ప్రభుత్వమువారే తీసికొని ఏర్పాటుజేసిన పనివాండ్లకు గట్టి పని తీర్మానమున చెల్లెదరు.

ఇంకను వెండిధర తగ్గిపోవుట

అమెరికాలోభయము

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంత్రీ)

న్యూయార్కు, డిశం 2:— ఇంకను వెండిధర తగ్గువగానే యుండుట వర్తకులు చాలభయపడుచున్నారట. బంగారముతీసికొని దానికేటదులు వెండి నిచ్చిచేయుచున్నారట. నూటికి 15 చొప్పున తగ్గించుకొనిరి.

నీలగిరి ప్లాంట్ల సంఘ సమావేశము

లేబరు కమిషనరుగారి రాక

కుమారు, నవంబరు 30-దేనింగారి అభ్యుత్థానకాలమున ప్లాంట్ల సంఘము లేబరు కమిషనరుగారు లేగకు తోటలను చూచుటకు వచ్చెను సందర్భమున చేయవలసిన ఏర్పాట్ల గూర్చి చర్చించిరి. హోల్కారు ఏజ్టు సూపరెంటు చేరియు గారు ఏజ్టు కూలీల శ్రమలను కాపనభ కొకరిని నామినేషను చేయవలసినదిగ గోరుట నూచించిరి. చెరియనుగారు కాన్స్ట్రీపు గారిని క్రొత్తగా నొకరిని నామినేటుచేయుటకు సిఫార్సుచేయవలసినదిగా గోరిరి. కలకత్తాగారు వ్రాసియు లేర సందర్భమున కల్లాగులో కల్లుపాక తీసివేయవలసినదిగ ప్రభుత్వమునకు వాసిరి. పూర్వము కాపన సభయందు తమకై ప్రాతినిధ్యము వహించిన లిండిలుగారికి కృతజ్ఞత తెలిపిరి. ప్లాంట్ల వారమునందు ఉత్సవ ప్రదర్శనములు జరుపుటకు తీర్మానించిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, డిసెంబరు 1:— గవర్నరుగారు బ్రిటిషు సోవల్ హైజీను సంఘమువారిసభకు హాజరైరి. ఇంజనీర్ల సంస్థవాణింపనందు గవర్నరుగారు పాల్గొనిరి. (ఆ. ప్రె.)

రాయల్ హ్యూమెన్ సొసైటీ వారు 10 ఏండ్ల పాటునకు పట్టానిచ్చుట

వాగులోదూకి సోదరిని రక్షించినందులకు

లాహోరు, డిసెంబరు 1:— టాక్రూహాన్ అను 10 ఏండ్ల బాలునకు రాయల్ హ్యూమెన్ సొసైటీవారు పట్టాను, కొంత సామ్యము వాగులోదూకి తనసోదరిని రక్షించినందుకు బహుమతి నిచ్చిరి. తిరిగి తనతల్లిరక్షించుటకు నూకెను. కాని ఆశక్త డయ్యెను. వానినే ఇతరులు రక్షింపవలసినచ్చెను. విద్యార్థులు దైత్యురగా రీబహుమతి నిచ్చిరి. డెప్టీ కమిషనరుగారు బాలుని మెచ్చికొనిరి. పట్టాపై యువరాజుగారి సంతకమున్నది. (ఆ. ప్రె.)

పానిపట్టు అల్లరుల కేసు

ముద్దాయిలకు శిక్షలు తగ్గింపబడుట

లాహోరు, డిసెంబరు 1:— న్యాయమూర్తి హార్కగారు కేసు పానిపట్టు అల్లరుల కేసులో విచారణ పూర్తిచేసి తీర్పు చెప్పిరి. 19 మంది ముద్దాయిలకు శిక్షలు ఇవ్వవలెనో వారసభిం చినంతవరకు తగ్గించిరి.

తీర్పునందు వారిట్లు చెప్పిరి. “పోలీసువారి రిలేకుండ మహమ్మదీయులకుగాని దోషము హిందువుల సామ్యునిరి. కొందరు హిందువులు మహమ్మదీయ పీడిచిర నిలువబడిరి. పోలీసువారి త్రోవను చూసిజేరి. గవర్నరు బలవంతముగ చొరబడపోయెను. బలవంతముగ చొరబడుట న్యాయబద్ధముగాదు.”

“మహమ్మదీయులత్రోవ వారికి లేకుండునట్లు చేయుటకు హిందువులట్లు చేయలేదని తేలిక యగుచు వాదించిరి. శాంతికోరకు నిర్ణయింపబడిన దోషనిడచి వేరు మార్గముబోవ యత్నించిరి. ఇదియే యియ్యభిప్రాయము నకు రుజువు.

గవర్నరుపట్టుటనుగూర్చి న్యాయమూర్తి ఇట్లనిరి. ఈవిషయమై సాక్ష్యము తృప్తికరముగ లేదు. క్రింది కోర్టున్యాయమూర్తివారి సాక్ష్యమును మన్నింప. సెషన్సు న్యాయమూర్తిగూడ నమ్మెను. కాని న్యాయవిద్యుత్ మేమియు జరుగుటలేదని నమ్ముచున్నాను. (ఆ. ప్రె.)

డన్కనుగారి తీవ్రోపన్యాసము

ఆంధ్రానుగారుపంపినతంత్రీ

బొంబాయి, డిసెంబరు 2:— ఆంధ్రానుగారు జోహానాస్సుబర్గనుండి ఈదిగువతంత్రీని ఇండియను డెయిలీమెయిలు ప్రతికంపిరి. “వారు భారతదేశమును పొందిన అతిథిసత్కారమునకు కొంచెపైనను కృతజ్ఞత చూపకున్నయెడల దక్షిణాఫ్రికాకు పరువునష్ట మునుచుండకుగారు తీవ్రోపన్యాసము గావించిరి. దక్షిణాఫ్రికాలోనున్న భారతీయులతో పెలగుటను దక్షిణాఫ్రికా వాసులు నేర్చుకొనవలెను. భారతదేశమును స్త్రీలు రాజకీయములందు పాల్గొనుట నవనాగరిక లక్షణము భూతదయాపరమైన విషయములందు వారిదివరలోనుండియు ముందడుగు వేయుచునేయున్నారు. బ్రిటో మావిలేఖరి నూచించినట్లు కేపుటను కాన్స్టెన్స్ నందు కాబింటు సభ్యులకే ఎక్కువ ప్రాముఖ్య విషయమగుటలున్నది. కాని ఇంత అధికారీత్యానేర్లు ప్రకటింప బడలేదు. మార్క్సిస్టుగారు తమ భారతదేశ సంచారమున భారతీయులను ముఖ్యముగ దూరముగ నుంచవలసిన ఆవశ్యకత గుర్తించిరట. (ప్రీ. ప్రె.)

కలకత్తా, డిసెంబరు 2:— ప్రెసు సోకరుల సంఘము వారు నేడు ఇనలకంటి బోసుగారి ఆధిపత్యమున సమావేశమై ధామన షాగారికి స్వాగతముచ్చుటకును గవర్నరు మెంటు ప్రెసు సోకరుల అవస్థలు సర్ బి. యన్. మిత్ర గారికి తెలుపుటకొక రాయబారమును ఏర్పాటుచేయుటకును తీర్మానించిరి. (ప్రీ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి గవలపాతశాల తెరచుట

డిల్లీ, డిసెంబరు 1:— రాజప్రతినిధి గవల పాతశాలను ధానాబాదునుండి 9 లేదేహచయమును తెరచురు. సర్ జి. యన్. మిత్ర మాక్యాటరుగారు ఆ సమయమున కక్కడనుండురు. వారు 6-వ లేదేహచిచ్చి 10-వ లేదేహ కలకత్తావల్లి 17-వ లేదేహ బయలుదేరి 18-వ లేదేహ ఢిల్లీ చేరెదరు. (ఆ. ప్రె.)

అమూల్యమైన తరుణము

ఒకపక్షములో జలవరము మాత్రమే. ప్రతిదినము ప్రపంచమునందు సుప్రసిద్ధిచెందిన గొప్పకథలు ప్రవర్తించబడును. ఎప్పుడు ప్రవర్తించబడినను బాగుగా ప్రశంసించ బడియున్నది.

కౌన్ థియేటరు

మరికా థియేటరు లిమిటెడ్ వారు

ప్రతిదినము ఈదిన తెలుపబడిన ప్రకారము నూతన కథలను 4-12-26 శనివారమునుండి 10-12-26 శుక్రవారమువరకు ప్రవర్తించును.

4-12-26 శనివారమునాడు 3 ప్రదర్శనములు

మధ్యాహ్నము గం 2-30, సాయంత్రము 6 గం, రాత్రి గం 9-15 వివరములే అనవశ్యము.

"ఫది ఆక్షలు"

11 బ్రహ్మాండమైన రీల్స్ లు

5-12-26 ఆదివారమునాడు 3 ప్రదర్శనములు

మధ్యాహ్నము గం 2-30, సాయంత్రము గం 6, రాత్రి గం 9-30, ప్రపంచమునందు సుప్రసిద్ధమైన కథ.

"తూర్పు దేశమునకు త్రోవ"

11 రీల్స్ లు

6-12-26 సోమవారము

సాయంత్రము 6 గం రాత్రి 9-30 గం గొప్ప ప్రేమను తెలుపునట్టి కథ మాత్రమేమను కూడ తెలుపును.

"కొండపైన"

11 గొప్ప రీల్స్ లు

7-12-26 మంగళవారము

సాయంత్రము 6 గం, రాత్రి 9-30 గం. జాకిహ్యూగ్ లోని

"సర్కసు దినములు"

8-12-26 బుధవారము

సాయంత్రము 6-గం, రాత్రి 9 గం 30 ని ప్రపంచమునందలి ప్రజలందరికీ ప్రేమించబడునట్టి "మేరీకీ ఫోర్ లో" నున్న.

"డోరోతివర్నన్ ఆఫ్ హాడ్ సన్ హాట్"

9-12-26 తేది గురువారము

సాయంత్రము 6 గం, రాత్రి 9 గం-30 ని సినీమా చరిత్రయందు సప్రసిద్ధమైన గొప్ప ఫోటో డ్రామా.

"స్కారామాచ్"

10 గొప్ప రీల్స్ లు

10-12-26 శుక్రవారము

సాయంత్రము 6 గం-రాత్రి 9 గం-30 ని. హాస్యము మాత్రమే గార్ గొప్ప ప్రసిద్ధమైన కథ.

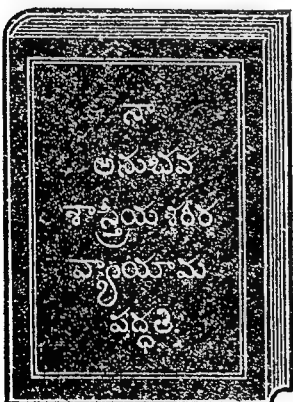
"విల్ గ్రీమ్"

చార్లీ చాప్లీన్ తో ప్రదర్శించు

ఉచితము.

ఉచితము.

అందఱకు సుచితముగా బహుబలుము

ఈ గ్రంథమునందు శరీరవ్యాధిమయ విషయములు ప్రార్థనాచరింపబడినవి. ఇందునాయొక్కయు, నాశిష్టయొక్కయు, పెక్కు-పక్షములను సూచించుచున్న పటములు కూడ కలవు. దీనిని సమగ్రముగ పఠించితేని నావ్యాధిమయ పక్షమింక బాగుగ బోధపడు గలదు.

దు. ప్రతిభారతీయునకును దీని జదివిన మాత్రము నూతనోత్సాహమును శరీర వ్యాధిమయ పక్షము కలిగి తీరును. కిసాలాఖ్యుకు మాత్రము రు 0-2-0 రెండణాలు పంపిణీచేసి యీ గ్రంథము పంపిణీ పంపబడును. దీని మీదిన మాత్రమందు ని స్పందనముగ మాన్యగిగి తీరును. ఈపఠయము పోగొట్టుకొనకండి. ఈవిషయము పోచిల్లమునందునగనే లేఖన వ్రాయుదు. దీనిజదివి ఆయురారోగ్య బలముల ననుభవించుదు గాత.

ప్రొఫెసర్ యం. వి. కృష్ణారావు అధిపతి భారతీయ కవిత వ్యాఖ్యమహర్షి పోస్టు బస్ నాకాగుడి, తెలంగాణ, (సిటి)

అని బంగారమువలె ప్రశస్తమైనది. ఈ "హార్లిక్స్" - బంగారము చేపావించబడిన పిల్లలు వారికి మితి లేని బలము సంపూర్ణమైన నరములు గలిగియుండుచే విరచితములు. ఆగ్రహమడదు. హార్లిక్స్ మాల్టెడ్ మిల్క్ పరిమళమైనట్టి పూర్తిగా మిగడ గలిగినట్టి పాలు, పేలైన మాల్టెడ్ బార్లీ, గోదుములు మొదలగునవి మిశ్రమముచేసి తయారు చేయబడినది. చిడలకుతగిన ఆహారము. పెరుగును, శరీరమునకు బలమునిచ్చుటకు ప్రకృతికి సహాయపడుచున్నది. నుంచుడు!

HORLICKS
ORIGINAL
MALTED MILK

HORLICKS MALTED MILK CO. LTD.
SLOUGH, BUCKS, ENGLAND.

దేహమును పెంచును- పూర్తిగా తీర్చిదిద్దగలిగియును.
గాన మీ బిడ్డలకు "బంగారమువలె" బాగుగా దీని నిచ్చి నుంచుడు.

సంయుక్త రాష్ట్రముల యెన్నికలు

స్థానిక శాసనసభ

పార్టీలు

అలహాబాదు, జి.సెంటరు 81-ఇంతవరకు తెలిసిన 91 సానముల ఫలితములలో 15 గురు నిరాటంకముగా ఎన్నుకొనబడిరి. వీరిలో 9 మంది మహమ్మదీయేతరులు 21 వంది మహమ్మదీయులు పోటీలు జరిగిన 58 సానములలో 58 మంది మహమ్మదీయేతరులు వీరిలో 21 మంది మహమ్మదీయులు 1 యూరపీయను గెల్చిరి. 17 వంది స్వరాజ్యవాదులు గెల్చిరి. వీరిలో నిరువురు మహమ్మదీయులు తదితరులు తమదేవత మైనది స్పష్టముగా చెప్పుటలేదు. కాని చాలమంది స్వతంత్రు అమని చెప్పుకొనుచున్నారు. అనగా వీరు బహుళ శిబిరములకు ములోగాని స్వతంత్ర కాంగ్రెసు పక్షములోగాని చేరెదరు.

కొన్ని ఫలితములు

లక్నో, కాన్పూరు మన్లింగ్ హాజీ అబ్దుల్ గయ్యారు.

లక్నో యానావు మన్లింగ్ సాలం పూరు రాజా జాన్ సీమన్లింగ్-సయ్యదు హజీబుల్లా, సుల్తాన్ పూరు ప్రతాపఘర్ మన్లింగ్-ప్రొఫెసరు హబీబు

బెయిర్తీ హాజీ హాజీ పూరు మొరాదాబాద్ మన్లింగ్-జుబుర్నీక్ (స్వరాజ్య) గార్లెన్నుకొనబడిరి.

నైనిటాలు రూరలు - పంజీత్ గోవింద వల్లభపంతు, హాజీ హాజీ పూరు రూరలు - ధామరు సాధీసింగ్ గార్లెన్నుకొనబడిరి. పంతుగారు వెనుకటిసభలో స్వరాజ్యపక్ష నాయకులు.

17 గురు స్వరాజ్యవాదులు

ఇంతవరకు 17 మంది స్వరాజ్యవాదు లెన్నుకొనబడిరి! ఇంకను 8 ఫలితములు తెలియజలసి యున్నవి.

విటిషు ఇండియన్ సంఘసాసములు

బొడు తాలూకాదారుల నియోజకవర్గమునుండి బ్రిటిషు ఇండియను సంఘమునకుగల 7 గురు అభ్యర్థులు పోటీచేసిరి.

1. రాయబహదూరు లాలా వధుప్రసాదు మెహతాగారికి 83 138 ఓట్లు, 2. రాజా జగన్నాథ చక్రసింగ్ గారికి 123 ఓట్లు, 3. రాజా కృష్ణభూపాలగారికి 115 ఓట్లు, 4. కాన్పూరు విశ్వేశ్వరు చక్రగోపాల్ గారికి 103 ఓట్లు, 5. చాదురీయ స్త్రీ హుస్సేన్ గారికి 101 ఓట్లు, 6. కెప్టెన్ రాజా ఇబ్రహీం రహమాన్ ఖాన్ గారికి 77 ఓట్లు, 7. రాయ రాజేశ్వరు బాల్ గారికి 31 ఓట్లు నమోదు. మొదటి నలుగురును ఎన్నుకొనబడిరి. చివరవారు బారాబంకి మహమ్మదీయేతర నియోజకవర్గమునుండి యిదివరకే యెన్నుకొనబడిరి. (అ. ప్రె.)

తగిన భారతీయ చిత్ర కారులు లేరు

అని బొంబాయి ప్రిన్సిపాల్ నలలేదనుట

బొంబాయి డిశంబరు 8:- "నూతనడిల్లీ నిర్మాణము నకు ఇండియాలో తగిన చిత్ర కారులు లేరని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గావించిన తీర్మానమునందు బొంబాయి చిత్రకళాపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు సంతకము చేసి రసవార్త అసత్వమనియు, బొంబాయి చిత్రకళా పాఠశాల విద్యార్థులు వ్రాసిన చిత్రములు గవర్నరు మెంటు హాసు దర్బారు హాలులో నున్న వానియందు లోపములుంటుచే వాటిపై సున్నము పూయించిరను వార్తనుడ అసత్వమనియు ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించినట్లు స్టేట్స్ మన్ పత్రిక తెలిపెను. (అ. ప్రె.)

బాపట్ల సబార్డినేట్ కోర్టులో

ఐ. పి. నెం 19/1924 లో ఐ. పి. నెం 144/1926

పెటిషనరు:- (ఇకాసాలెంటు) కర్ల వీరవారు కొమారుడు బాలకోటయ్య, దేవాంగి, శేతతీననం, పండిళ్లపల్లి బాపట్ల జిల్లా మనసబు సరిహద్దులలోనిది.

కొంటరు పెటిషనరు:- (ముందాతలు) గట్టా సుబ్బారాయుడు, వరీకొండరు.

పైన తెలుపబడిన పెటిషనరు 1920 సం॥ రం 5 వ ఆక్టోబరు 41 వ సెక్షను ననుసరించి ఈ కోర్టువారిచే 12-11-1926 తేదిన బాన్స్ యబడిన ఉత్తరువు ప్రకారము విడుదల చేయబడినాడని ఇందుచూలముగా తెలియజేయడమైనది.

బాపట్ల, } ఐ. ఎస్ కృష్ణస్వామయ్యర్
1-12-26. } క్రిస్టియన్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

కావలెను

ఫిట్టరు, ప్రైవరు ఈ రెండు పనులయందు పూర్తియోగ్యత గలవారొకరు స్టేషనరీలకు పనికి నెల 1 కి రు 40-2-50 + పైకిట్ అలవెన్సు క్రింద రు. 5 జీతము చొప్పున కావలెను. యోగ్యత గల వారు మాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. దరఖాస్తులు యోగ్యతా పత్రికలతో సహా 10-12-1926 తేదీలోగా ఈ దిగువ విూసమునకు చేరవలెను. చెర్రేవ, మ్యునిసిపల్ ఆఫీసు, బరంపురం, గంజాంజిల్లా

సి.కన్నయ్యకంవెనివారివలన

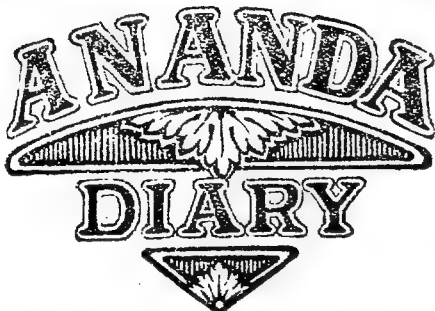
చెన్నపురి ఎస్టేట్ డివిజన్ టెండర్ లో

దశావతారము

జనవరి మొదటి తేదీవరకు ప్రదర్శింపబడు

రాతి నాటకములు:—ప్రతి మంగళవారము, శుక్రవారము, శనివారములలోనున్న రాత్రి 9 గంటలకు
 తగిలి నాటకములు:—ప్రతి సోమవారము, బుధవారము, శుక్రవారము, ఆదివారములలోనున్న సాయంత్రము 6 గంటలకు
 నాలుగు యంగములలోనున్న శ్రీమన్నారాయణుడు అవతరించిన పది అవతారములను నాలుగు సంవత్సరములకు
 ఒక్క యాదైవల రూపాయలు ఖర్చుచేసి తయారు చేయబడి నాలుగు గంటలలో జరిపబడును.
 టిక్కెట్ల ధరలు వివరము:—రూ. 3, 2, 1, అణాలు 8.

C. CUNNIAH, Proprietor.

త్వరతోనే అమ్మకమునకు సిద్ధమగును

ఆర్డరులు రిజిస్టరు చేయబడుచున్నవి. ప్రజలచే
 అమోచించబడినట్టియు, బట్టన్ ఫ్లాష్ పెన్ సిలు గలిగినట్టి
 “ఆనంద” డైరీ “బైండింగ్” ఫ్లాష్ పెన్ సిలుతో గలది.

R. Venkateswar & Co.,
 Loane Square, Madras.

మీ స్వదేశమునకు
 మీరు చేయవలసిన పనియేమి?

గృహపరిశ్రమములకు తగిన ఆదరణ నొసగి
 వాటికి తగిన ప్రోత్సాహ మొనగవలెను.

ది మద్రాసు పెన్ సిల్ ఫ్యాక్టరీ, పోస్టుబాక్సు నెం ౬౮, మద్రాసు.

దేశం నుంచి వచ్చే వస్తువులకు ధరలు పెంచబడకుండా ఉండేలా చర్యలు తీసుకోవాలి.

వెదాపురం శిల్ప బట్టలు

మేము తయారుచేయించి పంపించుచున్న శిల్ప బట్టలు నాణ్యమైనవి అందరకు తెలిసిన విషయమే.

యామధ్య కొందరు వర్తకులు తక్కువ ధరలను శిల్ప బట్టలు ధరలను చేసేద వని వ్రాసిన సంగతులతో ప్రకటన చేయించుచున్నారు. శిల్ప బట్టలు రంగులతో తయారు చేసేటప్పుడు యొక్క వర్తకులుగల ద్రావకములు వుపయోగించిన రంగులు చేయు చుండుటచేతను తూకం జాతికొరకు పంపదార ద్రావకంలో కలిపి శిల్ప సదరు ద్రావకంలో తడుపుచున్నారు. అర్జునీషియో శిల్ప కూడా వుపయోగించుచు న్నారు. గమక తక్కువ ధరలకు అమ్ముటకు వీలగుచున్నది. సదరు బట్టలు ప్రస్తు తం బాగున్నను, చాకలికి వేసిన తర్వాత రంగులు పోవును పడును పోయి జాడలు పడును. మీరు వారి ప్రకటన చూచి మోసపోవద్దు యిచ్చటపనివారు అనుభవము

శ్రీమన్నారాయణుడు

శ్రీమన్నారాయణుడు

తేనివారని మారత పట్టమునుండియే రంగులు వేయించి శిల్ప బట్టలను చేయించుచున్నాము. నాణ్యమును గలిగించి మీరు తనికీచేయించి వెదాపురం శిల్ప బట్టలు మాపేరుగల పోస్టువుని కొనవలెనని కోరుచున్నాము.

పెరిగ్రాఫిక్ యడ్రసు
 “శిల్ప” వెదాపురం.

పెనల సుబ్బారాయుడు అండు కో

శిల్ప కళా మేమునుకొరకు వెదాపురం (మాగ్నెట్ టెబుల్)

ఏల సందేహించెదరు?

మీకు ఏమాదిరిలో నైనను, ఎంతవైజులోనైనను వెం
 గివ్వెలు, టీ-కాఫీ పెయిర్, టూర్పు మెంట్రి కప్పులు, బహుమానము
 నిచ్చుటకు తగిన పరిమితములు, ఉంగరములు మొలగునవి,
 ఇంకను గునత్తురకముల బంగారు పెండ్లివగలు వీలగుచున్నవి.
 ముఖ్య గమనింపు:—సవరం బంగారమునకు, సీపువెంకివ్రాచి
 నిచ్చెదము.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి,
 గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారు వీధి, మద్రాసు.

మధ్యరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము

నూతన ఎన్నికలలో తగవు

నాగపూరు, డిశంబరు 8:— మధ్యరాష్ట్రముల (మరాఠీ) రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము ప్రస్తుత నిర్వాహము ప్రకారము యథోచిత సహకారవాదులచేతిలోనున్నది. డా. మాంజి గారు అధ్యక్షులు.

ఈమధ్యజరిగిన కాంగ్రెసుఎన్నికలలో ప్రాతరాష్ట్రసంఘకార్యనిర్వాహకవర్గమువారు కొన్ని ఎన్నికలు అక్రమములని రద్దుజేసిరి. పిమ్మట నూతనసభ్యులను చేర్చుకొని కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనిరి. ఈతగవు ప్రస్తుతము ఆ. భా. కాం. సంఘమువారి ఎదుటనున్నది. ఇంతలో 7వ తేదీన వేరొక రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ నూతన సభ్యులను చేర్చుకొనుటకుగాను ఏర్పాటు జేయబడెను. ఒకటుండగ రెండవ రాష్ట్రసంఘము నేర్పాటు జేయుటకిది రెండవసారి. అసహాయోద్యమ ఉచ్చదశయందు ఒకసారి యిట్లు జరిగెను. (అ. ప్రె.)

ప్రాతగవర్నరునకు రాష్ట్రము ప్రేమ

నాగపూరు, డిశం 2:— సర్ ప్రభుత్వసాగరు మధ్య రాష్ట్రముల ప్రాతగవర్నరుగారు యిప్పుడు నాగపూరువచ్చిరి. పి. డిక్కు గవర్న మెంటు ఆధ్వర్యము గారింట విడిది జేయు న్నారు. పూర్వపరిచయస్థులందరిని జూచుచున్నారు. ప్రాతగవర్నరు పరిపాలించిన రాష్ట్రమును విరమించిన వెనుక తిరిగివచ్చి చూచుటకిదియే ప్రథమము. వారి కీరాష్ట్ర ప్రజలుయెడల అధికమగు ప్రేమ యుంటుందే వచ్చియుండిరి. (అ. ప్రె.)

చౌకుపూటంగు కేసు

ఇరువురు హిందువుల జంపుట

రంగూను, డిశంబరు 2:— ఇరువురు హిందువుల చంపిన లిగ్గిస్తుగారి కేసు నేడు విచారణకు వచ్చినది. అతని దర్యాదుగాను డు ముద్దాయిగ విచారించబడినది. బ్యావని ముద్దాయిలు నిర్దోషులనిరి. లిగ్గిస్తుగారిని న్యాయమూర్తి విడుదలచేసెను. దర్యాదు పైతము అంతకుముందే విడుదలచేయబడెను. ముద్దాయి ప్రాణరక్షణార్థము వారిని జంపవలసి వచ్చినదిగ (వాసి యిచ్చెను. (అ. ప్రె.)

పంజాబులో దొంగలగుంపులు

అమృతసరు, డిశం 8:— పంజాబు ప్రభుత్వమువారు దొంగలగుంపుల పరిపాలనగూర్చి నివేదిక ప్రకటించిరి. ఈనెల త్వరములో దొంగలగుంపులసంఖ్య 79 వరకు పెంచెను. మనుష్యులసంఖ్య 8788. 784 గరు విడుదలచిరి. దీనితో మొత్తము విడుదలచిన వారిసంఖ్య 16,198. వారి నివాసస్థానములందు అమృతసరు మున్నగుస్థలములలో పనులుబాగా జరుగెను, వారి సహాయకరముగ నున్నందుకు గవర్నరుగారు సంతోషించిరి. వారి శిశుమరణములసంఖ్యతగ్గను. క్రొత్తవారిని 24 రిని గతసంతతి రము చేర్చుకొనిరి. సంవత్సరాంతమునకి 182 యువకులువడ్రంగము, నేత, జోళ్లుకుట్టుట మున్నగుపనులు నేర్చుకొనుచుండిరి. వారుదినమునకు రూ 1.11½ గడించుకొనుచున్నారు. వారిపిల్లలకు విద్యనేర్పు ఏర్పాటులుగూడ జేయబడినవి. (అ. ప్రె.)

సంయుక్త రాష్ట్రముల ఎన్నికలు

అలహాబాదు, డిశం 4:— మునీశ్వరశరణుగారు (అలహాబాదు) ఇండిపెండెంటు కాంగ్రెసు 1921-28 సం॥ ఎసంబ్లీ సభ్యులుగ నుండినవారు 781 అధికవోట్లతో ఎన్నుకొనబడిరి. స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థి బి. మోహనలాలు తేజనగారిని ఓడించిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభకు యాదిగవ ఎన్నికల ఫలితములు తెలిసినవి:—అయోధ్య తాలూకాదారుల ప్రతినిధులుగ బ్రిటిషు ఇండియాసంఘమునుండి యాదిగవ 4రు ఎన్నుకొనబడిరి. లాలామాత్ర ప్రసాద మె హరాత్ర, రాజా జగన్నాథ బహుసింగు, రాజాసాబు చయాలనేటు, కన్యరు యాశ్వర దయాలునేటుగార్లు.

ఎసంబ్లీకి సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి యిప్పటికి 8 రు స్వరాజ్యయులు—నాయకుడు పండిత సేహూగారు, ఇరువురు మహానుదీయులు. రాష్ట్ర శాసనసభకు యొకను నాలుగు స్థానముల ఎన్నికలు రావలెను.

పంజాబు యెన్నికలు

ఓట్లు లెక్కబెట్టుట 6వ తేదీన ప్రారంభమగును
 లాహోరు, డిశం. 8:—నేడు డిప్యూటీ కమిషనరు ఆఫ్ సుల్తానాపూరు శాసనసభకును అసెంబ్లీకి ఓట్లు విడదీయుట ముగిసినది. లెక్కపెట్టుట 6 తేదీ ఉదయమున ప్రారంభింపబడును. ఫలితము లాపిమ్మట తెలియజేయబడును. (టీ.ప్రె.)

"STAR BRAND" SULPHATE OF AMMONIA.

నక్షత్రపుమార్కు సల్ఫేట్ ఆఫ్ అమోనియా ఎరువులన్నిటిలోను తత్తమమైనది

విశేషముగ నుపయోగపెట్టబడుచున్నది. అందరిచేతను మంచిదని పొగడబడ్డది.

ఒక్క వ్యవసాయకులారా!

అమోనియాకు సమానమున నెరువుకలవా? మీరు ఎప్పుడైన నుపయోగించియుంటిరా? శేలమంది దానిని పరీక్షచేసి.

ఎరువులన్నిటికిని రాజైన యాసోఫేట్ ఆఫ్ అమోనియాను, వరి చెజును, పొగాకు, రాగి, సజ్జలు, జొన్నలు, తేలవపాకులు, ద్రాక్షతీగలు, నిమ్మచెట్లు, వారింజచెట్లు, ఉల్లిగడ్డలు, బంగాళాదుంపలు, పసుపు, అరటి, కొబ్బరిచెట్లు మొదలైనవాటికి ఉపయోగించవచ్చును. నీటిలోవేయగానే కరుగును. వెంటనే పైర్లు వినియోగపడును. చెడువాసన యెంతమాత్రమును లేదు. మతాచారములకు వ్యతిరేకమైన వస్తువు యెంతమాత్రమును చేర్చబడలేదు. అంతే గాక, ఇంతకంటే చాకయైన యెరువు మరొకటిలేదు.

ఒక్కొక్కపైరుకు ఎంతెంతవేయవలసినది, యేలాగు వేయవలసినది, మొదలైన వివరములను మాకుగాని, యాక్రింట్ తెలుపబడిన మాకంపెనీ ప్రచారకులకుగాని, సర్కారు వ్యవసాయపు యిలాకావారికిగాని వ్రాసినయెడల వివరములు తెలియగలవు.

Table with 3 columns: ఏకాంశములు, విలసములు, ప్రచారకులు. Rows include details for various crops like wheat, rice, etc., and their respective distributors.

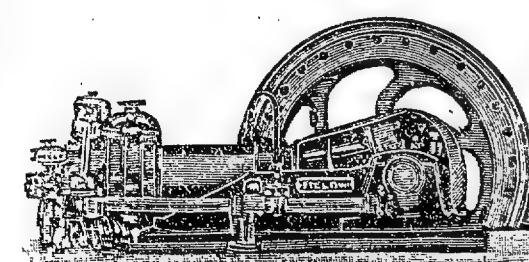
80 పౌనుల తూకముగల 'నక్షత్రపు' మార్కుగల సోఫేట్ ఆఫ్ అమోనియాబస్తా 1 కి రు 8-8-0 వం తునపైన వ్రాయబడినవారివద్ద లభించును. ఫలితము చాలయెక్కువగా నుండవలెననుకొనిక గలరైతులకు, సోఫేట్ ఆఫ్ అమోనియాతో, నక్షత్రపు మార్కుగల మాపర్ ఫాస్ఫేటుమాడ పైరులకు నుపయోగించవచ్చును. ఇదిమాడ మాడిపోలార్ నమ్మబడుచున్నది. 112 పౌనుల తూకముగల బస్తా 1 కి రు 8-8-0 మాత్రమే. ఒకేమాదిరిగాని లేక రెండుమాదిరి యెరువులను ఒకేపర్యాయము నాలుగుబస్తాలు కొనువారికి, రైతుకర్షులు కంపెనీవారు భరించి, అదేవెలకే కొనువారికి సమీపమునగల రైలుస్టేషనుకు పంపుదురు, తోకుగా కొనువారికి ఇంకను చాకగా నమ్మబడును.

Fertiliser Propaganda of India, Limited, Secretaries:-SHAW WALLACE & Co., MADRAS.

రూ 100 లు ఇనాము! ర జిత భ స ము!! రూ 100 ఇనాము!!

దీనివలన గుణము లేదని ఋజువు చేయువారికి రూ 100 లు ఇనాం. ఇది దీర్ఘ కాలమునుండి యున్న నెగవ్యాధులు, రక్త హీనత అట్టొడ్డుముచే గలుగు అరచేతియంటలు, కాళ్లపొట్టు, కండవంటలు, మూత్రముగుండా శుక్లమువదుట, నిష్పత్తువ మొదలగు వాటిని మదిర్చి, మంచిత కనును, బలమును గలిగించును. 48 దినముల కను బైవధము వెల రూ 20, 24 దినముల బైవధ రూ 10, బీదవారికి సగముధర మానేజరు:-మారుతి వైద్యశాల, పోస్టుబాక్సు నెం 157, మద్రాసు. 3152.

ఫీలింగు క్విక్ స్టార్లింగు శెమిడికలు క్రూడాయిలు యింజను

యది రెండే నిమిషములలోనే పరయిజర వల్లని ఫీలింగునుండగనే స్టార్లింగును. కొలుసార్లింగు యింజనులకు వుండే అపాయములు దీనికిలేవు. లోడులగుటలో గాని చమురుశుద్ధి తక్కువ అగుటలో గాని తరుచు రిపేరు లేకపోవుటలోగాని, దీనిని మించిన యింజను యానాల్సేటటులో లేదు. అన్నిసామానులన్నూ, మిక్కిలి పెంపగులవిన్నీ, బలముగలవిన్నీ అయివున్నవి. వేలకొలది అతి తృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నవి. ధరలు

అతి సరసము 6 మొదలు 75 గుర్రముల వరకును స్టాకులో సిద్ధముగా యున్నది. బ్రాంచి:-మెయినురోడ్డు, సోల్ యేజుట్టు:-డి. యల్. శాస్త్రి అందు కో, 586 విజయనగరం. 12, తేలుచెట్టివీధి, మదరాసు.

కన్యకా ముద్రాక్షరశాల గుంటూరు.

ఇందు అచ్చు, టైండు, రబ్బరుస్టాంపులు వగైరాపనులు సరసమైన కేట్రతో యింగ్లీషు, తెలుగు, అరవము, సంస్కృతము, హిందీ, మరాఠీభాషలలో సాగముగ సకాలమునకు తయారుచేసి యివ్వబడును. ధరలు సరసము.

ఫోర్టు నెంటుజూరి గజెటు

మతశాఖ చార్జెస్ అర్బరు గానన్ గారు బెజవాడలో నెంటుజూరి పాలుచర్చికి లేట్రస్టీగా నియమింపబడిరి. వివాహప్రమాణము లను చేయించునధికారము ఈక్రిందివారికి దిగువచెప్పినప్రదేశము లలో నియ్యబడినది. సాన్మాడ జోసెఫ్ గారికి విశాఖపట్నంజిల్లాలోని విజయనగరము తాలూకాలోను రెవ వెలగపల్లి ప్రకాశంగారికి తూర్పుగోదావరిజిల్లాలోని ధవళేశ్వరం తాలూకాలోనున్న ఈదినవవారికి వివాహపు సర్టిఫికేటును యిచ్చే అధికారము ఆయాప్రదేశములలో నివ్వబడినది. బతుగు జ్ఞానప్రకాశంగారికి కర్నూలుజిల్లా సిర్సేలుతాలూకాలో బొత్సల జోసెఫ్ గారికి కర్నూలుజిల్లా కోయిలకుంట్ల తాలూకాలో కామాచెడ్డి సామ్యయల్ గారికి కర్నూలు జిల్లా ధోన్ తాలూకాలో రెవ. సామ్యయల్ మాణిమాణి దేవదాస్ మద్రాసు తాలూకాలో. న్యాయశాఖ ఏలూరు ప్రెసిడెన్సీ సబ్ డివిజన్ జడ్జిగారిని పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాకు ఆసిస్టెంటు సెషన్స్ జడ్జిగా నియమించడమైనది. చిత్తూరు సబ్ డివిజన్ జడ్జిగారిని- చిత్తూరుజిల్లాకు ఆసిస్టెంటు సెషన్స్ జడ్జిగా నియమించడమైనది. కృష్ణాజిల్లాలోని బెజవాడలో మల్లాశ్రీ పాటిస్వామి గారిని సెషన్స్ జేచిమేజిస్ట్రేటుగా నియమించడమైనది. అభివృద్ధిశాఖ మల్లాశ్రీ టి. రామచంద్రరావుగారు కో-ఆపరేటివు ఆసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుగా నియమింపబడిరి. మల్లాశ్రీ సి. కుష్మాస్వామి మొదలియ్యారగారు ఆసిస్టెంటు కో-ఆపరేటివు రిజిస్ట్రారుగా నియమింపబడిరి. స్థానిక స్వరవిహారశాఖ మల్లాశ్రీ యస్. కాంతిమతిరావ్ యల్. యమ్. అండ్. యస్. గారు గవర్నమెంటు రాయశేట ఆస్పత్రి సూపరింటెండెంటుగాను మద్రాసు న్యాయ ఖండమునకు సర్జనుగాను నియమింపబడిరి. మల్లాశ్రీ జి. శివరామ్ అవరగల్ యం. బి. అండ్. బి. యస్. గారు మద్రాసు మెడికల్ కాలేజీలో మెడికల్ జూరిప్రుడెన్సు ప్రొఫెసరుగా నియమింపబడిరి. ఛెయిర్మను గాని కవునిలరుకు గాని వ్యతిరేకముగా ఆడిటరు వ్రానే సర్కార్ల సర్టిఫికేటును గూర్చి అప్పీలు చేయుటకై లోకలు గవర్నమెంటువారి నెలపు లేనిదే వీధిధమైన ఖర్చులను చేయగూడదు. చిత్తు చట్టములకు ఏవైనా సవరణలు మార్పులు సలహాలు ఎవరైనాపంపదలచినయెడల లోకలుగవర్నమెంటువారికి తెలియజేసిన యెడల ఆలోచింపబడును. చిత్తు సవరణ 6 వ రూలు ఈసవరణ చేయబడినది:- ఛెయిర్మను జరిమానా విధించినయెడల అందుమీద అప్పీలు చేసికొనుటకు అధికారములేదు. కాని 8 వ రూలులో చెప్పబడిన కమిటీవారు అట్టి చర్యను మార్చుచేయుటకును, పునర్విచారణ చేయుటకును అధికారమును కలిగియున్నది. మల్లాశ్రీ ధారా గోపాలశాస్త్రిగారు ఏకగ్రీవముగా ఒంగోలు తాలూకాబోర్డు వైసుప్రెసిడెంటుగా నియమింపబడిరి. బంపురం మునిసిపాలిటీకి వైసుచెయిర్మనుగా డాక్టరు రాబర్టు సామగారు ఎన్నుకొనబడిరి. పెద్దాపురం మ్యునిసిపాలిటీకి వైసుచెయిర్మనుగా మల్లాశ్రీ గొల్లకోట వెంకట రత్నముగారు ఎన్నుకొన బడిరి:- లోకలు బాడీలక్రింద నవుకరీ జేయుటకు గవర్నమెంటువారివలన సహాయము చేయబడిన గవర్నమెంటు నవుకర్లకు జరిమానాలు విధింపబడినయెడల సవరు వగర్నమెంటు గవర్నమెంటు నవుకర్ల తమడిపార్టుమెంటు అధికాన్లద్వారా అప్పీలు చేసికొనుటకు అధికార మొసగబడినవసేసంగతి మ్యునిసిపాలిటీలకును లోకలుబోర్డులకును తెలియజేయడమైనది:- విద్యా శాఖ విశాఖపట్నంజిల్లా ఎడ్యుకేషనులు కాన్సిలులో మిస్. ఏ. డి. కొజూరియోగారు సభ్యురాలుగా నియమింపబడిరి. నెల్లూరుజిల్లా ఎడ్యుకేషనులు సభలో ఈదినవవారు సభ్యురాలుగా నియమింపబడిరి:- శ్రీమతి కె. రుక్మిణి అమ్మగారు శ్రీమతి పి. సత్యవతి అమ్మగారు:- ఖాక్ బహదూర్ మహమ్మదు బజాల్లు సాహేబు బహదూర్ గారి నియామకకాలము పూర్తియైనందున వారిస్థానీమిర్ జైనుద్దీను సాహేబు బహదూర్ గారు బార్-అట్-లా గారు మద్రాసు సెనేటు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. విజయనగరం మ్యునిసిపాలిటీ వారిచేత మల్లాశ్రీ సి. సుబ్బారావు పంతులుగారుజిల్లా ఎడ్యుకేషనులు శభ్యు మెంబరుగా ఎన్నుకొనబడిరి:-

భారత శాసనసభ యెన్నికలు

నం|| రా|| స్వరాజ్యవాదు లింతవరకు
ముగ్గురే గలిచిరి

మరికొన్ని ఫలితములు

అలహాబాదు, డిసెం 2:— పండిత హృదయనాథ కుం
జ్రా లిబరలు— వీరు ఆగ్రాడివిజనునుండి ఎన్నుకొనబడిరి.
వీరికి 9898 ఓట్లు వచ్చెను. కె. య్. ఖట్టగారికి (స్వరాజ్యవా
ది) 5818 ఓట్లువచ్చెను. కుమార రణజయసింగుగారు స్వతంత్ర
కాంగ్రెసు సభ్యులు వీరు ప్రజాబాదునుండి భారత శాసనసభకు
ఎన్నుకొనబడిరి. హుకుంసింగ్ (స్వరాజ్యవాది) గారికి 8106
ఓట్లు వచ్చెను.

శ్యామలాలు శైవలూగా రోడిపోయిరి. వీరికి 658
ఓట్లు వచ్చెను.

శ్రీరాగారు గెలుచుట

జి. డి. శ్రీరాగారు గోరహ్వరు బనారసుని నియోజక
వర్గమునుండి ఎన్నుకొనబడిరి. వీరు స్వతంత్ర కాంగ్రెసు అభ్య
ర్థులు. వీరికి 7286 ఓట్లు వచ్చెను. స్వరాజ్యవాదియగు శ్రీ
ప్రకాశంగారికి 2188 ఓట్లు వచ్చెను.

స్వరాజ్యవాదుల జయోపజయములు

ఇప్పటికి తెలిసిన ఫలితములను అసెంబ్లీలోని మహా
మ్యూడియేటర్ స్థానములలో స్వరాజ్యవాదులకు నాలుగు స్థాన
ములు పోయినవి. స్థానిక శాసనసభలోను 47 మంది స్వరాజ్య
అభ్యర్థులలోను 27 మంది యింతవర రోడిపోయిరి. మిగతా
వారిలో 18 గురుమాత్రమే యింతవర కెన్నుకొనబడిరి.

పండితకుంజ్రా, శ్రీరా, గుర్తూగార్లు గెలుచుట గమనిం
పవలసి యున్నది.

సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి పండిత మోతీలాలు
శైవలూ, మర్వానీ యూనస్ ఇమాంగార్లు ముగ్గురు స్వరా
జ్యవాదులే భారతశాసనసభ కెన్నుకొనబడిరి. (అ. ప్రె.)

యూనస్ ఇమాంగారు

అలహాబాదు, డిసెంబరు 1:— దక్షిణమస్లిం డివిజనుల
నుండి యూనస్ ఇమాంగారు (స్వరాజ్యవాది) గారును శైవజాబాదు
నుండి కున్వాదు తణజయసింగుగారును (స్వతంత్ర కాంగ్రెసు)
గెల్చెను.

హుకుంసింగ్ శ్యామలాలు శైవలూగా రోడిపోయిరి.
(ప్రీ ప్రెస్.)

అస్సాము మహమ్మదీయ స్థానమునకు మాల్యమాటిక్
చాదరిగా కెన్నుకొనబడిరి. (అ. ప్రె.)

బీహారు-బరిస్సా యెన్నికలు

విద్యాంగమంత్రి గెలుచుట

పాట్నా, డిసెం 2:— విద్యాంగమంత్రి గౌ|| సర్ మ
హమ్మదు ఫక్రుద్దీన్ గారు. 624 ఓట్లతో గెల్చిరి. వీరిప్రత్యర్థులు
ఫజలూరు రహిమాన్ (కాంగ్రెసు) నవాబు అసఫ్ అలీగార్లుకు
45, 12 ఓట్లువచ్చెను. వీరిద్దరికిని సెక్యూరిటీ పోయెను.

తూర్పు పాట్నా మహమ్మదీయ రూరలు మహమ్మదీయ
నియోజకవర్గములో మహమ్మదుహుస్సేన్ గారు గెల్చిరి. మాల్య
అజీజుగారు వీరిప్రత్యర్థి (కాంగ్రెసు) ఓడిపోయెను.

హజారీబాగు మహమ్మదీయ రూరలస్థానమునకు నే
డు కృష్ణబల్లవ సాహేగారు గెలుపొందిరి. వీరికి 6480 ఓట్లు
వచ్చెను. వీరిప్రత్యర్థి జదునాథసాహే (స్వతంత్ర) గారికి 1400
ఓట్లువచ్చెను.

పశ్చిమపాట్నా మహమ్మదీయ రూరలు నియోజకవర్గ
మునుండి గౌ|| సర్ సయ్యదు ఫక్రుద్దీన్ గారు ఎన్నుకొనబడిరి.
వీరికి 624 ఓట్లువచ్చెను. వీరిప్రత్యర్థులు నవాబు అబ్దుల్లా
(ఏప్టర్ లేదు) మాల్యఫజాఫూరుహిమాన్ (కాంగ్రెసు) గార్లుకు
12, 45 ఓట్లువచ్చెను. వీరిద్దరికిని సెక్యూరిటీ పోయెను.

టిర్ హట్టాడివిజను భూస్వాముల నియోజకవర్గమునుండి
బాబుచంద్రేశ్వరప్రసాదు నారాయణసింహ (స్వరాజ్యేతరుడు)
గారు గెల్చిరి.

పాట్నా విశ్వవిద్యాలయ స్థానములో బుడేపు సాహే
గారు గెల్చిరి. వీరు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు. (అ. ప్రె.)

మధ్యరాష్ట్ర కాంగ్రెసు అభ్యర్థులపైగల అవిశ్వాసము

గౌ|| నేట్ గోవిందదాసుగారు ఖండించుట

నాగపూరు, డిసెం 2:—మంత్రివర్గపు టేర్పాటుల
లో కాంగ్రెసు పక్ష సభ్యులు తమతమ ప్రమాణముల ప్రకారము
నడచుకొనరనియును హిందీజిల్లాలలో నుండివచ్చిన ఏ స్వతంత్ర
కాంగ్రెసు అభ్యర్థికినీ మంత్రిపదవి నొసంగినట్లయిన వీరువారికి
బలముగా నుండెదరనియు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులయందుగల
అవిశ్వాసమును హిందూస్థాన మధ్య రాష్ట్రములలోని స్వరా
జ్యపక్ష నాయకుడగు గౌరవనీయులగు నేట్ గోవింద దాసుగారు
ఖండించుచున్నారు. అన్యాయ ప్రచారములపై ఆధారపడిన
ఆనా ర్థల నెవ్వరును నమ్మరాదనియు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులసత్య
ప్రవర్తనమునుగూర్చి తాము పూచీపడుచునియు చెప్పుచు
న్నారు. (అ. ప్రె.)

అస్సాము శాసనసభ

చార్జీల బలాబలములు

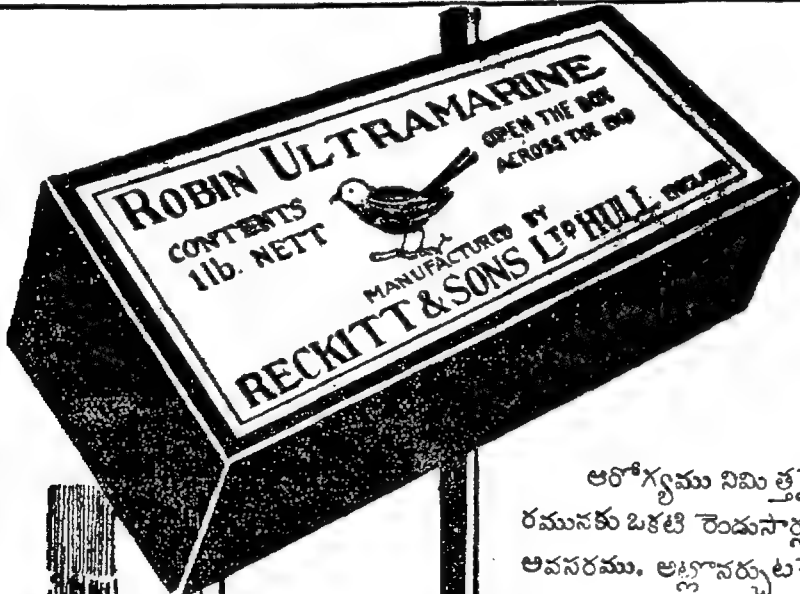
షిల్లాంగు, డిసెం 2:—ఇప్పటికి తెలిసినంతవరకు అ
స్సాము శాసనసభలో స్వతంత్రులు 19 మంది, స్వరాజ్యవా
దులు 14 గురు. అస్సాము టీప్టాంటరులు 5 మంది.

విద్యాంగమంత్రి అభ్యర్థుడు గెలుచుట

మహమ్మదీయవర్గములో వెనుకటి సభకు అభ్యర్థుడును
విద్యాంగమంత్రియు గెల్చిరి. తక్కినవారు క్రొత్తవారుకాని
స్వరాజ్యపక్షమునా రెవ్వరును లేరు.

స్వరాజ్యపక్షనాయకు డోడిపోవుట

వెనుకటిసభలో స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడైన మైక్లార్డు
అగారు ఓడిపోయిరి. ఆ స్థానమునకు స్వతంత్ర అభ్యర్థి
గెల్చెను. (అ. ప్రె.)

తమరు చేయువారు:—

రెక్కిట్ & సన్స్ లిమిటెడ్.,
హల్ & లండను.

ఒక నిజమైన

నలహా!

ఒక హెచ్చరిక !!

ఆరోగ్యము నిమిత్తమైమిగ్గుహమునకు నం||
రమునకు ఒకటి రెండుసార్లు సున్నముకొట్టుట చాల
అవసరము. అట్లైనప్పుడు చేపురుగులన్నియు నాశన
మొనర్చబడును, మీరు మీకుటుంబమునందు అనే
క వ్యాధులనుండి విముక్తులగుదురు. మీరుత్పత్తికర
ముగా సున్నము కొట్టదలచినచో రాబిన్ స్టాండర్డు
బ్లూను సున్నముతో చేర్చవలెను. అది గోడలకు
ఉత్సాహకరమైన రంగును, నేత్రములకు ఉపశమన
మును గలిగించును.

బజారునందు విక్రయించబడుచున్న చౌకరక
ము “ఉల్ట్రామారిన్ బ్లూలను” వాడకుడు. అందు
లో బ్లూరంగు బహుస్వల్పముగాను, యిసుక, యిత
రమైన అపరిశుద్ధమైన వస్తువులు అమితముగాను
చేర్చబడుచున్నది. ప్రపంచమందు అంతటను శ్రేష్ఠ
తరమైనదని అందరిచే అంగీకరించబడిన రాబిన్
స్టాండర్డు ఉల్ట్రామారిన్ బ్లూనే పట్టుపట్టి వాడుడు.
హిందూదేశపు బజారులందు వేనకువేలుగా దిగు
మతిచేయబడిన రాబిన్ బ్లూపెట్టెలుగలవు.

చలచేయుటకు రాబిన్ బ్లూ చాలశ్రేష్ఠమై
నది. యంత్రాలయము లందును, చాకలవారివలన
ను ఇది విశేషముగా వాడబడుచున్నది. వర్ణమును
విక్రయించునట్టి రంగుల వర్తకులందరివలనను ఇది
విక్రయించబడుచున్నది.

నంబర్ ౧౧ శాసనసభ

47 నుండి 24 గురు స్వరాజ్యవాదు లోడిపోవుట

అలహాబాదు, డిసెంబరు 1:— సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభయందు 47 గురు స్వరాజ్య అభ్యర్థులలోను ఇంతవరకు 24 గురు అభ్యర్థులు ఓడిపోయిరి. ఇద్దరు ఉపసంహరించుకొనిరి. ఒకడు హిందూస్థాన్ లో చేరెను. ఒకరి నామినేషను కాగితములు తిరస్కరింపబడెను. మిగతా 19 మందిలో 18 గురు మాత్రమే యంతవరకు గెలిచిరి. ఇంకను 6 గురి ఫలితములు తెలియనివియున్నవి.

స్వరాజ్యపక్షనాయకుడు గెలుచుట

క్రిందటి సభలో స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడగు గోవింద వల్లభ పంతుగారు నై నీటూలు జిల్లానుండి ఎన్నుకొనబడిరి. వీరి ప్రత్యర్థులిద్దరికిని సెక్యూరిటీలు పోయెను. (ప్రీ. ప్రెస్.)

బాదూన్ రూరల్ నియోజకవర్గమునకు పౌడర్ బదల్

సింగుగా రెన్నుకొనబడిరి.

బరీయాల్ రూరల్ సాసములో మహారాజా కుమార మేజరు మహజిత్ సింగుగారు గెల్చిరి.

గిందారూరల్ మహమ్మదీయసాసమునకు ఖల్వీ ఆహ్ మద్ ఖాను (స్వరాజ్య) వాడిగా రెన్నుకొనబడిరి.

బంగారూరల్ నియోజకవర్గమునుండి కిషోరీ ప్రసాదు గా రెన్నుకొనబడిరి.

బెయిల్లి రూరల్ నియోజకవర్గమునుండి రాజా కాశీ చంద్ మిశ్రగా రెన్నుకొనబడిరి.

ఈటారూరల్ నియోజకవర్గమునుండి రావుకృష్ణపా లుసింగుగా రెన్నుకొనబడిరి.

ఖేరీరూరల్ నియోజక వర్గమునుండి పండిత సబక్ ప్రసాదబ్యాబాయిగా రెన్నుకొనబడిరి.

మిర్జాపూరు రూరల్ నియోజకవర్గములో పండితనదా యంతపాండేగారు గెల్చిరి.

షాజహాన్ పూరు జిల్లా రూరల్ సాసమునకు ఫజల్ ఖాన్ గా రెన్నుకొనబడిరి.

లక్నో యూనాయిటెడ్ మహమ్మదీయ నియోజకవర్గము నుండి సాలంపూరు రాజాగారు డెల్చిరి. షేకతాలీగారి నో డించి కయాంగారు (ఏపక్షములేదు) గెల్చిరి. షేకతాలీగారు స్వరాజ్యవాదులు. (ఆ. ప్రెస్.)

బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభ

పాట్నా, డిసెంబరు 8:— సమస్తిపూరు మహమ్మదీ యేతర నియోజకవర్గములో సత్యనారాయణసింగు (కాంగ్రెసు) గారు గెల్చిరి. పబ్లికేషన్ డర్బంగ మహమ్మదీయేతర రూరల్ సాసములో మహాంత యాశ్వరీగారి (కాంగ్రెసు) గారు గెలిచిరి. (ప్రీ. ప్రెస్.)

THE Andhra Ayurvedic Pharmacy, Limited.

NOTICE

Is hereby given that the 7th Ordinary General meeting of the Company will be held at the Registered Office of the Company, 19, Harris Road, Madras, on Saturday 11th December, 1926 at 4 P. M. for the transaction of the following business :

(1) To receive and adopt the Directors' Report and the Audited Statement of Accounts for the year ending 31st March 1926.

(2) To appoint Auditor.

The Transfer Books and Register of Members of the Company will be closed from 4th to 11th December, 1926, both days inclusive.

(By order of the Board)

A. LAKSHMI PATHI

Managing Director.

పంజాబు యెన్నికలు

తగవులను తీర్చుటకు మూంజీ గోస్వామిగార్లు వత్తురు

లాహోరు, డిసెం 2:— పంజాబులో యెన్నికల సందర్భములలో కలిగిన రగాదాలను పరిష్కరించుటకు డాక్టరు మూంజీ, టి. సి. గోస్వామిగార్లు మధ్యవర్తులుగా నియమింపబడిరి. వారు కొద్దికాలములో లాహోరు వచ్చెదరు.

రూరల్ ప్రదేశములలో పంజాబు కాన్సిలునిన్నికల పోలింగు పూర్తయినది. చాలవోట్లు వాదాపుగా నూటికి 45 మందిమాత్రమే ఓటిచ్చినట్లు కనబడుచున్నది.

ఖిలాఫతు అభ్యర్థులందరూ జయముగాంచెదమని తలంచుచున్నారు. ఇదివరకు కాన్సిలు అభ్యర్థుడైన షేకుల్లాఖాదరుగారికి ప్రత్యర్థిగా డాక్టరు ఆలన్ గారు నియమింపబడిరి. వీరును తమజయమునుగూర్చి ఆశతోనున్నారు. మహమ్మదీయులలో

మహమ్మదీయులెవ్వరును కాంగ్రెసుతరపున నిలువలేదు

కాంగ్రెసు టెక్నెట్టుమీదపోయిన ఒక్క అభ్యర్థియు రెండురోజులకు పోలింగుజరుగుననగా ఖిలాఫతు కమిటీతరపున నిలచిన అభ్యర్థిగారు కుపసంహరించుకొనిరి. మహమ్మదీయులెవ్వరును కాంగ్రెసుతరపున నిలువలేదు.

వాణిజ్య నియోజకవర్గములో ఖంబీలాల్ గంబర(హిందూసభ) గారికిని ధనపతిరాయ (స్వతంత్ర)గారికిని తీవ్రముగా నున్నది. మూడవఅభ్యర్థి కర్తార సింగుగా రుపసంహరించుకొనుటచే ఓట్లు లెక్కించుట 5 తేదిన జరుగును. అమృతసరు నియోజకవర్గమునుండి ఆసెంట్లీపోలింగు డిసెంబరు 7 తేదిన జరుగును. (ప్రీ. ప్రెస్.)

కార్మిక యాల్ స్పెషియాలిటీలు

ఆంటి-గెకోసూరియా	4-8-0
బహుమూత్రవ్యాధి నివారిణి.	
ఆంటి-మస్టిటోలిసి	1-0-0
దోషులను దగ్గరరానియదు, అందుచే మలేరియా రాదు.	
ఆస్తమారిలిఫ్ పాడరు	1-12-0
(క్యాంకరగోగమును నివర్తిజేయును)	
బే రమ్ (అమెరికాది)	1-8-0
శిరోజములకు మంచిటానికు.	
బామోల్ విన్	2-4-0 4-0-0
దేహమునకు పుష్టినిచ్చును, బలహీనత, జ్వరమువచ్చి నిలిచిన తిరువాత ఇది బాగుగా పనిచేయును.	
బ్రాన్ కోగ	2-0-0
దగ్గును నివారించును, గళ్ళను త్రోసివేయును, రొమ్ముకు బాధగలిగించునట్టి వ్యాధులను పారద్రోలును	
బహోనా	4-0-0
మూర్ఖగోగమునకు దివ్యమైనది.	
సి. ఏ. క్యూ (మిక్ థర్ను)	1-0-0
జలబు, శీతలము, ఇన్ ఫ్లూంజా మొదలగు వాటికి తగినది	
సి. ఏ. క్యూ (కాన్ నెల్సు)	0-14-0
సి. ఏ. క్యూ కాప్ సత్ ఫారము గాగలదు. తీసుకొనుట కులభము. ప్రయాణసమయములందు వెంటబడి తీసుకొని పోవుట కులభము.	
కాంఫర్ డైన్	0-8-0
గృహమునం దెప్పుడును ఒకబుడ్డి యుండవలెను. విరేచనములు, కులనోష్టి మొదలగువాటిని నివర్తియును.	
కన్నా బైన్	1-0-0
పాపములమీద నయ్యెడుకాయ, చర్మము మొదలగు గుట మొదలగువాటిని కుదిర్చి, కుఖముగా నడచుటకు వీలుండును.	
కార్మికల్ డెట్టి దగ్గు నివారిణి	1-4-0
రొమ్ముపడిపోయినకు అద్భుత నివారిణి.	
కెమికల్ ఫుడ్	1-0-0
బిడ్డలకు మంచిపుష్టి నిచ్చును.	
క్లోలో డైన్	0-8-0
కలరా డ్రావులు	2-0-0
మీతోడ ఎప్పుడును ఒకబుడ్డిని ఉంచుకొనుడు.	

గుట్టములకు కండిషన్ పాడరు	2-8-0
మీగుట్టములను అలత్యము చేయును. వాటిని ఆరోగ్యస్థితియందుంచును.	
చెవలియర్లు పేర్ రెస్టోరర్	2-0-0
వెంట్రుకలకు పుష్టిని కలిగించుటకు, వాటిని పెరుగునట్లు చేయుటకు తోడ్పడును.	
తోలు కాంపౌండు వరబత్తు	2-0-0
దగ్గులకు రొమ్ముపడిపోయినకు తగినది.	
డాక్టరు కార్ లుచ్చిలెన్సుదగ్గు నివారిణి	1-0-0
బిడ్డలకు నిరపాయకరమైనట్టియు, గుణమిచ్చునట్టి ఔషధము.	
ప్రిక్లి హీల్ లోషన్	1-8-0
ప్రిక్లి హీల్ పాడరు	0-14-0, 1-8-0, 2-4-0
క్విన్ నెస్ అండు ఐరన్ టూనిక్	1-8-0
రింగువరం ఆయిన్ మెంటు	0-9-0
హిందూదేశముం దున్నవాటి అన్నిటియందును శ్రేష్టమైనది.	
రోస్ గార్గల్	1-0-0
స్కర్ వైక్	2-4-0
చుండు నివారిణి.	
డియోడొరైసుడు పెట్రోలియా	1-0-0
శిరోజములకు ఉపయోగించుటకు తగినది. వెంట్రుకలకు మంచిస్థితిలో నుంచును.	
డియోడొరైసుడు కోకొనల్ ఆయిల్	1-0-0
శిరోజములకు తగినట్లు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయబడిన షానోవార్ మైనది.	
డడ్డిను అన్యో కాన్	1-8-0
ఉబ్బసమునకు దీనినిలోనికి తీసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులందరూ శిఫార్సుచేసి యున్నారు.	
ఈస్ న్ వరబత్తు	0-12-0, 1-8-0
ఈ సుప్రసిద్ధమైన టూనిక్ ఎన్నటి కప్పును నుంచి బలమునిచ్చుటకు సూతనముగా తయారు చేయబడును.	
ఎస్సెన్సు సరసపరిల్లా	2-0-0
అమోఘముగా రక్తమును శుద్ధిపరచును.	
ఎలిక్టర్ గ్లెసరొఫాన్ ఫేట్, పార్శ్వు	
ట్యూబ్ సహాగలది	1-8-0

నరములకు పుష్టి కలిగించును.	
ఎడికొలోన్ 2 బెన్సులు	1-0-0
ఎడికొలోన్ 4 బెన్సులు	1-12-0
ఎడిక్విన్	1-8-0, 2-8-0
ఎడిలూసు	1-0-0
దోమకాటులచే గలిగిన మంటను పోగొట్టును.	
వెల్గర్ బామ్	0-12-0
నోష్టులు, బాధలు, తిమ్మరు వాయువ మొదలగు వాటికి మంచిగుణమిచ్చును.	
ప్రేసర్స్ లీవర్ టూనిక్	1-8-0
పోమరి తనమును పోగొట్టును.	
ఫర్నెల్స్ లీవర్ మాత్రలు	0-12-0
మలబద్ధమునకు, పిత్తమునకు అమోఘమైనది.	
క్లె హో	2-0-0
శిరోజములకు తగిన టూనిక్.	
క్లె మొలెని మాత్ వామ్	2-4-0
నోటికంపుకు, రుచిదరిగా తెలియనప్పుడు ఇది బాగుగా పనిచేయును.	
లెమ్మలెండు గ్లెసరెను	1-0-0
శిరోజములకు అద్భుతమైనది.	
ఓమమ్ బిల్కలు	1-0-0
కులనోష్టి, కులనోష్టి, పులిశేపులకు తగినది.	
ఓమమ్ వాటరు బుడ్డికి	0-10-0
పింకలామైక్	1-8-0
మొటిమెలకు లోషను.	
ప్రెస్ సైక్	2-12-0
డైర్యోగూ వ్యాధికి తగినది.	
సై మొ	0-12-0
చాకలిగొట్టెలచే గలుగు తీటుకు దివ్యమైనది.	
పండ్లనోష్టికి ఎస్సెన్సు	1-0-0
ఇంప్రబాలమునలె పనిచేయును.	
కార్మికల్ దంతచూర్ణము	0-10-0, 1-4-0
దంతముల కమోఘమైనది.	
ఎక్ మా	0-15-0
జ్వరము, తత్సంబంధమైన చర్మవ్యాధులకు మంచి గుణమిచ్చును.	

వర్తకులకు ప్రత్యేక ధరలు గలవు. **Spencer & Co., Ltd.** (W. E. SMITH & Co., Department) MADRAS

పెద్ద బహుమానము

50 లక్షల మార్కులు

మీ కొక గొప్ప అదృష్టము
రానున్నది.

బహుమానము లన్నియు
జర్మనీ ప్రభుత్వమువారి
గ్యారంటీ గలిగినవి.

గొప్ప బంగారపు ద్రవ్యలాటరీకి

చందాల నియంత్రణలన మీకే అదృష్టము లభించును. దీనికి హామీబట్టి ప్లేటు ప్రభుత్వమువారి పూచీలను.
మొదటి ద్రావించు 1927 సం॥ జనవరి 20 తేదీన జరుగును. ఈ లాటరీయందు 80,000 టిక్కెట్లు మాత్రమే గలవు. ఇందులో 81,600 టిక్కెట్లు మొత్తము మీగ సగమునకు పైగనే బహుమతులు వచ్చును. జరుపబడు ఆరుద్రావించు లలో (నెల కొకమారు ద్రావించు) జయము నొందుగలవు.

మొత్తం బహుమానములు.

50 లక్షలు 700,000 బంగారపు మార్కులు లేక 285,000 పానులు.
మొట్టమొదటి గొప్ప బహుమానము 500,000 బంగారపు మార్కులు

లేక 25,000 పానులు.

3187

మరిన్ని యాక్రంది గొప్పమార్కులు గల బహుమానములు గలవు.

200,000
100,000

120,000
80,000

70,000
60,000

50,000
40,000

Samuel Heckscher senr., Banker
Hamburg 235 (Germany)
Street 14

.....Cut off here.....

Order Form. Please send me.....

ticket for first, second and third drawing.

Amount of..... is enclosed herewith by British Postal Orders.

Name and Address (plainly and in full):

Date : .....

Postage on ordinary letters is 3 d.

ఇది ప్రకారం మాస్టర్లలో ఉదహరించిన రీతిగా యింకను బహుమానములు గలవు. టిక్కెట్లు తీసుకొన్నవారు జాప్సీ తాను కోరిన ఉచితముగా పంపబడును.

మొదటి మార్కుద్రావించుగలలో ప్రపంచమునకు టిక్కెట్లు తీసుకొనినందు టిక్కెట్లు 3 పానులు, అరటిక్కెట్లు 80 పిల్లలకు కాలు టిక్కెట్లు 15 పిల్లలకు తక్కిన మూడు ద్రావించులకుగూడ టిక్కెట్లు యిదేదరయందును. ప్రతి టిక్కెట్టుకు రిజిస్టరు పోస్టాఫీసులో పెర్మిట్లను.

సామ్యుచేరిన తోడనే టిక్కెట్లు పంపబడును. ద్రావించు గు కావడముతోనే బహుమానములు పంపబడును రాబోవు ద్రావించు త్వరలో రానున్నది. కనుక వెంటనే టిక్కెట్లుకు సామ్యు 31-12-1926 తేదీగా పంపవలెను. ఇందులో నున్న ప్రకారము ఇంగ్లీషులో విలాసము వ్రాయవలెను.

కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది.

ధ ర లు

నరసము.

క్యాటలాగు

ఉచితము.

నానావిధముల గాల్యర్లు 8068

అటు లేక విడుదలౌటాను మొక్కునవి.

[స్థాపితము ౧౮౬౩ సం.]

నా ము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరుకును. చిన్నవి కేబుల్ పేట్లతో గలిగినవికూడ దొరుకును. (3068)

యం. వి. రామానుజం శెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, న్యూ యాం.

కానుబంగారమునకును, మంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చబిల్ దాసు, బంగారు వెండినగల
వర్తకులు 437/3 టంకసాలపీధి, సాహుకారుపేట మద్రాసు. 3137

దరఖాస్తును పంపిన క్యాటలాగును ఉచితముగ పంపబడును.

ఆయుర్వేదాచార్య యా. మాధవమేనక ఎ. ఎం. ఏ. సి. గారిచే స్థాపించబడిన

తంజివిలాసం- "హెల్త్" మలబార్ ఆయుర్వేదిక్ స్టోర్సు 107 బ్రాడ్వే మదరాస్.

విక్రయ బుడ్డి 1-కి 1-4-0 } ఆ శైవా క పెట్-(రిజిస్టర్) { మాత్రం బుడ్డి 1-కి 0-12-0

స్త్రీ సముదాయమున కిదియే పరమమిత్రము

స్త్రీలయొక్క ఋతుశూల సంబంధమైనవియు, గర్భాశయ సంబంధమైనవియు నగు వ్యాధుల నన్నిటిని నిర్మూలనగా నిర్మూలన చేయుటయందు ప్రసిద్ధి బొందినది. 2978

ది హిమాలయా భిమా కంపెనీ లిమిటెడ్ జనసమ్మతమైన భిమా కంపెనీ హెడ్ ఆఫీసు 8, డల్ హౌసీ స్క్వేర్, కలకత్తా.

సరసమైన స్త్రీమిత్రములు:—ఇంత శ్రద్ధగాను చురుకుగాను ఏ యితర భిమా కంపెనీలలో తీర్పు పరిష్కారములులేవని యిండిగా యిండి పెప్పుడుపెసినది. మూలసము చెక్కుచెదరని గవర్నమెంటు హామీ బాండులలో నున్నది. భారతమైన కమిషన్ ఏజెంట్లు కావలెను. నలుగురు యాక్రంది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

ఆరాధ్యుల మూలయ్య, ఏజెంట్లు, సామ్యుకోట, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

కాశేశ్వరరావు పంతులుగారిని గౌరవించుట (స్వకీయవిలేఖరి)

మద్రాసు కాసననిర్మాణసభకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగా వురిలో నొకరుగ నుండి విజయము గాంచిన శ్రీయుత అశ్వ దేశర కాశేశ్వరరావు పంతులుగారి గౌరవార్థము నిన్న సాయం త్రేము మ్యునిసిపల్ ఆఫీసు ఆవరణయందు పాదులకు అల్ప హారవిందును గాంధీ ఉద్యానవనమునందు బహిరంగ సభయ జరిగినవి. నన్న ఉదయం వీధులకు వికలాంగులకు అన్న దానము నంతుప్పగ జరిగినది. నిరుపేదలకు చీరలు ధోవతులు పంచిపెట్ట బడినవి. ఈ యేర్పాట్లన్నియు బెజవాడ వర్తకసంఘమువారిచే గావించబడినవి. దాదాపు వెయ్యిరూపాయలకు పైగా వెచ్చించబడినవి. మ్యునిసిపల్ కాన్సిల్లగు శ్రీయుతులు చుండూరు సీతారామయ్య, చుండూరు వెంకటరెడ్డి బి. ఏ., మాజీటి ఆది శేషు, కందుల గోవిందు, యెండూరి సీతారామయ్యగారలు ఇం దునుగూర్చి విశేషముగ కృషిస్వయంశిరి. అల్పహార విందు నకు వెయ్యిమంది పాదులు విచ్చేసియుండిరి. సభకు హాజరైన వారిలో శ్రీయుత టి. యల్. చంద్రకా, బి. సి. యస్; జయంతిపురంరాజా, చట్టి నరసింహాచార్యులు, కొల్లిపరసూర య్య, చెరుకువాడ నరసింహము, అత్తిలి సురుమా రిగారలు మున్నగు ప్రముఖులు గలరు. మ్యునిసిపల్ ఆఫీసు ఆవరణ, గాంధీ ఉద్యానవనము చక్కగ తోరణములతో నాంధరించబడి నవి. మ్యునిసిపల్ జూలికాపాళాలలోని బారికలు చక్కగ జాతీయగీతములను పాడి సభ్యుల నానందపరచిరి. మున్ముందు శ్రీయుత చుండూరి వెంకటరెడ్డిగారు శ్రీయుత కాశేశ్వరరావు పంతులుగారి దేశభిమానమును స్ఫూర్త త్యాగమును సాగ డుచు ఉపన్యసించి పంతులుగారికి కలిగిన విజయమునకు బెజ వాడవర్తక సంఘమువారికి కలిగిన ఆనందమును వెల్లెబ్బుచు పంతులుగారిని పుష్పమాలాలంఘనలం జేసిరి.

ఆనంతరము సభ్యులకు అల్పహారములు పానీయములు తాంబూలాదులు సమర్పణగ సమర్పించబడినవి. అటుపిమ్మట గాంధీ ఉద్యానవనమునందు బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీయుత చుండూరు వెంకటరెడ్డిగారి కోరికపై శ్రీయుత విన్నకోట లక్ష్మీ నరసింహము పంతులుగా రధ్యక్షత వహించిరి. అభ్య తులవారు శ్రీ కాశేశ్వరరావు పంతులుగారి విజయమునకు తమ సంతసమును వెల్లెబ్బుచు వారి శక్తిసామర్థ్యములను సాగ డుచు ముచ్చటించిరి. శతావధాని ప్రతాప వెంకటేశ్వరకవిగారు పద్యమును చదివిరి. ప్రాథమిక పాఠశాలలో పాఠ్యాయసంఘము వారి పక్షమున శ్రీ కిగాంబి శేషచార్యులవారు అభినందన పత్రమును సమర్పించుటయేగాక బాలికా పాఠశాలలో పాఠ్యాయు ను ల చే గా జాల చే బహు సేర్ప ి తనముతో తయారుచేయబడినబుట్ట, కాగితములతో తయారు చేయబడిన దండను, సంచులను, శ్రీ కాశేశ్వరరావుపంతులు గారికి సమర్పించిరి. అవి చూపుటకు ఆనందమును కలిగించి నవి.

శ్రీ కాశేశ్వరరావుపంతులుగారు తమకు చేయబడిన గౌరవమునకు బెజవాడ వర్తకసంఘమువారికి తమకృతజ్ఞు ను తెలుపుచు తమకు లోడుఅభ్యర్థిగ నుండిన శ్రీయుత కొల్లిపర సూరయ్యచౌదరిగారి పరాజయమునకు విచారమును నూచిం చిరి. సూరయ్యచౌదరిగారు ఓడిపోదుటచేత కృష్ణాజిల్లాకు అప ఖ్యాతి వచ్చెననిరి. 1921 సంవత్సరమునందు గాంధీయహాత్ముల వారికి అఖండమైన స్వాగతమొసంగుటయేగాక జాతీయోద్య మములందు ముంపంజ వైచిన కృష్ణాజిల్లాకు సేడు ఇట్టి అపరి వ్వవాటి నందుకు తాము విచారించుచున్నామని చెప్పిరి. దా పున తూర్పు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలలోను, పశ్చిమగోదావరి నందును కాంగ్రెసుకు పూర్తిగ జయముకలుగుటయు, అన్ని జిల్లాలకు మిన్నయనందకు కృష్ణాజిల్లాలో సూరయ్యచౌదరిగారు ఓడిపోవుటకు గలకారణములను వివరించి ఇకముందు కాంగ్రె సునకు అఖండవిజయము చేకూరుటకు ఎల్లరు యత్నించవలయు నని హెచ్చరించిరి. తమకు ఈసభ్యక్తియు సిద్ధించుట ఎక్కువ భారము పైబడినవనియు, తాము ఎల్లప్పుడు కాంగ్రెసును శిరసావహించి దేశసేవయే ప్రధానకర్తవ్యముగ నెంచుకొనుచు స్వరాజ్యసంపాదనకై తమకై సామర్థ్యములను ముందుకూడ వినియోగించెదమని చెప్పిరి.

ఖద్దరు-దానివిలువ

నర్. పి. సి. రే గారి ఉపన్యాసము

అఖ్యతుడు ప్రథమమున మాటలాడుచు సర్. పి. సి. రాయగారి ప్రసిద్ధి ప్రతివారును వినియే యుండుననియు అతని గరించి చెప్పబూనుట కుమ్యురిపిధిలో కుండలమ్మబోయినట్లుండుననియునుడివిరి. ప్రపుల్ల చంద్రరాయగారు వంగదేశమున కద్దరుద్యమమునకు ప్రాణాధారము. రాయగారు తమ జీవితమునంతను, రసాయనిక శాస్త్ర పరిశోధనలకు ధారవోసి అనేక నూతనాంశముల గనుగొనిరి. సైన్సు కళాశాలల స్థాపించి సైన్సువిషయములందు ప్రపంచమున భారతీయులకు సేరు ప్రతిష్ఠల గడించిరి. అటు పిమ్మట నిపుడు తమ కాలమంతయు భారతీయుల కల్లోత ప్రాముఖ్యమున కద్దరు పరిశ్రమ కొరకు వినియోగించుచున్నారు. భారతీయులందుకును పనికిరానివారని పాశ్చాత్యులును బ్రటిషు ప్రభుత్వమువారును పలుకుపలుకుల అసత్యతను వెల్లడియేయుటకు ప్రపుల్ల చంద్రరాయగారి ప్రతిభయే ప్రబల ప్రత్యుత్తరము.

కద్దరు ఉత్తమోత్తమమగు స్వదేశీ, అంతియగాక విదేశీయవస్తు బహిష్కరణమునకు బలమైన సాధనము కద్దరు ధారణము ప్రజలందొక విధమైన దేశభక్తిని స్వరాజ్య శాంక్షను ప్రబలజేయును. కద్దరునందికను యెన్నియో గుణములు గలవు. పనిలేనివారి సమస్యనుకద్దరుద్యమము కొంతవరకు పరిష్కరించును. వంగదేశమున ప్రపుల్ల చంద్రరాయగారును, తమిళదేశమున రాజగోపాలాచారిగారును, నెలకొల్పి సాగించుచున్న కద్దరు పరిశ్రమలు వేలకొలది ప్రజలకు కడుపునిండ తినుట కన్న మనోసగుచున్నది. కద్దరొక్కటియే ప్రస్తుతము విదేశీయ వస్తువుల దిగుమతిని నిలుపజాలదను విషయమే. కాని భారతదేశపు విల్లులు గూడ నీబహిష్కరణోద్యమమునకు దోడ్పడవచ్చును. కద్దరుపుడు చాల చాతైనది. అందుచే ధరలు పెచ్చును ఆత్మపణ ఇకమీద నుండకూడదు.

ఆచార్య నర్. ప్రపుల్లచంద్రరాయగారు

పిమ్మట నుపన్యసింపబడు తేచు సరికి ఉత్సాహధ్వానములు విన్నుముట్టెను. భారతదేశమునం దన్నిప్రాంతములను తాను దర్శించినదియు వంగదేశమున ప్రతిప్రాంతమునకును జనియించినదియు ఆప్రాంతములందన్నిటను కద్దరు చురుకుగా వ్యాపించుచున్నదని చెప్పగలుగుటకు తాను మిగల సంతసించుచుంటి ననియు ప్రపుల్ల చంద్రరాయగారు నుడివిరి. మదరాసు దురదృష్ట రాష్ట్రముని సేను వినియించిరి. కాని సేనుచ్చట జూచిన విషయముల బట్టి పోల్చుచో వంగరాష్ట్రము కన్న చెన్నరాష్ట్రమే చాల మెరుగనిపించుచున్నది. చెన్ననగరమున, నెలనెలకును సంవత్సర సంవత్సరమునకును కద్దరువిక్రయ మభివృద్ధిండుచున్నది.

సేను విదవపర్యాయము పాశ్చాత్యదేశములకు జని ఇట్టివలసి తీరిగివచ్చితిని. సేనాదేశములందు గాంచిన ఒక ముఖ్యవిశేషము నిపుడు జెప్పదలచితిని. అది ఆంగ్లదేశమునగానించు, అపారధనసంచయము. ఒకవైపున భారతదేశమునండి ప్రవాహములు గట్టిపోవుచున్న ధనసమాహము మరియొకవైపున అచ్చట కన్నులకుగట్టినట్లు గనుపించును. ఒక్క చిత్రపటముల పైనను చిత్రపటములపైననే, ఆంగ్లేయులు కొట్లకొలది చెచ్చించుచుందురు. వారి తిండియు శరీరదార్ధ్యములుగూడ నిటులే యుండును. నలుబదిమంది భారతీయులతోడి కేంతవ్యయమునకో ఆంగ్లేయు డొకడిన మాహారముపై నంత చెచ్చించును. భారతీయులు తినుటకు తిండిలేక మలమలమాడుచుండి రనుటలోను, హుమదేవతకు బలియగుచుండిరనుటలోను ఆశ్చర్యమేమున్నది. 1927 సం॥ ఔమమున రక్క మదరాసురాష్ట్రమునందే నలుబదిలక్షలనుండి మరణించిన ప్రభుత్వమువారే ప్రకటించిరి. భారతదేశమునం దధికభాగము సంవత్సరమున కొక్కపంట. అందుచే ప్రజాసామాన్యమందు నూటికి 90 నంతులు సంవత్సరమున సగముకాలము పనిలేక వర్ధముగ గడుపఁబడినవచ్చుచున్నది. 100 సంవత్సరములకుపూర్వము భారతదేశస్థితి ఇట్లులేదు. వంగదేశము తనకుకానలిన వస్తువు తానే సరఫరా చేసుకొనుట యేగాక, సంవత్సరమునకు రెండుకొట్లరూప్యముల సరకును విదేశముల కెనుతు జేసెడిది. అప్పుడు రెండుకొట్లనియప్పుడు 10 కొట్లకుసమానము. ఇక ఆంగ్లదేశమునందలి మచిలీపట్టణపు మస్లినుల పుష్కలముగరించియు, కాలిక్టు క్యానికొసరిశ్రమనుగరించియు, సేనువివరించి డెలువ నక్కరయేలేదు. వానిసేరులే వానిచరిత్రను వేసోళ్ళవెల్లడించుచున్నది. కాని ఈ మారుసంవత్సరములలోను మనస్థితి యెట్లు మారిపోయినదో గమనించును. భారతదేశ భాగ్యలక్ష్మీయును రాటుపు ఉపయోగమునే మంచి పోతిమి. రాటుమనసేమియోగూడ యెరుగనిపితివచ్చితిమి. మహామహుడగు గాంధీ మహాత్ముడు మనను మేల్కొల్పింపనియెడల రాటుమను పేరును గూడ మరచి పోయి యుండెడివామను.

ఈకాలమున ప్రతివారికిని మాస్పెట్టరు వస్తువులే శరణ్యమయ్యెను. మనమానమును నిలుపుకొనుటకుగూడ విదేశములపై వాధారపడవలసి వచ్చినది. ఈవిషయ మెంతదోరాష్ట్రమైనదో ఒకానొక అమెరికను ప్రయాణికునకును, వంగరాష్ట్ర గవర్నరునకును జరిగిన ప్రసంగము వినినయెడల స్పష్టముగను. వంగరాష్ట్రమునంతను పర్యటన మొనర్చినచిన్న ఒకానొక అమెరికను ప్రయాణికుని, "నీయభిప్రాయమేమి"ని వంగరాష్ట్ర గవర్నరు ప్రశ్నించెను. "ఎన్నట్లుజూచినను ప్రతివారును మాస్పెట్టరు వస్తువులనే ధరించియున్నారు. ఆంగ్లేయు లీదేశమును ప్రదేశించి వస్తువులతో సగకపూర్వము మీరు అభివమనుష్యులవలె వస్తువీసినట్లే తిరుగుచుండి యుండవలెను" అని ఆప్రయాణికుడు ప్రత్యుత్తరమొసగెను. మనల నిట్టి అవమానకరమును స్థితుండి కాపాడగల దొక్కకద్దరే. కద్దరే, భారతజాతి కంతకును జాతీయ ధారణముగ నుండగలుగును.

కొంచెము సహనమువహించుడు

కద్దరు ప్రేయమని కొంచెరాత్మేషపవచ్చును. కద్దరు ముతుకాయని కంటకపడవచ్చును. కాని ఈపరిణామకాలమున కొంచెము సహనముజూపినయెడల సీతెందు ఆత్మపణలను సులభముగ దాటగలము. గాంధీమహాత్ముడు కద్దరుద్యమమును ప్రారంభించినపుడు, 8 సంబర, గోసేనంతులవంటి బట్టలతో ప్రారంభించితిమి. ఈ మాడునాల్గు సంవత్సరములలో 20-వ సంబర సర్వ సాధారణమైపోయినది. అనతికాలములోనే, మనము, చాల సున్నితము వస్తువులనుగూడ తయారుజేయగలము. 2000 సం॥ లకు పూర్వము భారతీయస్త్రీలు తమ మృదుహస్తములతో వడికిన నూలుతోడనే జగత్ప్రసిద్ధములగు క్లామస్లినుల తయారుచేసిన జేషిషయమును జ్ఞప్తియందుంచుకొనినయెడల, కద్దరు ముతుకాయను దిగులును దిగనాడగలము. ఒకించుక విచారించినయెడల కద్దరుధర అధికమును ఆత్మపణ ఒక్కక్షణమైనను నిలువజాలదు. పల్లెటూళ్ల ప్రజలు తమ ప్రతినితాము వడుకుకొని, తమ గ్రామములందలి సాలివారిచే సేయించుకొనినయెడల మిల్లు బట్టలతో సరిసమానముగ చవుకల లభించును. కద్దరు పరిశ్రమకుమిల్లు పరిశ్రమలయందువలె—మధ్యవర్తకుల దలారికమిషనుల కవకాశముండదు. (మాస్పెట్టరుగాని జపానుగాని, కద్దరుతో సేమాత్రమును పోటీ జేయజాలదు. అంతియగాక కద్దరు ధారణము వ్యాపించినకొలదియు క్రమక్రమముగా కద్దరు ధర తగ్గును.

కద్దరునందు ఆర్థిక లాభములేగాక, భారతీయ విజ్ఞానోజ్ఞులమునకిది మూలాధారము. కద్దరునందరను ధరింపజాలరు. భారతదేశీయాభిమానము, ఆత్మగౌరవము, గలవారుమాత్రమే కద్దరును ధరింపగలరు. పాశ్చాత్యపరిపాలనకును, పాశ్చాత్య విజ్ఞానమునకును దాసులయినవారును కద్దరునుధరింపజాలరు.

కద్దరుపరిశ్రమ ఆదర్శోన్మత్తులభ్రమగాదు

కద్దరు పరిశ్రమ, ఆదర్శోన్మత్తుల పిచ్చిభ్రమగాదు. లాభనష్టముల గణించుటయం దారితేరిన అనుభవజాలసరికికాస్త్రవేత్తల ఆశీర్వాదమునంవినదీ పరిశ్రమ నాకు వ్యాపారమునందు గల పరిశ్రమ కొద్దియని ఎవ్వరును చెప్పజాలరు. వంగదేశమునందు చాల ప్రసిద్ధిజెందిన ఏడెనిమిది లిటులెడుకంపెనీలయందు సేను భాగస్వామిని. అట్టిసేను కద్దరు పరిశ్రమ యొక్క ప్రయోజనా ప్రయోజనముల విచారించగదే దిగలేదు, సన్నీపరిశ్రమలోకిదింపి ప్రోత్సహించినది సతీతచంద్రదాసు గుప్తగారు. మీరు తెంగాలు కెమికలువర్కు లిటులెడు కంపెనీయందు ఫ్యాక్టరీ నూపరించెందెంబు. నెలకు 1500 వేలవము సంపాదించుచున్నవాడు. అట్టి వ్యాపారజ్ఞుడీ కద్దరు పరిశ్రమను గరించి బాగుగ పరీక్షించి, లాభకరమైనదని నిశ్చయించి, తన యుద్యోగమును వదలి, కద్దరు పరిశ్రమకు తన జీవితము నుపయోగించి పూనుకొనెను. ఇటులే ఇంకను వేలకొలది జీతముల గడించు ఐ. ఎం. ఎస్. ఉద్యోగులు, ఆర్థిక శాఖోద్యోగులసేకులు తమ పదవులకు రాజీనామాల నొసగి కద్దరు పరిశ్రమలోనికి దిగిరి. తెంగాలునందు జరుగుచున్న కద్దరు ప్రచారమున కంతకును వారే కారకులు. ఈవిషయముల గమనించిన వారెవ్వరును, ఈపరిశ్ర స్వయంపోషకముగాజాలవని చెప్పజాలరు. పట్టణములం దేకొలదిమందియో ధనస్వాములమాటను అటుంచి ప్రజాసామాన్యపు సీతినీ గమనించుడు. మీరు దినమునకు రెండణలనైనను సంపాదించుకొనజాలకున్నార. పల్లెటూళ్లయందొకను, సంవత్సరమున సగముకాలము పనియే దొరకుటలేదు. అట్టివారి కీకద్దరు పరిశ్రమ యెట్టి యుపయుక్తమున జీవితాధారమునో యోచింపుడు.

రక్షణ మొనగవలెను

కద్దరు పరిశ్రమ ప్రస్తుతము ప్రేతవాదమయిచున్నది. ఏతత్పరిశ్రమను నాశనమొనర్చుటకు వేచియున్న ప్రతిపాలకత్తుల అపారబలసంపన్నములు. ఇట్టి పరిస్థితులందు, కద్దరు శిశువునకు కొంచెము రక్షణ మొసగవలెను. ప్రభుత్వమువారి రక్షణమొసగుట న్యాయము. కాని వారట్లు గావించుట నాశలేదు. అందుచే ప్రజలే కద్దరు పరిశ్రమ రక్షణభావమును వహింపవలెను. ఇది దేశభక్తిగల ప్రతిభారతీయునకును విద్యుక్తధర్మము. ప్రభుత్వమువారే ప్రస్తుతము తాతా అయి కార్మికాగారములకు తోటిరూపముల రక్షణ నొసగుచున్నారు.

విశ్వకర్త సంఘపాత్రినిధ్యము

మాసంఘము చాల పెద్దసంఖ్య గలది. చెన్నరాష్ట్రమునందే మాసంఘమువారు పదిలక్షల ముప్పదివేలకు పైబడి యుండున్నారు. భారతదేశమునందు 30 ఏండ్లక్రితము రమారమి మాడుకొట్టించిరి. కాన నిప్పుడు నాలుగుకొట్లమంది యుందురనవచ్చును. మేము శిల్పకారులము మావారు కమ్యున్యము కంచడము, వడ్రంగము, శిల్పము మున్నగు న్యాపారములచే జీవించుచు రాష్ట్రమునందంతట చెడిరి ఆయాప్రాంతపు భాషసాంప్రదాయయాదుల నలవరచుకొని యున్నారు.

ఈదేశ సాంప్రదాయానుసారము మేము దేశీయ పారిశ్రామిక సంఘజాలమై ఇతరసంఘజాలు నిజ కలవత్తులను మానుకొనినను మాకులన్మత్తిని మావారు మానుకొన కుండుట వలన దేశమునందు పరిశ్రామికసంఘము మాయదయొక్కటియే యని యెల్ల రంగీకరించుచున్నాడు. కాన ప్రభుత్వమువారు సైతము ప్రాతనిధ్యాంశమున మాసంఘము ప్రత్యేకముగ నంగీకరింపవలెను.

సాంఘిక సాంప్రదాయానుసారముగ మావారికి ప్రత్యేకాశయము లున్నను ప్రతిగ్రామమునందును వారినేవ ప్రజాసామాన్యమున కత్యంతావశ్యకము. కావున వా రూరచెదరి యుండుటవలన ఎన్నికలయందు పోటీచేయుటకు తగినంతమంది యొక్కచో లభించుటరుదు. దేశీయ పారిశ్రామికాభ్యుదయమునకు మాసంఘము మూలసత్యమై యున్నను అన్యాయముగ నుజేయింపబడి యుండుటవలన ప్రభుత్వమువారు చట్టసభలయందు మాకు ప్రాతనిధ్యమును నియమించి సంగ్రహింపవలెను.

విద్యాపరిస్థితులు

మాసంఘమునందు విద్యాభివృద్ధి యొనరించి మాప్రాచీన పరిశ్రమల నాధునికాభివృద్ధికి కొనవచ్చుటకు 1917 వ సం॥ మున అఖిలభారత విశ్వకర్మోద్యమ సంఘము (ది ఆల్ ఇండియా విశ్వకర్మ లిబరల్ ఫ్రెండ్రేమ్) సంస్థాపింపబడెను. బ్రిటిషు పాలనమునందు విశ్వకర్మ సంఘ రాజకీయ పరిస్థితుల నభివృద్ధి పరచుటయొ యీసభ ముఖ్యోద్దేశము. తద్వరకు మేమునేక మహాసభల సేర్పాటుచేసి రాష్ట్రపాలనమున మాకును బాధ్యత గలదని గమనించుటకు ప్రత్యేక ప్రాతనిధ్యతీర్మానములను మంజూరు చేసితిమి.

1920 వ సం॥ రమున ప్రభుత్వమువారు ప్రథమ సాంస్కరణచట్ట సభయందు మాసంఘజాడను నొకదాక్షిణాత్యసభ్యుని నియమించినందుల రెంతయు కృతజ్ఞులము. ద్రావిడసభ్యుడొక మారు నియమింపబడినందున రెండవమా రాంధ్రసభ్యుడు నియమింపబడుట ధర్మసమ్యక్తము. ఈవిషయమున రాజమండ్రివాసు లగు పండిత గానాల రామమూర్తిగారిని నియమింపగోరుచు ఆన 1923 సం॥లో శ్రీనిల్లిగుండకో ప్రభువుగారికి రాష్ట్రమునందలి వాసంఘజాలెల్ల గొకగొప్ప మహాజరుపత్రమును ప్రభుత్వమువారికి దాఖలు చేసికొన్నను అధికారు లుజేయించిరి.

యావద్భారత విశ్వకర్మోద్యమసంఘమువారి యాజమాన్యమున జరిగిన అనేకసభలయందు చట్టసభయందు పండిత గానాల రామమూర్తిగారిని నియమింపవలెనను తీర్మానము లేకగ్రీవముగ మంజూరు చేయబడెను.

పండిత రామమూర్తిగారు గౌరవకరమైనవలెను చెందిన వారు వారి కాంగ్ల ఆంధ్ర సంస్కృత భాషలయందు సనాన పాండిత్యగలరు. గొప్పవక్త.

1908 న సం॥మునుండి పలు సత్రికలను సంపాదకత్వము వహించి మాజాత్యుద్యమక్రమాంశోనాంశములయంపియతానుభవము కలిగియుండుటచే వారి ప్రాతనిధ్యము మా కెల్లరకు సంతృప్తి దాయకము. కాన ప్రభుత్వము రామమూర్తిగారిని చట్టసభయందు మాప్రతినిధిగా నియమించి మాకోరిక నెరవేర్చుచును.

యస్. జి. ఆచారి.

గ్గరు కురిశ్రమతో పోర్చుచూచినయెడల ఇనుప పరిశ్రమకేతాంశమైననుండదు. అట్టి ఉత్పాదక పరిశ్రమకు భారతీయులు రక్షణ మొసగుట కెక్కువ ప్రోత్సాహవచనము లవసరముండరాదు. ఇందుకు మీరెవకులనత్యాగ మొనర్పవలెననిగోరుటలేదు. తాత్కాలికముగ ధర్మించుక అధికమైనను కద్దరును ధరించి గ్రామసీడితులగు మీ స్వపర సోదరీనులులకు తినుటకు తిండి యొసగవలెనని కోరుచున్నాడు.

ఆచార్య ప్రపుల్ల చంద్రరాయగారు ముగించుచు, చెన్ననగరమునందలి 20 వేల విద్యార్థులకును దేశమాత కేరీలు కద్దరునుకొని ధరింపవలెనని నిజ్ఞప్తి జేసిరి. విద్యార్థులు పూనుకొనినయెడల కద్దరుప్రచారము వేయమడుంలు సులభసాధ్యముకాగలదు.

ఎన్. ఎస్. వరదాచార్యులుగారు ఉపన్యాసకునకు కృతజ్ఞతావందనములనర్పించుచు, విద్యార్థులు సహకారసంఘములుగ జేరి నూరేసిరూపాయిల కద్దరునుకొనినయెడల రూపాయికి అర్ధరానొప్పన తిరిగి ఇచ్చెదమని తెలిపిరి.

32 వ తమిళ రాష్ట్రీయ మహాసభ

నేడు గోక్లే హాలులో సమావేశమయ్యెను

అన్యాయసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు

మంత్రివదనల సంగీకరింపవలదు

సన్మానసంఘాధ్యక్షులగు

శ్రీయుత సి. యస్. గోవింద రాజు మొదలి

యం. యల్. సి. గారి ఉపన్యాసము

తమిళనాడు రాజకీయమహాసభ 32వ సమావేశము నేటి దినమున ఆర్యనియమ విధియందలి గోక లేఖనమున ప్రారంభమయ్యెను. సన్మానసంఘాధ్యక్షులగు సి. యస్. గోవిందరాజు మొదలిగారు యం. యల్. సి. ప్రతినిధులకు స్వాగతమును గుమయ్యెసగిన ఉపన్యాసము ఈదిన ప్రకటించుచున్నాము: ఎన్నికలు జరిగినవిచ్చుట ఈమహాసభ సమావేశమగుటచే మనము మిగుల ప్రాముఖ్యముగ విషయములగురించి చర్చనలసి తన కార్యవిధానమును నిర్ణయించుకొనవలసి యున్నది. ఈఎన్నికలపట్ల కొన్ని ముఖ్యసమస్యలు ప్రాముఖ్యమునకు వచ్చినవి. ప్రజలయందు అద్భుతమగు రాజకీయ శ్రద్ధతో మేర్పడినది. ఇది మిగుల శుభసూచకమని చెప్పవచ్చును.

సాంఘికవిద్యేషము పనికిరాదు

నియోజకవర్గముల నిర్ణయము

స్వపరిపాలనాభిలాషయందు తమిళులు ఇతరజాతుల వారికన్న వెనుక చిక్కియుండలేదు. ఈబాధ్యతను పూర్వము పీఠ ప్రశంసనీయముగ నిర్వహించియుండిరి. తమిళులకుగల రాజతంత్ర నైపుణ్యమునకు దక్షిణభారతదేశ చరిత్రయందు ఎన్నియో నిదర్శనము లున్నవి. తమిళుల రాజధానులయందలి పరిపాలనావిధానము ప్రభుత్వనిర్మాణము ఇతరదేశములవారికి ఆచార్యులు కలుగజేయుచుండెను. రాష్ట్రపుప్రజలు సంపూర్ణ విశ్వాసముగలవారై యుండుటకాక విదేశములందలి వారిని కూడ తమ పలుకుబడివల్లను శక్తి సామర్థ్యములవల్లను లోబరచుకొనుచుండిరి. బ్రిటిషువారి పరిపాలనమువల్ల తమిళులకు స్వపరిపాలనా విషయములందుగల సహజనైపుణ్యము మేఘావృతమైన సూర్యకాంతివలె మరుగుపడియుండెను. ఇప్పుడు మరల ప్రబోధ మేర్పడినది.

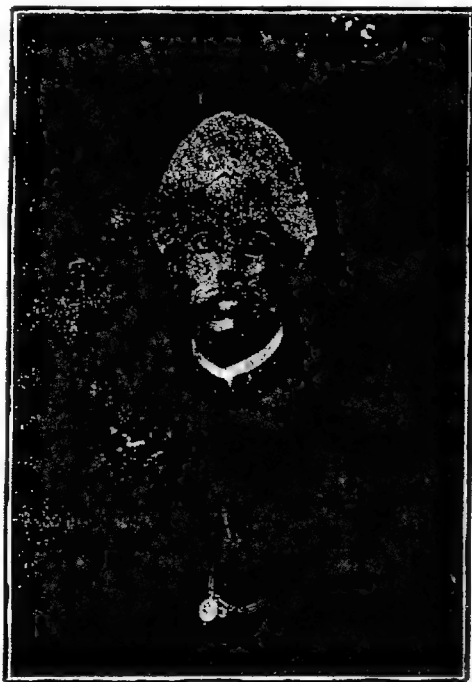
ఎన్నికలఫలితములు ప్రజాభిప్రాయమునువ్యక్తపరచుట లేదని కొందరు చెప్పవచ్చును. కాని ఈమాటను అంగీకరించుటకు వీలులేదు. ఒకప్రదేశమునందలి ప్రజలఅభిప్రాయము వోటర్లద్వారా ప్రకటించబడునను సిద్ధాంతమునాగరిక ప్రపంచమంతయు అంగీకరించుచున్నది కావున ఎన్నికలఫలితములపై ప్రజాభిప్రాయ మీవిశ్వాసమున నున్నదని గుర్తెరుగవలయును. కొన్నిప్రదేశములందు వ్యక్తులు తమపలుకుబడివల్ల ఎన్నికలలో విజయముగాంచిరి. కాని ప్రజలలో ఇంకను అధికమగు ప్రచారము జరిగినగాని వ్యక్తుల ప్రాబల్యమునశంపదు. రాష్ట్రమున సాంఘికాభిమానము ప్రధానముగ నుండవలయునా, లేక జాతీయత ప్రధానముగ నుండవలయునా అను సమస్యను ఆధారముగ గైకొని ఈఎన్నికలు జరుపబడినవి. ప్రజలు తమనిర్ణయమును స్పష్టముగ నొసగియున్నారు. ఈరాష్ట్రమునందలి ప్రజలు అభివృద్ధిగాంచవలయుననిన ప్రత్యేకసాంఘికాభిమానమే కర్తవ్యమని ఈ 6 సంవత్సరములనుండి విభిన్నరామములేక ప్రచారము జరుగుచుండెను. కాని సాంఘికదుర్భిమానముతో కూడిన ఈ 6 సంవత్సరముల జన్మింపపరిపాలనము ప్రజలభ్రమను లోలగజేసెను. ఒక్కొక్కరికి లాభముకలుగజేసిన రాష్ట్రము అభివృద్ధిగాంచునని తలచుటసరహితు. ప్రజాసమాహమంతయు సమిష్టిగ పరిగణింపవలయునగాని ఒక్కొక్కసంఘమును విడదీయుట అనర్థదాయకము. ప్రాస్థుద్భవితో రాజతంత్రజ్ఞానకూన్యలేను ప్రకటించువిధమున ఈ 6 సంవత్సరములు పరిపాలనము జరిగినవి. ప్రజలకు క్షేమము కలుగజేయు ఒక్కచట్టము కూడ లేయారుకా లేదు. ఈవిధముగ పీఠ ప్రజావిశ్వాసమును సంపూర్ణముగ కోల్పోయి ప్రజాతిరస్కారమునకు పాత్రులైరి.

సాంఘికవాదము

సాంఘికవాదమనినవి. బ్రాహ్మణులు అనాదినుండి విద్య నభ్యసించుచుండిరి. అందుచే ఇతరులవలెకాక పీఠ తమ కేర్పడిన అవకాశములను సద్వినియోగ మొనర్చుచు అభివృద్ధిచెందుచుండిరి. అందరితోకలసి పోటీచేసి తమశక్తి సామర్థ్యములవల్ల పీఠ ఉన్నతస్థితివచ్చిరి. బ్రాహ్మణేతర సంఘములలో కూడ ఉద్యోగపదవులనుపొంద అర్హులుగలవారు ఈపోటీలో

బ్రాహ్మణులతో సమానముగనే వచ్చుచుండిరి. కాని సాంఘికవాదులుగావించు వాదము విపరీతముగనున్నది. బ్రాహ్మణులు తమకుగల తెలివితేటలను దుర్వినియోగ మొనర్చుచు బ్రాహ్మణేతరసంఘములు అభివృద్ధి గాంచజాలనివిధమున నిరోధించుచున్నారనియు, బ్రాహ్మణేతర సంఘములవారు బ్రాహ్మణుల మామూలులలోబడి పోవుచున్నారనియు, సాంఘికవాదులు చెప్పుచున్నారు. బ్రాహ్మణేతరులు అత్యుత్తర అంగీకరించుట అవమానకరము. బ్రాహ్మణులు అవినీతిపరులని చెప్పుటసత్యముకాదు. ఇంబలి సత్యాసత్యములు అట్లుండ ఇట్టిసాంఘికదుర్భిమానమువల్ల సాంఘికవిద్యేషము ఏర్పడుచున్నది.

సాంఘికవాదులు చెప్పుమాటలుసత్యమనియే తలచెదము. పరిస్థితులను చక్కపెట్టుటకు ఇదిపద్ధతి కాదు. ప్రభుత్వపుటు తరచులవల్లగాని ద్వేషగీతమువల్లగాని లాభము కలుగునా? ఈ 6 సంవత్సరములు సాంఘికవిద్యేషమే ఆధారముగ గైకొని జరుపబడిన పరిపాలనను పరిస్థితులందు మార్పుకలుగజేసెనా? భారతదేశమున ఆర్థికవిషయములందు ఇబ్బంది పడువారిసంఖ్య అగణ్యము. ఉద్యోగములసంఖ్య అతిస్వల్పము. ఉద్యోగములన్నియు బ్రాహ్మణేతరుల కివ్వబడినను ఈ ఆర్థిక

సి. ఎస్. గోవిందరాజులు మొదల్యారుగారు

మదరాసుశాసనసభ

తమిళరాష్ట్రీయ సభావ్యవసంఘాధ్యక్షులు

దుస్థితి అంతమొందదు. కాని బ్రాహ్మణేతరుల ఆకాంతిని తిరస్కరించుట మాత్రము సరికాదు. సరసమగు విధమున ఈ సమస్యను పరిష్కరింప పూనుకొనవలెను. సాంఘికవిద్యేషము వృద్ధిచెందని విధమున ప్రయత్నములు జరుగవలెను.

కాని ఇన్నియు స్వల్పవిషయములు. అధికారము నందున్న ఒక్కొక్కరు సాంఘికాభిమానమును చూపుచున్నారు. ఇది అధికారుల లక్షణము. ఒకసంఘమువారే అన్యాయముగ ప్రవర్తించుచున్నారని చెప్పుట సరికాదు. ఏసంఘమువారైనను సాంఘిక దుర్భిమానమును ప్రకటించినవారి చర్యలను ఖండించుట అవసరము. బ్రాహ్మణసంఘముపై ద్వేషము ప్రకటించు జన్మింపవలయువారు అధికారమునకు వచ్చిరి. ద్వేషము ప్రకటించుటతప్ప ఈ పక్షమువారెట్టినిర్మాణమునకు గడంగలేదు. బ్రాహ్మణేతరులలో వివిధ సంఘములవారికిగల విభేదములను పరిష్కరింప పీఠపూనుకొనలేదు. సాంఘికవిషయములట్లుండ ప్రజల ఆర్థికదుస్థితిని చక్కపెట్టుటకు పీఠప్రయత్నములు గావించలేదు. వ్యవసాయ పరిశ్రమ వాణిజ్యాభివృద్ధి విషయమై శ్రద్ధ వహించలేదు. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమువల్ల ఏర్పడిన పరిస్థితులలో తామేమియు చేయజాలకపోతిమని వారు చెప్పవచ్చును. నిజమే. ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము తంటి అధ్యాన్నముగ విధానము ఘోషకృతి యుండదు. ప్రజలకు లాభములేనివిధమున పరిపాలనము జరుపుటకు ఇంత

కన్న చక్కనివిధానము యుండజోదు. వ్యవసాయశాఖమంత్రిఅధినమునం దున్నను వ్యవసాయాభివృద్ధియును ఇరిగేషను శాఖ ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిల్లర్ల చేతియందున్నది. ఆర్థిక విషయములందు మంత్రిులకెట్టి అధికారములేదు. ఈవిధమున మంత్రిుల స్థితి జాలి కలుగజేయుచున్నది.

కార్మికసమస్య

కార్మికుల సమస్యను పరిష్కరించుట అవసరము. పనిలేనందున వ్యవసాయము పనులు చేసికొని జీవించువారు పలువురు వ్యవసాయ వృత్తి విడనాడి నగరములకు వచ్చి కూలిపనులు జేసికొనుచున్నారు. కొందరు విదేశములకు కూలివారుగ పోవుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాలో మనవారు అనుభవించుచున్న అవమానములను గురించి వేరుగ చెప్పుట అవసరము. కాంగ్రెసువారు ఈవిషయముల గురించి మొదటనుండియు శ్రద్ధ వహించి పనిచేయుచున్నారు. అందుచేతనే కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగ నిలచినవారికి ఈఎన్నికలలో అఖండమగు విజయము కలిగినది. కావున కార్మిక సమస్యను తృప్తికరముగ పరిష్కరించి ఇతరదేశములకు మనవారు కూలివారుగ పోయి అవమానపడకుండునట్లు చేయుట అవసరము.

ద్వంద్వప్రభుత్వము పనికిరాదు

ఇట్టి పరిస్థితులలో ప్రజాయత్ర శాఖల పరిపాలనాబాధ్యత ననుభవించవలసిన వారెవరను ప్రశ్న ఏర్పడుచున్నది. ప్రస్తుతము ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమును ఆమోదించి దానిని అనుసరించియే పనిచేయవలయునని కొందరుతాపాపడుచున్నారు. నియోజకవర్గముల నిర్ణయము ననుసరించి ఈబాధ్యతను కాంగ్రెసు పక్షమువారు భరింపవలయునని గవర్నరుగారు కోరిరి. కామ్యూరు కాంగ్రెసు నిర్ణయము ననుసరించి కాంగ్రెసు పక్షము వారిందులకు అంగీకరింపలేదు. కాంగ్రెసు నిర్ణయమును మార్పుట అవసరమా కాదా అను విషయమై చర్చ సలుపుట అప్రస్తుతము. ఇది యావద్భారత సమస్య. మనము పరిష్కరింపవలసినదికాదు. కాని తమిళనాడు జనులు ఈవిషయమై గావించిన నిర్ణయమును పరిశీలించుట లాభకరము. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము ఎంతమాత్రము పనికిరాదని ఈ ఎన్నికలలో ప్రజలు నిర్ణయమొసగిరి. సంస్కరణముల ననుసరించి పనిచేసిన వారు సంపూర్ణ పరాజయము గాంచిరి. లేక తప్పిదారి గెలుపొందిరి. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు ప్రజా నిర్ణయము స్పష్టముగ ప్రకటింపబడినను దానిని అంగీకరించుటకు సంకోచము చూపుచున్నారు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానము ననుసరించి పరిపాలనము చక్కగ నిర్వహింపవచ్చు నను భ్రమను కలుగజేయు నుద్దేశించుచున్నారు. కాని కాంగ్రెసునా రుద్యోగముల సంగీకరింపనందున ప్రభుత్వమువారు సందిగ్ధావస్థయందున్నారు. ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వములేని స్వతంత్రులు ప్రజా విశ్వాసమును కోల్పోయిన జన్మింప వలయువారు మిగిలిరి. ఎన్నికలయందు పరాజయము గావించిన తమ ప్రాతన్నేహితులపట్ల ప్రభుత్వమువారు మొదట మొగ్గిరి. క్రొత్తవారిని చేర్చియుటకు సందేహించిరి. రెండు పక్షములకు సమ్మేళనము కుదర్చవలెననించిరి. కాని గోషను ప్రభువుగారెంత ప్రయత్నించినను లాభము కలుగలేదు.

స్వతంత్రుల మంత్రివర్గము

ప్రజాభిప్రాయము నులంఘింపజాలక గవర్నరుగారు స్వతంత్రులనే చేర్చియుపనిపెచ్చెను. నూతన మంత్రిులలో ఇరువురు ప్రజాహిత జీవితమున కొంతకాలము గడపియున్నారు. వారెట్టి విధానముల నవలంబించెదరో ఊహింపవచ్చును. సాంఘిక విద్యేషములు దుర్భిమానము లేక నూతనమంత్రిులు ఏవిధముగ తమ బాధ్యతలను నిర్వహించెదరో చూచెదము. కాని కాంగ్రెసువారు మాత్రమే కాంగ్రెసు కార్యక్రమము ననుసరించి ప్రవర్తించక తప్పదు. ఇతరపక్షములవారు ప్రభుత్వమునకు లొంగిపోయినను ప్రజాస్వాతంత్ర్య సంపాదనమునకు కంకణము కట్టుకొనిన కాంగ్రెసు పక్షమువారు తమ ఆదర్శములు వెరజేరునంతవరకు పట్టుదల వదలక పనిచేయగలరు.

భావికర్తవ్యము

భావికూచనల విషయమై కొన్ని సూచనల నొసగ సాహించెదను. ఎన్నికల సంవత్సరమున నియోజకవర్గములలో కొంత రాజకీయ ప్రచారము సలుపవలసిన అవసరమేర్పడినది. ఈ రాజకీయ పరిజ్ఞానమును ఆధారముగ గైకొని ఉత్సాహము చల్లారకమునుపే ప్రజలను రాజకీయందోళనమున చేర్చుకొనవలెను. తమిళులు కడు నూత్నబుదిగలవారు. ప్రస్తుతము పరిష్కారము కావలసిన అన్ని సమస్యలను గురించియు ప్రజలకు తెలియచెప్పుట అవసరము. ఈవిధమున ప్రజాభిప్రాయమును గుర్తెగి, దానిని ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయుట ప్రజాప్రతినిధుల ధర్మమై యున్నది. మధ్యపాననీషేధము కడు ముఖ్యమగు సమస్య. ఎజికో కొందరు ఆందోళన పరులు మద్యపాననీషేధము కోరుచున్నారనియు ప్రజలకివిషయమై ఎట్టి శ్రద్ధలేదనియు ప్రభుత్వమువారు దుర్భిప్రాయపడుచున్నారు. కావున ఈవిషయమై ప్రజలకుగల నిజాభిప్రాయమును వ్యక్తపరచి ప్రభుత్వమువారు తమ ఎత్తెగువిధానమును మార్చుకొనునట్లు చేయవలెను. రాష్ట్రమునందలి అన్ని భాగములందును

కాంగ్రెసు సంఘముల నేర్పరచి ఆందోళనము జరుపుట ఉచితము.

నూతనయుగోదయము

నూతన యుగము ప్రారంభమైనది. దాస్యభావము ఆంధ్రమునందెరిగిపోయినది. మనశక్తిపై మనము ఆధారపడి యుండవలయుననుపట్టుచు ప్రజలకు ఏర్పడినది. మహాత్ముని సందేశము క్రియాశీలముగా దాల్చునట్లు చేయవలెను. తమిళులు యుక్తాయుక్త విచక్షణ జ్ఞానముగలవారని ప్రఖ్యాతిగాంచిరి. ఈవిన్నీకల సందర్భమున క్రమశిక్షణ వికాసము ఏర్పడినది. ఈ ఉత్సాహముతోడనే మనము కార్యదీక్ష పూనుకొని పనిచేయుట ఉచితము.

* * * * *

అధ్యక్షోపన్యాసము

శ్రీమన్ కే వి రంగస్వామిఅయ్యంగారు (ఎం ఎల్ ఏ) వారి అధ్యక్షోపన్యాస సంగ్రహము

బ్రాహ్మణద్యేవపక్షము యుద్ధసమయమున రాజకీయ సంస్కరణములు లభించుట నిశ్చయమని తేల్చినపిమ్మట కొద్దిమంది బ్రాహ్మణులద్యేవుల కుట్రవలన జప్తియగుట తలచుచున్నది. దీనినిగూర్చి ఆంగ్లపత్రికలలో బహిరంగముగా సహాస్యవాదములు ప్రకటింపబడెను. వానిలో నొకదాని నిచట వివరించుట అసంజసము కాబోలు. “బోనులోనుండు యొక పెద్దపులి వదలిపెట్టవలె”ననియొక బ్రాహ్మణుడు కనికరముచేతలుపు తెగచెను. వెంటనే ఆపులి ఆతనిని మ్రింగవచ్చెను. అతడందరిని బ్రతిమాలెను గాని ఎవరను ఏమియును చేయజాలక

కె. వి. రంగస్వామిఅయ్యంగారు

భారతశాసనసభ

తమిళరాష్ట్రము సభాద్యక్షులు

పోయిరి. ఒకనక్కమాత్రమే యతనినపుడు కాపాడెను “నీవు భోనుగా నెలులనుండగా నతడు తలుపు తెగచెనో నేను చూడగోరెదను. కాన మరలనొకసారి భోనులోనికిపోము” అని ఆనక్కయనగా పులి మరల భోనులోనికిపోయెను. వెంటనే తలుపుదీరింది. ఆ రీతిగా బ్రాహ్మణుని ప్రాణము కాపాడెను. ఈకథలో తన్నువలన బ్రాహ్మణుని నాపుల సంపదానినట్లు సంస్కరణములు లభించుటకు కారకులగు బ్రాహ్మణులను మన బ్రాహ్మణేతరమిత్రుల శాసనసభలలోను బహిరంగసభలలోను తమప్రతికూలముగూడ కనిపించి టిట్టసాగిరి. చెరసాలలందు కష్టపడుచున్న వేలకొలది శాంతియోధులను చెరసాలలో మామూలు కేదీలవలెనే చూచి చాల బాధింపవలెను. ఈ బ్రాహ్మణేతరమిత్రుల అధికారమును బడయుటకు సాధనభూతులగు రాజకీయములు లభించుటకు శాంతియోధుల ఆందోళనమే ముఖ్యకారణమని గ్రహింపవలెను. ఆ ఆందోళనకు ప్రతికూలురుగానున్నవారే ఆందోళన ఫలమునకు సంస్కరణముల ఫలితమును తొలుదొలుతనుభవించగలిగిరి. రాజకీయ పక్షమువారి అపహాస్యములకు లొంగకుండ దూరదృష్టితో దేశముకొరకు పనిచేసిరి. చివరకు వారేజయించిరి. పట్టాములలోను గ్రామములలోనుగూడ ద్వితీయము ద్వితీయములకు సంపూర్ణసామరస్యమేకలదు. బ్రాహ్మణద్యేవమతస్థమర్యాదారములేని జప్తియగుట ఆరేండ్లు అధికారమును

ఎటుల వహింపగలిగెనని చాలమందికి ఆశ్చర్యకరముగా నేయుండెను. వెనుక గవర్నరులుగానుండిన పెంట్లండు, విల్లింగ్డను ప్రభువులు వారిని లాభించుచుండుటయే అందులకు కారణము. లిబరలు, లేబరుపక్షముల గవర్నరులకంటే కన్సర్వేటివు పక్షము గవర్నరులే బాగుగా పరిపాలించగలరని నా అభిప్రాయము. ఆంగ్ల దేశమున వర్ణ ద్యేవముగల పక్షములునుగలవా? అధికారులట్టి పక్షములనట్లు నాదరించెదరా? కావున భారత దేశమున మాత్రమే పక్షములు మనగలిగినచో దొరతనమువారు మిత్రభేదతంత్రమున వలంబించుచున్నారనియే యూహింపవలసివచ్చును.

శ్రీమన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు

ఈ వర్ణ ద్యేవమంతరింపవలెననిన బ్రాహ్మణులెవరును శాసనసభల ఎన్నికలకు నిలువగూడదు. ప్రభుత్వోద్యోగములను స్వీకరింపగూడదు. అని కొందరు మితవాదనాయకులు నూచించిరి. దూరదృష్టిగల మననాయకుడగు శ్రీనివాసయ్యంగారు జప్తియగుటవారి కాపట్టమును వెల్లడించి అజ్ఞానమునడచుటకు నిశ్చయించెను. ఆయన ప్రయత్నములు సంపూర్ణముగా నెరవేరినందులకు నేను చాలసంతోషించుచున్నాను. దేశభక్తి, త్యాగము, ధీశక్తి, ధైర్యోత్సాహములు, కార్యదీక్ష, ఔచిత్యము మున్నగు సకల సుగుణములను శ్రీనివాసయ్యంగారియందు చేరియుండుటచే నాయకశబ్ద మాయనయందడు సార్థకమగుచున్నది. ఆయన సహాయములేకున్నచో చెన్నపురిలో జాతీయ పక్షము నిలువబడుటయే దుర్లభము. నాయకులగుట బాధ్యత అపారము. ధూమాధూమాలకు చలించగూడదు. నాయకత్వమును వహించుటకు సమర్థులగువారు మరెవరును లేరనియే నేను నమ్మెదను. ఇప్పుడాంధ్ర భారతదేశమునకంతటికినిగూడ నాయకుడయ్యెను. కాంగ్రెసు మహాసభాద్యక్షత్వవహించుట కాయన అర్హతముడు.

స్వరాజ్యపక్షము

మనదేశమున కట్టుబాటుగల పక్షమిదియొక్కటియే. వారు స్వరాజ్యమును బలీమిని బడయుటకు దీక్షబూనిరి. వారి విధానము విద్యాధికుల ఆమోదమును బడసెను. ప్రజల వాంఛితములను దొరతనమువారికి స్పష్టముగా నెరిగించిరి. ఈపక్షము స్వార్థవిరహితము. దేశసేవనిరతము. ఇదివరకు దొరతనమువారు కఠినశాసనములను గావించియుండిరిగాని యిక నది సాధ్యపడదు. ఇది ముఖ్యలాభము.

యథానుకూల సహకారము

రిస్కాన్సివు పక్షము మితవాద (లిబరలు - హెడరేటు) పక్షమే. ఇప్పుడేపక్షమున ప్రముఖులుగానున్న వారందరూ ఆరేండ్లక్రితము తీవ్ర అసహాయవాదులే. ఇప్పుడు దొరతనమువారాను మూల్యమును చూపిరి వీరనుచున్నారు. అది ఎట్టిదో వారికే తెలియదు. నిజముగా చూచినచో అప్పటికంటే నిష్పక్షపాతమైతియే కలిగినది. శ్రేష్టులగు నాయకులను పలువురను నిరేత్తుకముగా బంధించిరి. పన్నులను హెచ్చించిరి. చిన్నయద్యోగులను తీసివేసి పెద్ద (పాశ్చాత్య) యద్యోగుల దర్జాను తీరములనుగూడ హెచ్చించిరి. ప్రజాప్రతినిధుల ఆక్షేపణలను తృణీకరించిరి. ప్రజలు కోరినసంస్కరణముల నిచ్చుటనుగూర్చి నూచనా లేకమైన కనపడదు. ఈ రీతిగా నిరంతరమును కృపణత్వముతో నగౌరవించు చున్నవారితో నేటిసహకారము. ఆందోళనముచేయుటకొరకు పోరాటమును జరుపవలెననిన ఘనమును త్యాగ మవసరము. పక్షమునందు సేవాని రతియు త్యాగదీక్షయు నిలచియుండుటవలననే వారు క్రీడును వాదానమును గౌరవించియున్నారు గాన సంధులకు వారు ప్రశంసనీయులే. స్వార్థపరులకునుపదవులనుగోరినవారికిని పక్షమున తావులేదు. ప్రభుత్వమును సంస్కరించుటకు దేశీయులు దీక్షబూనినపుడు ప్రతిపక్షమువారును శాసనసభలలో స్పృహ సమృద్ధిమను ప్రతిఘటనమునుగూర్చి కొంతకృషిని సలుపుటయే కర్తవ్యము.

పదవుల బాధ్యత

పదవుల బాధ్యతను వహించుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారికిష్టము లేదనుటసరిగాదు. నెలనెలకు నేలకొలదిరూపాయలను మూటగట్టుకొనుట, ప్రజాయత్రశాఖలకు ధనములేదను కారణమున పాతశాలల వైద్యశాలల వ్యయమునుతగ్గించుటభూమిశిస్తులను హెచ్చించుటకు దంజాపూరులో వలె కార్యనిర్వాహకవర్గముతో) నేకీభవించుట, ఎన్నికలలో ఓడిపోయినవారిని మరల నియమించుట తమ చర్యలను సమర్థించుట కవుడవుడు ప్రసంగించుటమున్నగు బాధ్యతలకు స్వరాజ్యపక్షమువారు జంకుటలేదు. ఈ బాధ్యతల వలన దేశీయుల కెట్టి లాభమును కలుగదుగాన ప్రజాయత్రశాఖలను సరిగా పరిపాలింపవలెననితిలో నుంచవలెననియే వారు గోరుచున్నారు. స్వరాజ్య పక్షమువారు మంత్రీ పదవుల సంగీకరించినచో మద్యపాన మునడచి వేయ వీలనని పూజ్యులగు నామిత్రులు సి. రాజాగోపాలాచారిగారు తలచిరి. ప్రభుత్వదృష్టి ప్రాప్తముగా నున్నపుడు రాజ

గోపాలాచారిగారి మంత్రిగానుండిననుగూడ ఎట్టిమేలును కలుగదనియే నాఅభిప్రాయము.

ద్యంధ్యపరిపాలన

ద్యంధ్యపరిపాలనము సాధ్యముకాదని అందరూను నిరసించిరి. ఇప్పుడు లిబునప్రభువు (లెంగాలు గవర్నరు)గూడ తెలిపెను. “ఇప్పుడు ద్యంధ్యపరిపాలనమును భారతీయుల కొసంగగూడదు. అందులకు వారికింకను అర్హత కలుగలేదు” అని పార్లమెంటులో నాక్షేపించినవారితో నేను వాదించితిని ఆబాధ్యతను స్వీకరించుటకును యుండుటకునుగూడ నేనెన్నడును జడియలేదు. ఈదేశమున నాకు కలిగిన అనుభవమువలనగూడ నా అభిప్రాయ మేమియును మారలేదు. పెక్కు విషయములలో బాధ్యత నిర్దోషింపబడియు విశ్లేషింపబడియు నుండుటయే ద్యంధ్యపరిపాలనమునందుగల లోపమని నేను తలంచుచున్నాను అని లిబునప్రభువు ఇటీవల నుడిచెను. మంత్రులందరూనుగూడ ద్యంధ్యపరిపాలనమును నిరసించిరి.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు భారతప్రభుత్వమున కొసంగుచున్న కప్పములను తగ్గించుటకుగూడ నతితయోక్తివేషమును లేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారి ఆక్షేపణలు నిరాధారములని చూపుటకును ప్రజాయత్రశాఖలకు విశేషముగ ధనమొసగితి మనుటకును వంగ, చెన్నరాష్ట్రములకు ప్రత్యేకముగా కప్పమును ముజరా యిచ్చిరి. ఇప్పుడు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము నిచ్చినచో బాధ్యతను ఏ హించుటకు కాంగ్రెసు వారికెట్టి అభ్యంతరమును లేదు. ఇప్పుడు పదవులను స్వీకరించుట నిష్ఫలము.

శాసనసభలకు వెళ్లుట

కాంగ్రెసువారు శాసనసభలకు వెళ్లుటగూడ అనుచితమేయని కొందరందురు. ప్రస్తుతము శాసనసభలలో హానికరములగు చట్టములను తీర్మానములను ఆమోదింపకుండచేయుటకే కాంగ్రెసు వారు శాసనసభలకు వెళ్లుచున్నారు. మద్యవిక్రయము కఠినశాసనములు, ధర్మాదాయముల చట్టము అనునమాడునుగూడ కాంగ్రెసువారు శాసనసభలలోనుండు టవసర మనుటకు ముఖ్య నిదర్శనములుగా నున్నవి.

ధర్మాదాయముల చట్టము

దీనిలో మంచి తక్కువ. చెరువు మెండు. దీనివలన దేవాలయాదులకు ధనమొసంగదలచువారు చాలమంది వెనుక దీయుటయే ఫలమగును. హిందువులు మహమ్మదీయులు మున్నగుభిన్న మతములవారివలన వసూలు చేయుచున్న పన్నులలోనుండి క్రిస్టియనుల చర్చిలనిమిత్తము దొరతనమువారు 50 లక్షలను వ్యయమొనరించుచున్నపుడు ధర్మాదాయములనుండి పరిపాలక సంఘము కొరకు పన్ను వసూలు చేయుటకును ధర్మాదాయధనమునితరకార్యములకు వినియోగించుటకును యీ దొరతనమున కెంతమాత్రమును హక్కులేదు. దేవాలయముల పరిపాలన సరిగా లేదనువాదమొక్కటికలదు. దానిని నివారించుటకు తగినవారిని పరిశీలకులనుగా నియమించినచాలును. ఇది సంఘముల పాలకైనదన్న దేవాలయముల విషయమునమాత్రమే. వ్యక్తిగతర్యములు మతములు మున్నగువానిలో దొరతనమువారెంతమాత్రమును కల్పించుకొనగూడదు.

మోహినీ ముజరాలు

దేవాలయముల సొత్తులను దొరతనమువారు పరిపాలించు వ్యాజమున ఆసొత్తులను ప్రభుత్వాధీనముగావిందుకొని తత్ప్రత్యామ్నాయముగా మోహినీముజరాల నిచ్చుచున్నారగాన ఆ సొత్తులను మరలనిచ్చివేయవలెనని దేవాలయములవారు సహేతుకముగా ఆందోళన మొనరించుచుండగా యిప్పుడు మరలపన్నుల నిచ్చునచో హిందువులందరూ ప్రతిహతులగుట సహజము చర్చిలకుఒక న్యాయమును దేవాలయములకు మరియొక న్యాయమునా? ఇది యేటి న్యాయము? ఈలోగా యీ చట్టమునకు రాజప్రతినిధిగూడ ఆమోదించినచో రాష్ట్రీయ శాసన సభవారు మొదటిసభలోనే దీనిని రద్దుచేయుట ముఖ్యకర్తవ్యమైయున్నది.

మూలవాణీ-లజపతిరాయగార్లు

ఈ నాయకు లిరువురును స్వరాజ్యపక్షముపట్ల ప్రాతికూల్యమునుబూనుటచాలయశుచితము దీర్ఘకాలము మనకుతోడునీడలే త్యాగధనులుగ నుండువారు పలువురు నేడు విడిపోవుట చాల సంతాపకరము. వారు మరల కాంగ్రెసులో చేరవలెనని నేను మన పూర్వకముగా కోరెదను.

క్రీడును విడువగూడదు

దైవానుగ్రహమున ఎన్నికల విజయము కలిగినది. ప్రజలకు కాంగ్రెసుపట్ల గాఢవిశ్వాసము కలదని స్పష్టమైనది. కావున క్రీడును వదులగూడదు.

మహాత్ముడు నాయకత్వమును వహింపవలెను

మన మహానాయకుడు గాంధీ మహాత్ముడు ఒక వత్సరమునుండి విక్రాంతి గొనుచుండెను. ఆయనకది అత్యవసరమైనది. కావున గోహతీకాంగ్రెసుమహాసభలో మహాత్ముడుమరల

తన స్థానము నదిష్టించి మనల నుచితరీతిని నిడివింపవలెనని చేసుకొనెను.

రాయలుకమిషను

సంస్కరణములు వచ్చి ఆరేండ్లయినది. 1929 లోగా కమిషనువిచారణ సమాజముగానే జరుగవలయున్నది. స్వపరిపాలనకు మనమర్హులమని యిదివరకే స్పష్టమైనది. కావున యీ కమిషనులో నిమిత్తములేకుండ మనకోరికలను నెరవేర్చుటయే కర్తవ్యము. మనము మిక్కిలి తక్కువగానే కోరితిమి. దాని నెంత మాత్రమును తగ్గింపవలెదు. అది మనహక్కుగాని దయాధర్మముకాదు. కమిషనును టిటసులో క్రొత్తవారతనము రాకముందే పంపించవలెనని కన్సర్వేటివులు తొందరపడుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఇప్పుడున్న కన్సర్వేటివు దొరతనము కన్సర్వేటివులను సైనికోడ్యోగులను గవర్నరులుగను రాజప్రతినిధులుగలు పంపుచుండెను గాన కమిషనుసభ్యులు నట్టివారేయగుదురు. కాంగ్రెసువా రోడిపోయెదరని బర్కెను హెడ్ ప్రభువు తలచెను గాని ఆయాశ విఫలమైనది. మన ఆందోళనకే 1906 లో చాలా శ్రేష్టముగా నుండెను. 1916 లో దీక్ష తగ్గిపోయినది. 1926 లో నాకు మరింత నైరాశ్యము కలుగుచున్నది. కావున యీకమిషను లెపుడు వచ్చినను మనమర్హులము కామనియే నిర్ణయించగలవు. మనయర్హుల మన ఆందోళనకే క్రితినే ఆధారపడియుండును.

రాష్ట్రమున కొక్కసభయే సంయుక్తసభగా జరుగవలెను

మదరాసు ప్రెసిడెన్సీలో ఆంధ్ర ప్రవిడ కర్నాటక కేరళ రాష్ట్రములన్నియును చేరియున్నంతకాలమును రాష్ట్రీయ సభలు వేరువేరుగా జరుగరాదను. ప్రెసిడెన్సీలోని అన్ని మండలములవారును కలసి యొక్క రాష్ట్రీయసభనే జరుగవలెను. చెనుక నటులేయుండెడిది. సంవత్సరమున కొకసారి యిట్టి సంయుక్త సభ జరుగవలెను.

కాంగ్రెసుపని ఏకధాటిగా జరుగవలెను

గాంధీమహాత్ముని అసహాయోద్యమమునందలి విలువను చేసే మొదట సరిగా గ్రహింపజాలకపోతిని గాని యిప్పుడు దానిని బాగుగా గ్రహింపగలుగుచున్నాను. గ్రామములందే జనసంఖ్య మెండుగానే వారే ముఖ్యముగా మహాత్ముని విధానమును సాగింపవలెను. ఇందులకు విద్యాప్రచారము ముఖ్యముగా రాజకీయ ఆర్థిక విద్యాప్రచారము-గ్రామములలో జరుగవలెను. గ్రామములలోని ఆర్థికస్థితిని గూర్చి విచారణ సలిపి రాసున్న ఆపద మ గూర్చి వారికి బాగుగా బోధింపవలెను. విదేశీ వస్తువులను కొన గూడదనియు అది దుర్మయమనియు నొక్కి చెప్పవలెను. నేటికే జరుగవలసిన మంగలివారునువాషింగ్టన్ సభ్యులవలన చాకలివారును విదేశీ వస్తువులయంత్రాలవలన సాలెవారును మన దేశమున చాలనవ్వవలెయున్నారు. కాన భారతీయు లిట్టి యంత్రములను బహిష్కరించి దేశీయులకు జీవనాధారమును కలుగజేయవలెను. మోటారుకారులు, కిస్తనలాంపులు, మున్నగు భోగ్యవస్తువులతో బీదలగు భారతీయుల చేమియును పనిలేదు. మన భావమునకు ముఖ్యచిహ్నము ఖిర్చి. తక్కినవన్నియునుగూడదాని కనుగుణ్యముగానే యుండవలెను. నగరములలోను గ్రామములలోనుగూడ జాతీయతను బాగుగా వ్యాపింప జేయుటకు గొప్ప యేర్పాటు జరుగవలెను. ఇందులకు కాంగ్రెసు పూనుకొనవలెను. తాలూకా సంఘములు చాల స్వేచ్ఛవముగానుండవలెను. శ్రద్ధగా పనిచేయుటకు వేలకొలది దేశాభివృద్ధులుకావలెను. విదేశీములందు ప్రచారము చేయుటగూడ ముఖ్యమే. దానినిగూడ ముఖ్యముగా సాగించుచునేయుండవలెను. కొన్ని యేండ్ల పాటు దీక్షగా ప్రచారము జరిగినచో అద్భుతమునపూర్వమునగుపలము కలుగుట నిశ్చయము. ఇందులకు పలయు ధనమును ప్రచారకులను సమకూర్చుటకు సదుద్ధమ గాంధీమహాత్ముడొక్కడే ఈకార్యభారము మహాత్ముని కర్పింపబడును గాక త్యాగముతో శక్తివంతులగు సేవచేయుటయే మన కర్తవ్యము. ఫలము భగవద్దినను" అని అభ్యుత్థులగు రంగసామయ్యగారు నుడివెరి.

మహమ్మదీయ విడియాకుల చట్టవిషయము

విడియాకులైనతరువాత భార్య భర్తపై దావాచేయుట

బొంబాయి, డిసెంబరు 2:—మహమ్మదీయ విడియాకుల చట్టవిషయమొకటి తీర్పుచెప్పబడెను. విడియాకులు తీసికొనినతరువాత ఒక మహమ్మదీయుని భార్య భర్తపై రూ. 180 లకు దావాచేసెను. భర్తబలవంతముపై విడియాకులనిచ్చెనని వాదించెను. కాని న్యాయమూర్తి భార్యకు డిక్రీనిచ్చెను. (ఫ్రీప్రెస్.)

ఐరోపా దేశపు రాజులు

స్వీడను. బెల్జియము రాజకుటుంబములమధ్యజరిగిన వివాహసందర్భమున తీయబడిన ఛాయాపటము. ఎడమనుండికుడివైపు:—డెన్మార్కురాజు. స్వీడనురాజు. బెల్జియమురాజు. నార్వేరాజుగారు. బెల్జియమురాణి. డెన్మార్కురాణి (సెంట్రలున్యూస్)

తూర్పు గోదావరిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు

గౌహాతిలో జరుగబోవు దేశీయమహాజనసభకు ప్రతినిధులుగ వెళ్ళగోరువారు 8-12-1926 తేదీలోపుగా దరఖాస్తులు తూర్పుగోదావరిజిల్లా సంఘకార్యదర్శిగారికి, కాకినాడ, చేరునట్లుగా పంపవలెను. ఆరేదీ చాటివత్సర్యత పంపినచో ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు ఉపసంఘమువారి యంగీకారమునిమిత్తము పంపుటకు వీలులేదు. దరఖాస్తువారు ఏ కాంగ్రెసుసంఘములో సభ్యుడో ఆసంఘసభ్యులు యిద్దరు ఆసంఘాస్తుపై సంతకములుచేయవలెను. ఇదివరకు పంపినవానిలో కొన్నింటికి లేవు. అట్లు చేయింపనివారు వెంటనే సరియగు ఫార్ములో వ్రాసి సంతకములుచేయించి పంపించవలసియున్నది. దరఖాస్తులతో బాటు దరఖాస్తురుసుము ఒకరూపాయమాత్రము పంపవలెను. అట్లు పంపబడినచో దరఖాస్తు అంగీకారమును పొందదు.

పారుపూడి సత్యనారాయణ, కార్యదర్శి.

మేము, డిసెంబరు 5:—సర్వసైన్యాధ్యక్షుడు పరివార సహితముగ మేజరుజనరలు ట్రిట్టరు మేజరు లేనగారు తోడ రాగా ఈ సాయంకాల మిచ్చటికివచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

సంయుక్తపరగణాల కాంగ్రెసుసంఘసమావేశము అలహాబాదు, డిసెంబరు 1:—నేటికి సమావేశముగావలసిన సంయుక్త పరగణాల కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము జరుగలేదు. కాకియపురమందు 7-వ తేదీ రాష్ట్రీయమహాసభతోబాటు జరుగగలదు. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబు విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రదానసభ డిసెంబరు 28 తేదీన జరుగను. చాన్సిలరు సర్ మాత్ కాం హైగారు అధ్యక్షత వహింతురు.

రాజప్రతినిధి

అలహాబాదు, డిసెం 2:—రాజప్రతినిధి కాన్సురు వచ్చినపుడు 4, 5, 6 తేదీలలో అచ్చటనుందురు. అప్పుడు అస్సామీయేటెడు ఛేంబరు ఆఫ్ కామర్సువారి 8వ సమావేశమును ప్రారంభము జేయించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

బర్డువుడు నేనాధిపతి

మాండలే డిశం 3:—నేనాధిపతి బర్డువుడుగారు సతీ పరివారముతో మొయిమెనుండి నేడు మాండలే వచ్చి "చినావను" నాకనక్కిరి. నేడు కమిషనురుగారింట విందారగించెదరు. 5వ తేదీన మాండలే విడిచెదరు.

ఆర్యధర్మప్రచారసభ

అర్యులారా! ఈ సభ 1901 న సంవత్సరమునందు మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీపు యూనియన్ పాఠశాలయందు కొందరు జిజ్ఞాసులచే యేర్పజబడి, గతించిన ఇరువదియారు వత్సరములుగా, కర్మభక్తిజ్ఞానులకు కర్ణానందముగా ఉపన్యాసములు ఏలాటి ఆటంకములు దేవానుగ్రహముచే కలుగక, పండితోత్తములగు గతించిన బాలసరస్వతి నారాయణశాస్త్రిలవారి చేతను బ్రహ్మశ్రీ సుందరరాజకర్క మహామహాహాధ్యాయ లక్ష్మణ నూరిగారు ఇప్పుడు నాగపట్టణం అరుణాచల శాస్త్రిలగారిచేతను ప్రతి భానువారం తెల్లవారి 8 ఘంటలు మొదలకొని జరుగుచువచ్చుచున్నవి. ప్రకృతము ప్రాద్దున శ్రీభగవద్గీతయు, సాయంత్రము జ్ఞానవాసిష్టమును వీరు ఉపన్యసించుచువచ్చుచున్నారు. 15 వత్సరములుగా అరుణాచలశాస్త్రి వారు ఉపన్యసించుచువచ్చిన జ్ఞానవాసిష్టము పోయిన భానువారమునాడు ముగిసెను. నాడే ఈ సభయొక్క 26 వ సంవత్సర మహోత్సరము కర్మభక్తి, జ్ఞానాన క్తులగు సభికులచే విక్రీలి వైభవముతో కొనియాడబడెను. ఈ ఆత్మజ్ఞానియగు అరుణాచలశాస్త్రిలవారిచే ఈ భానువారము మొదలుకొని ప్రాద్దున భగవద్గీత ఉపన్యాసమును, సాయంత్రమున శ్రీమద్భాగవతమును ప్రధమ స్కంధము మొదలుకొని, సంపూర్ణముగా ఉపన్యసించు పూనికొనియున్నారు. కాన ఈ పురముమందలి భక్తజనులగు దరు డయచేవచ్చి, కర్ణానందముగా వినిమోక్షార్థులుగా తేసికొనునందులకు సభాకార్యనిర్వాహకులచే ప్రార్థితులు.

మద్రాసు, ఆత్మకూరు శ్రీనివాసరావు. 4-12-26. సెక్రటరీ.

అస్సాము సాహిత్యసభ

జోరాహాత, డిశం 3:—అస్సాముగవర్నరుగారు నిన్న ఉదయమునచ్చి చంద్రకాంత విద్యా సంస్థను తెరచిరి. అస్సాము సాహిత్యసభకు తనకుమారుల స్పార్క చిహ్నముగ రూ. 80,000 దానముజేసిన రాయబహదూరు రాధాకాంతరాంకిగారికి కృతజ్ఞత తెలిపిరి. ఈనిధినుండి సాహిత్యసభవారు అస్సాము భాషానిఘంటువును, అస్సాముచరిత్రను తయారుజేయించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

వస్త్రప్రతిష్ఠ

అహమ్మదాబాదు, డిశం 3:—గౌ. టాముసాగారు పార్లమెంటు శాసనసభ్యులు, అంతర్జాతీయ వస్త్రప్రతిష్ఠ స. సంఘసభ్యులును నిన్న రాత్రి కార్మికుల భజనమండలిని దర్శించిరి. నేడుదయము కార్మికసంఘమువారి పాటశాలలు 3, మాడుమిల్లులను జూచిరి. మహమ్మదాబాదు మిల్లు అధికారుల సంఘసభ్యులతో వస్త్రప్రతిష్ఠసమగూర్చి సంప్రతించి సాయంకాలము అల్పాహారములవిం దారగించిరి. ఇక్కడ నింక రెండు రోజులుందురు. (ఫ్రీప్రెస్.)

శాంపిలు యినాము. మొదటిరకం. ధరసలిను.

కృష్ణమూర్తి అండు కంపెనీ

నూతనమైన కలరూపాలు రంగు పనికాం. 167, వజీర్, మధుర.

ఆంధ్రదేశములో ప్రఖ్యాతిపొందిన, వివిధ వర్ణములలో... కలరూపాలు...

ఆశాభంగము కలుగ కుండుటకై తక్షణమే ఆర్డరునుపంపుడు.

ఆంధ్రభాష తెలిసినవారు మిక్కిలి సులభముగా ఆంగ్లభాషను నేర్చుకొనవచ్చును

ఆంగ్ల ఆసాన్ లేక ఆంగ్ల బోధిని

ఈ ద్వితీయ గ్రంథము ఇప్పటికి 10,000 వందలచే వదులబడి ఉత్పత్తిచేయబడినది.

600 పుటలుగల పెద్ద గ్రంథము ధర ప్రతి 1-కి రూ 2-0-0. ఆశాభంగము కలుగకుండుటకై తక్షణమే ఆర్డరును పంపుడు.

అపారమైన విషయము గలదు. ఈ గ్రంథము 10000 జనలచే ప్రసిద్ధిచెందినది.

ముఖ్యగమనింపు:—మోసముపోకుండుటకై మా రిజిస్టర్డ్ డిస్ట్రీబ్యూటర్స్ గల గ్రంథమును గమనించి తీయుడు.

టి. రాజగోపాలు మొదలియారు, 302, టంకశాలపేథి, మింటుబాస్టు, మద్రాసు.

ఈ నే ప్రాణము ఇర్వింగ్స్ ఈస్ట్ - వైట్ బిల్స్

తెల్లనింగు పిత్త-మి-అత్: ఇందు హానికరముగ ఉపధులు చేరుటలేదు.

ఇర్వింగ్స్ ఈస్ట్ - వైట్ బిల్స్ ఈ దిగున తెలుపబడిన ప్రకారము వ్యాధులు తలనొప్పి, నాడినొప్పి మొదలగునవి 5 నిమిషములలో కుదురును.

పిత్తము, మెకము, బహిసత 10-15 నిమిషములలో కుదురును.

మి-కెమిక్లనుండి రూప 1-4-0 ధరగల బుడ్డి నోకటిని కొనుగడు.

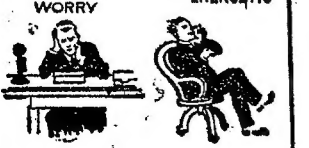
నెం 24372-“ఈస్ట్-వైట్” బిల్స్ దేవునిచే సంపాదించిన ఒక నాగమునుండి మర్మమైన బాధ నశింపించుచుంటిని.

నెం 24118. డాక్టర్ టి. వి. ఎస్. “ఈస్ట్-వైట్” ఆమోదమున గుణముల గలదని నేను తెలిపినప్పుడు అందులో నేను ప్రాయము అతిశయము లేదు.

నెం 18224-ఈ బిల్స్ ఆమోదమున టానిక్ దుధముగా తెలుపుచున్నాను.

Sole Wholesale Agents, Martin & Harri s Ltd., No. 20, Sunkurama Chetty Street, MADRAS.

IRVINGS YEAST-VITE LABORATORIES CECIL HOUSE, Holborn Viaduct, London E. C.

ఆంధ్ర మహాజనసభ

స్వాతంత్ర్యరక్షణ

(1)

ఆంధ్రమహాజనసభవారు రెండు ముఖ్యమైన తీర్మానములను గావించియున్నారు.

రెండు వందలకు తక్కువమంది ఈ తీర్మానముల గూర్చి సమ్యక్తుల తెలియజేసిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోప సంఘమునకు అధ్యక్షులగు శ్రీయుత టి. ప్రకాశంపంతులుగారు పై తీర్మానముల మూలమున తమ అధ్యక్షపదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి.

ఈ సభవారి తీర్మానములలో ఆశ్చర్య పడవలసినది ఏమియునులేదు. జాతీయ సభాయోధులైనవారికి శాసనసభలలోని ఆశ్రయింపు వ్యవహారములు యాచనాపద్ధతులు రోతన పుట్టించినవి.

శాసనోల్లంఘనమునకు దేశమింకను సంసిద్ధము కాలేదనుట నిజముకాదని యీ యంతాపూర్వీకల సామంతులయభిప్రాయమైయున్నది.

అసలు సముద్రమధనము గౌహతీలో జరుగవలసియున్నది. ఆంధ్రమహాజనసభవారు చేసిన ప్రస్తుత తీర్మానము కాంగ్రెసువారిని పురికొల్పుటకుమాత్రమే యైయున్నది.

అఖిల భారత తంతి సంఘము

సర్ రాసింగు గౌరుగారి యుపన్యాసము

నాగపురము, డిసెంబరు 2—అఖిల భారత తంతిసంఘము వారు రాసింగుగౌరుగారిని సన్మానించిరి.

అహమదాబాదు, డిసెంబరు 2—మిస్ వేల్స్ ఈ ఉదయమున డిగ్రీ కెల్లిరి.

హంబాయి, డిసెంబరు 2—గవర్నరుగారు ముఖ్యోలు రాజాగారికి ఆతిథ్య మిచ్చిరి.

అహమదాబాదు, డిసెంబరు 2—మిస్ వేల్స్ ఈ ఉదయమున డిగ్రీ కెల్లిరి.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసభ

ఏలూరులో గూడుట

ఆహ్వానసంఘాగృహము, మాగంటి బాకినీడు, బి.యస్. (కాన్స్టేబుల్) యస్. యస్. సి. (కాన్స్టేబుల్) గారి స్వాగతం పాఠ్యము.

తొలిసారి

ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయములు కేవలము గ్రంథాలయము లే గాక ఆంధ్రదేశాన్ని కమితముగ తోడ్పడిన ప్రజాసంస్థలకు మనవిగాల వృత్తికి నివృత్తము. ఇయ్యది ఆంధ్రదేశములో బుట్టి, హామెయిచ్చి ఓగిపోయి, సహాయనిరాకరమునకు సహకారులైనది. ఆంధ్రదేశమునందు సకల ఉద్యమములకు కేంద్రస్థానములయి దేశభక్తుల యువకులను విశేషముగా నాకర్షించెను. భారతదేశమున బహుదాకపు దొరతనమువారి సహాయములేకనే ఆంధ్రదేశము గ్రంథాలయోద్యమమున నగ్రస్థాన వలంకరించినందునకు ఆంధ్రులు గర్వపడవలసి యున్నది. ఆధునికాంధ్ర చరిత్రలో యీ యుద్యమమునకు ముఖ్యస్థాన మియ్యకలేదు. ఇట్టియుద్యమము ప్రస్తుతమున కెట్టిస్థాన వలంకరించుచున్నదో యొకసారి సింహావలోకనముజేసి చూచిప్రస్తుత దుస్థితికికారణమేమో, నిజనివాళిపాఠములేమో, శాంతిహాసములేమో, సవచ్చితితో విచారించు. సక్రమమార్గములను కనుగొని యేకదీక్షతో మనఃపూర్వకమున చేయుదము.

ప్రస్తుత గ్రంథాలయముల దుస్థితి

గ్రంథాలయోద్యమ లాభములగుర్తి కాలముపనడయుటకంటె, సాగించినవి శిథిలముగావడం కాపాడుటెట్లో యాలోచించుట ముఖ్యంబుకాదు. ఆంధ్రదేశమున కేరుసాంచి మంచి యభివృద్ధిగాంచినది, యిప్పుడు క్షీణదశకు రానున్నది, వానినరిత్ర అత్యంతవిషాదకరము. ఆంధ్రుని భావస్వభావము మనోవికాసము తెలిసికొందము గాక! మూటినీ గుఱించి మాత్రము ప్రస్తుతముగా చెప్పవచ్చు.

- 1 గౌరవీ గ్రంథాలయము రాజమహేంద్రవరము.
- 2 బాలసరస్వతీ గ్రంథాలయము అంగలూరు.
- 3 హిందూయువజన సంఘము ఏలూరు.

ఈమూడును ప్రత్యేక వ్యక్తిగతమున దాని, గ్రంథాలయముల కాదరప్రాయమై ఆంధ్రుల పాదము, ప్రశంసకు పాత్రమై ప్రతిభను సాంచి నేడెట్లున్నవి?

1 గౌరవీ గ్రంథాలయము

మన సభాధ్యక్షుని నిష్కళంక దేశాభిమానము, మన దేశవాదీత్వము యీ గ్రంథాలయరూపమున దాని ఆంధ్రదేశమునకు వన్నె తెచ్చినది. చిరసాయముగ భవన నిర్మాణమునకై యెట్టి తగవులనున్న సభ్యులలో నెట్టి కలకలమునుపుట్టి కోర్టులకై కుట్రగొనినదో ప్రతికాపాకు తెలిసియేయవచ్చు. స్వంత భవన మత్వవసరమని సభ్యులు ఏకాభిప్రాయమైయున్నప్పుడు నిర్ణయమునకై యీ కలకలము లేలకో?

2 బాలసరస్వతీ గ్రంథాలయము

పల్లెటూరి గ్రంథాలయములలో నెల్ల పెద్దదై 4000 గి. రాజాంధ్ర గ్రంథాలయలో ఆంధ్రదేశము న మూడవ స్థానములంకరించి స్వంతభవన నిర్మాణమునకై యువక్రమింపుట లేల క్షించెను. గ్రామములో రెండుపాట్లలు గలవు. అవిపూర్తిగా ఇంటికేరలకు సంబంధించిన వేయని చెప్పవచ్చును. గ్రంథాలయపరిపాలన యెవరిహస్తగతము కావలెననియే వారితగవునకు మూలము!

ఎట్లో ఒకపక్షమువారు కృతకృత్యులై భవన నిర్మాణమునకై జిల్లానుండి రు. 1500 లు గ్రామము సొండుటకుగూడ అనుమతి బడసిరి. అంత ఎదిరిపాట్లవారు, గ్రామపాట్లలనలన చచ్చిన వ్యాజ్యకారా ములనల గ్రంథాలయము ఋణగ్రస్తమైనదనియు మీదమచ్చ గ్రామము నిరుపయోగము గాగలదనియు సెక్యూరిటీ నిచ్చినగాని గ్రామము నివ్వనలదని డిప్రెక్షన్లుబోధవారికి పిటిషను నిచ్చిరి. సెక్యూరిటీ నిచ్చినగాని జిల్లాబోధువారు గ్రామము యివ్వరైరి. ప్రస్తుతము గ్రంథాలయమునకు రెండువేల రూపాయల అప్పుగలదు. గ్రామము రాకున్న మరియొక విధమున ఆర్థికసహాయము లేదు. ఏమైనదేమి గ్రామకక్షలలోని ఈ స్థానికము మీదికి ప్రాకినది. ఈయన్ని చల్లారుటెట్లో?

3 హిందూయువజన సంఘ గ్రంథాలయము

ఇటు వాది ప్రతివాదులు దొరతనమువారు - ప్రజలు. దీని చరిత్రము అతి విచిత్రము. 22 సంవత్సరముల క్రిందు సాగింపబడి 8400 గ్రంథములు గలిగి, అనేక ఆంధ్ర ఆంగ్ల ప్రతికలతోను, వివిధజాతి, మతవృత్తులకు జెందిన 250 మంది సభ్యులతో నొప్పారి చక్కని దేశసేవ చేయుచున్నది. ప్రతిదినము సగటుపాఠకుల సంఖ్య 140. సంఘసేవకులే గృహములనుగూడ గ్రంథము లంపబడుచున్నది. విలువగలిగిన బొమ్మలు గోగిన మ్యాజిక్ లాంఛరు సహాయమున ఈడువచ్చిన వారి

కి విద్యగజి, కార్మికులలో ప్రబోధము గలిగించి, రైతులకుపయోగములను యువస్వాసమునిచ్చి యింక వైజ్ఞానికవిషయము లెన్నియో జనసామాన్యమునకు బోధించుచు దేశసేవను చాటుచున్నది. ఆంధ్రదేశములోని యే గంధ్రాలయము నకుగాని యెట్టిసౌకర్యములు లేనని రూఢిగ చెప్పగలను. ఆరోగ్యవిద్యా కాఖాది కారులుగూడ యీ సౌకర్యములు సొందుచున్నారు. అందుచే వివిధప్రాంతములనుండి మీకు విరాళములు వచ్చినవి సంఘము ప్రస్తుతకష్టముల పొలకుటకు భవనమే కాకము. సంఘమేవిధమున నాదరప్రాయముగనున్నదో దానిభవనముగూడ ఆదరభవనముగ నుండుట యుక్తమని కొంతమంది సభ్యులకు తోచెను. ప్రయత్నములు ప్రారంభమయ్యెను. అప్పటిపురపాలకాధ్యక్షులును ప్రస్తుతమున మాసంఘాధ్యక్షులును సగుడివాను బహదూరు మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు ప్రాముఖ్య స్థలమును 200 గజముల ప్రదేశమిచ్చి ఆరరించి తమ ఔదార్యమును వెల్లడించిరి. ముగ్ధునిసి పాలిటివారికి సంవత్సరమునకు రు. 100 లు అద్దెయిచ్చునట్లును, దొరతనమువారు నిర్ణయించు భూమిశిస్తునుయువజనసంఘమే చెల్లించునట్టి వరతుమీద శాశ్వతకాలుకు ముగ్ధునిసిపాట్లవారు అద్దెపత్రము వ్రాసియిచ్చిరి. దీనికి ప్రభుత్వమువారు ఎట్టి ఆక్షేపాలులేక ఆమోదించిరి. ఇట్టిభర్తసంస్థలకు య. 1కి రు. 6-4-0 లు కంటె ఎక్కువపన్ను దొరతనమువారు విధించరని శ్రీపంతులుగారు చెప్పిరి. దీనితోబాటు మాపురవైశ్య శ్రేష్ఠులును, దానకర్ణులనను ముర్రాశ్రీ మోతే గంగరాజు జమీందారుగారు భవనమునకు వ్యయమంతయు తామే భరించుటవద్దానము చేసి పురజనుల ప్రతీ సకు పాత్రులైరి. వెంటనే రు. 30000 లుకు అంచనాచేసి అప్పటి జిల్లాకలెక్టరుగ స. యత్. చూర్ గారిచే శిఖుస్థాపన చేయించిరి. వారాసయమున గ్రంథాలయ సేవనుభవనదాతలగు గంగరాజుగారిని విశేషముగ కొనియాడిరి. ఆంధ్రదేశమున నింత పెద్దమొత్తముతో గ్రంథాలయ భవనమును కట్టకాపాసించినవారు లేరని చెప్పవచ్చును. పునాదులు లేచినవి. అప్పటికి పురపాలక సంఘమువారు సం॥ కు రు. 250 లు విరాళము నొసంగుచుండిరి. అన్నియు బాగుగ నుండెను. కాని మాగ్రంథాలయపు టన్నువ్వము అన్యరూపమును దాల్చెను. 1921 సం॥ ముసుండి దుర్గశప్రారంభించె. దొరతనము వారు సం॥రం 418-1-7 లు భూమిపన్ను విధించిరి. రు. 200 లు గ గంగరాజుగారి వద్దను అప్పు తెచ్చి భవనమునకు తెచ్చినరూపురప్పలు అమ్మి ఆమొత్తము పూడ్చినాము.

685 రూ పా య ల కు

ఆ భివృద్ధి చేయ బడిన ఒక ఫోర్డు మాడలు కారును కొనవీలుగలదని

మీ కు తెలియునా?

మిగత సామును 6, 9, లేక 11 మాసములలో చెల్లించవచ్చును.

కొండ్రుదేశములం దుండువారు మానబ్-డీలరులను అడిగి వివరములు తెలుసుకొనవచ్చును. లేక మాకే వ్రాసిన సులభముగా పైకమును చెల్లించు పద్ధతులను గుఱించి వివరముగా తెలిపెదము.

ఓ క్వు అండుకో, లిమిటెడ్., వద్రాసు.

ప్రాంచి:-టూకోరన్, బెంగుళూరు.

అప్పటికి గంగరాజుగారు రు 18000 లు ఖర్చుపెట్టి హెచ్చుపన్ను వదలినగాని మిగత సొమ్ము వెచ్చించి భవనమును పూర్తిచేయననిరి. దొరతమువారు ఆసంవత్సరపున్నతో తృప్తి నొందక పునాది వేసిన భవనమును 1919, 1920 సం॥ లకు కూడ నిర్మణ యివ్వవలెననిరి. ఈ భారమును సంఘముభరింప లేమని, గోడలు లేచినట్టి అ సం పూర్తి భవనమును రివిన్యూవారు భూమినిశ్చయము చేయుచేయగా మోతేవారి కుటుంబములో నొకరు పాడిరి. అప్పుడు పురపాలక సంఘము వారు ఆస్థలమునకు హక్కుదారులు తామేయని రివిన్యూవారి వేలము అధికారమున కాటకంపెట్టిరి. దీనికి జిల్లాకలెక్టరువారు పురపాలక సంఘమువారిని యీమొత్తమును హిందూయముజన సంఘమునుండి నమూనా చేసెదమని వాదనమియ్యగలరాయని యిచ్చిరి. పురపాలక సంఘమువారు ఒప్పుకొనిరి. యువజనసంఘము ఆర్థికస్థితి చూడ అప్పే ఆదాయము. ఈ దుస్థితికి వగచి పురపాలక సంఘసభ్యులు ఏకగ్రీవముగ పాతబాకీలన్నియు రద్దుచేసి పురజనులకు చేయు సేవ మెచ్చుకొని సం॥ రంకు విరాళము రు 50000 జరకు హెచ్చించిరి. ఇంతేకాక భూమిపన్ను తగ్గించుటకై దొరతమువారికి సిఫార్సుచేసిరి. దీనికి అట్లు తగ్గించుటకు వీలులేదని దొరతమువారును, పురపాలక సంఘము ఖరీదునిర్మాణము పన్నుకు సరిపోవుచున్నదని కలెక్టరుగారును, పాతబాకీ లు రద్దు చేయగూడదని పానుగల్లు ప్రభుత్వము వారును హెచ్చరించిరి. ఇందులో ముఖ్యముగా గమనించవలసిన దేవన యువజనసంఘమువారివ్యవహారము రు 487—5—4 లలోను దొరతమువారికిః చేరు శిస్తు రు 2—10—0 లు మాత్రమే. మిగిలినది పురపాలక సంఘమువారికే. ఈమొత్తము పుచ్చుకొని పురపాలక సంఘము వారు ఏకగ్రీవముగా పన్నును తగ్గించమని చెప్పబడుగాని, తమ కువద్దని నిరాకరించుటకుగాని, యొకవేళ రివిన్యూవారు వనూలు చేసినను విరాళమిచ్చుటకు గాని స్వతంత్రములేదు. సానిక సంఘముల ఆదర్శ స్వాతంత్ర్యమునకు నిజమైన నిదర్శనమిది. గతసభలో తిరుగ ఆమొత్తమునకు జతచెయ్యెను. రివిన్యూవారు తాళము వేయకొని బీరునాలు పుస్తకములు బహిరంగమునకు తెచ్చి వేలమునకు సిద్ధముగా నున్నపుడు సభ్యుల చందాల వల్ల కొంత మొత్తమును ఒక సాహుకారునంద నోటువాసి తెచ్చియు ఆగండమును తప్పించుకొంటిమి. ఈమొత్తమును రివిన్యూ వారు పురపాలకసంఘమువారి కిచ్చిరి. మిగిలిన మొత్తమున గారు 2000 పురపాలక సంఘమువారిని వెంటనే వనూలుచేయుమని నిర్బంధ పెట్టుచున్నారని పురపాలక సభ్యులు వనూలు చేయక పోయిన తమపై యా మొత్తము పడుననుభయముచే దావా మూలమున వనూలు చేయుటకు మొన్ననే తీర్మానించినది వినుట కడు విచారకరము. పురపాలకసంఘమువారు దొరతము వారి నిర్బంధమునకు భయపడక, సర్ చార్జీలకైనను తల యెగ్గి సానికసంఘముల ఆత్మగౌరవమును హక్కులను నిలబెట్టినచో ఆంధ్రదేశమునకే కాక భారతదేశమున కంతకు ఆదర్శప్రాయము లయ్యెడివారు. నేనుఆమెరికాలో నున్నప్పుడు యువజన సంఘమును ఆంధ్రదేశమున కాదర్శముగ చేయవలయునను తలంపున ఆదేశమందలి గ్రంథాలయములను దర్శించి మన మవలంబింపవలసిన మార్గములను వెదకుచుండెడి వాడను. స్వదేశమునకు వచ్చి యీ సంఘస్థితి చూడనే జాలినొందితిని. ప్రజా ప్రశస్తి ధుల కాసనసభ్యులు యిట్టి దుస్థితిలో నున్న ప్రజాసభ్యుల మీద విశేష లక్ష్యముంచి చేయగలిగిన యువకారము చేయుట యత్యవశ్యకము.

అభివృద్ధికిగాను కొన్ని సూచనలు.

1 మాతృభూమికిగర్భశత్రువర అజ్ఞానము నణచదగని ర్బంధ ప్రారంభవిద్య అత్యవసరము. త్వరలోవిజ్ఞానమును విరివిగా వెదజల్లుటకు కాసన మత్యవశ్యకము. విద్యలో జాతియొక్క మోక్షము. రాబోవునిన్నీకలకైనను లేక నాభాతక్కలకైనను ఆంధ్రదేశమున, జపాను జర్మనీలవలె అవివక్షన రూపుమాపితిమని గర్వపడుదుగాక! కాసన సభ్యుల స్వలాభమునకైనను యీ కాసనమును ప్రవేశపెట్టవచ్చును. కారణము చదువు. వీటివల్లవలన పడిన బాధలు స్వానుభవమే! సింగిలు ఓట్లు ప్రియులకు కూడ యీ బాధ తప్పినదికాదు.

2 భవనము:—పై చరిత్రలం బట్టి భవననిర్మాణమునకు భవనహాయము ముఖ్యవసరమని తేలుచున్నది. 1920 సం॥ మొ॥ శ్రీ కొండా వెంకటప్పయ్యపంతులుగారి తీర్మానము ననుసరించి దొరతమువారు గ్రంథాలయములకు

1920 సం॥.....	20000,
1921-1922.....	
1923-1924.....	15000,
1924-1925.....	10000,
1925-1926.....	15000,

విరాళము నిచ్చిరి. ఈమొత్తమును సుమారు లక్షవరకైనను హెచ్చించవలెను. ఈవిరాళములవలన గ్రంథాలయముల స్వాతంత్ర్యమునకు కొంతభంగము గలుగుచున్నమాట నిజము. గత మంత్రివర్గమువారు తమకీర్త్యముచేసి గ్రంథాలయములను వానిని వాపించిన స్థానిక సంఘములను అక్రమముగా పరీవార్తిం చేసి ప్రజలను అణగారే పనిచేసిరి. ప్రతిగ్రామమునను నొక గ్రంథాలయము స్థాపించుటకు కాసన మునర్పించెదమని పక్షబలమునకు ప్రయత్నించిన బాగుండెడిది. రాబోవు మంత్రివర్గము వారైనను ఈ దారానూపము లకుదురుగాక! గ్రంథాలయముల కిచ్చు విరాళములు విద్యాలయములు రోడ్డువలె బరోడాలో యిచ్చుచున్నట్లు భవనముల కగు వ్యయమున మాడవలెను దొరతమువారును ఒక వెంతు సానికసంఘములను మిగిలినవంతు పురవాసులను భరించు పద్ధతి వుంచిది.

3. ఇంగ్లాండులో కలుదుకాణములలో గ్రంథాలయములు గలవు. రెండవతరగతి వెయిటింగు గదిలో జపాను రైల్వేవారు పత్రికల నుంచుదురు. అట్లే మనదేశమున రైలుస్టేషనులు, కోర్టులు, మార్కెట్టులు, పార్కులు, కూడలులలో పత్రికలను బల్లల కితికించి యుంచవచ్చును.
4. గ్రంథాలయాలాభిమానులు సహకార సంఘములకు పాఠ్యముచేసి వానిలాభమును గ్రంథాలయములకు పొందించుచు సహకారసంఘములవారు గ్రంథాలయములను ఇట్లు ప్రోత్సహపజుచు అన్యోన్యసహాయము చేసికొందురుగాక!
5. గ్రంథాలయములు గ్రామనిర్మాణకార్యక్రమములలో ముఖ్యస్థానము వహించునని మజువకుండురుగాక.
6. సంచారగ్రంథాలయములు వయస్సుమీడిన వారికి స్వల్పకాల పాఠశాలలు స్థాపించుటకు పూనుకొందురుగాక! ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారు త్వరలో ప్రచారక శాఖచే స్వల్పకాల విద్యాలయములు నెలకొల్ప నున్నారని వినుటకు సంతోషము.
7. గ్రంథాలయము లన్నిటికి ఒకేమాదిరి గ్రంథముల పట్టిక, విషయసూచిక లేకపోవుట గొప్పలోటు.
8. గ్రంథాలయ పత్రికలపోషణ గ్రంథాలయవ్యవస్థము. కేంద్రసంఘ పునరుద్ధారణ మిగిలిన నూపనలు.

నాకంటె యనుభవజ్ఞులకు మన యభ్యుత్థాని యువ న్యాయమందు అమాల్మ్యమును ఉపదేశములు విందును.

స్వాగతము

ప్రతినిధి సోదరులారా! ప్రేక్షకులారా! ప్రతిభ గాంచిన దేశమునకు స్వాగతిము! ఆంధ్రసభల సన్మానసంఘము వారు మిమ్ముల నందఱు నాహ్వానించి భాగ్యము నాకెంటులకు కలుగజేసిరో తెలియకున్నది. నాకు యీయుద్వేగము పట్టుచున్న గాధాభిమానము, ప్రేమ, యుత్సాహమే నన్నీ భారము వహింపజేయ నాహ్వానసంఘము వారిని పురికొల్పినదని నేను నమ్ముచున్నాను. నా కీయవకాళ మిచ్చినందులకు వారికి నందనములు.

గ్రంథాలయోద్యమమం దిట్టి దీనదశయందు ఆయుద్యమమునకు మూలపురుషులను వారి సాయముగాని తత్సంబంధితుల సాయముగాని గోరుటకు సహజము. ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయోద్యమమును ప్రారంభింప జేసి దేశముయొక్క రాజకీయ, సాంఘిక, మతాభివృద్ధి గ్రంథాలయమును సాధనముచే లభ్యపడునని ఎలుగైతెచ్చాటి మనకు త్రోవమాపిన పూజ్యులగు శ్రీ శ్రీ లు కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారు. అట్టివారి ప్రయత్నములే నేటి మన సభ్యాభ్యుత్థులు. ఇట్టి యర్హత గల అభ్యుత్థుడు, మనకు లభించుట మన పూర్వము. మనకు చిరపరిచితులును, విజ్ఞాన సంపన్నులు, కవి పుంగవులును, పత్రికాధిపతులును, శ్రీమంతులును, ఆడంబరహితులును నగు మొ॥ రా॥ శ్రీ నాగేశు కృష్ణారావుగారిని గూర్చి వివరములు చెప్పి మికాలమును వృథా పఱుపజాలను. అభ్యుత్థులను నామనఃపూర్వక స్వాగతము. వారిని అభ్యుత్తపిత మలంకరించి కార్యక్రమమును ప్రారంభించుటకు ప్రార్థించుచున్నాను.

హిందూజన రెన్యూ (18-10-26)

జాంబాయి కేసభిన్... అన్నివిధములైనట్లునంటి నీనభిమానాలనీలను ఇమ్ము మొదటితరగతి ఇండియాకంపెనీ.

ప్రత్యేక లక్షణములు 3194

(1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము, (3) అటోమేటిక్ కాకఫర్ ఫీచర్, (4) భారతమైన మరతులు, (5) దయగలి సర్వీసవాకము, (6) తనదని నిరూపించిన తక్షణమే సొమ్మును ఇచ్చించెదరు.

వివరమును నీదినపత్రిక (వాసిన బడయగలర,

K. PADMANABHAPAI, B. A.,
Secretary Madras Branch
st Box No. 337 Mount Road M

ఓ రియంటల్ 672

గవర్న మెంటు నెక్సారిటీ

జీవ భీమా కంపెనీ, లిమిటెడ్.,
1922-1924 గాని మూడు సంవత్సరములకు
కంపెనీ వ్యవహరించినందులకు ఫలములు:

లాభములు రూ 51,00,000
జీవ భీమాపై రూ.

1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి
రూ 22½ చొప్పునను
యెండ్లో మెంటు భీమాలపై రూ.

1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి
రూ 18 చొప్పునను
అధికమైన భోగములు.

చిట్టడయూభిముఖమునకు దుండు ప్రభాభిమాన
వారు కంపెనీ వదలినందులకు చూడము.

నూతన భీమాలు { 1924 - రూ 2,37,34,000
1925 - రూ 2,96,42,000

ఈ సంఖ్య లింక నగిక మగుచున్నవి.
ఆదాయకరముగ జీవభీమాలయందు
ధన ముంచుట చేతరుణము.

వివరముల క్రిందివిలాసములకు వ్రాయుడు:-
సె. ఇ. వెయిట్ బ్రాంచి నెక్రటరీ

ఓరియంటల్ భీమా కట్టడములు

తపాల వెటె 8, మదరాసు,
బెంగళూరు బ్రాంచి: 672

ఓ రియంటల్ లిల్ డింగు
స్టాల్ పారేడ్, బెంగళూరు.
టివండ్రం బ్రాంచి: ట్రీవండ్రం.

ఆయుర్వేదాపద రత్నాకరము 3
చరకచిక్రితాస్తానము రు. 6

ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
5046 డాక్టరు శ్రీరామ కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

1 **అభ్యుత్తము** వెల రు 1-5
రు 5-0-0.

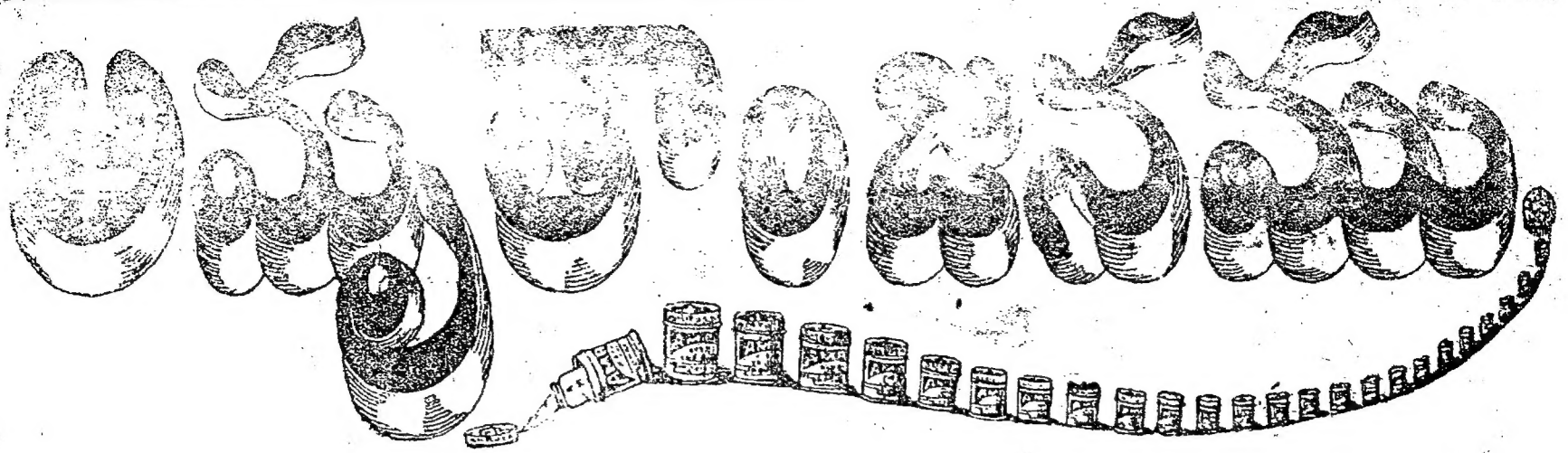
శ్రీ ముక్త్యై సంస్థానమున 800 పుటములు వేయబడి
నది, బహుమూలము. వేడి, దగ్ధ, క్షయ, పీల్చుబోగొట్టును.
కఫమును తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము మందుతో సంప
జనును. అశేతులు వాడి మెచ్చినారు. కేటాను ఉచితము.
2125 అర్చరసాయనశాల ముక్త్యై, కృష్ణా.

చెన్న పురి పందెములు 528

గిండి

మొదటి ఎక్స్ట్రా మీటింగు
మొదటిదినము, బుధవారము
8-12-1926

ప్రధమ పందెము
మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

హనుమాన్ సబ్బు

లోక ప్రసిద్ధమైనది. దీనికైనమా
నమైనది వేరులేదు. చర్మవ్యాధి
ధులకు సంతోషపరిచింది. ఎచ్చట
నుదొరుకును.

యస్. రంగనాథంశెట్టి అండు బృందరు, నెం 12, బందరు వీధి, మద్రాసు.

1727)

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

1042

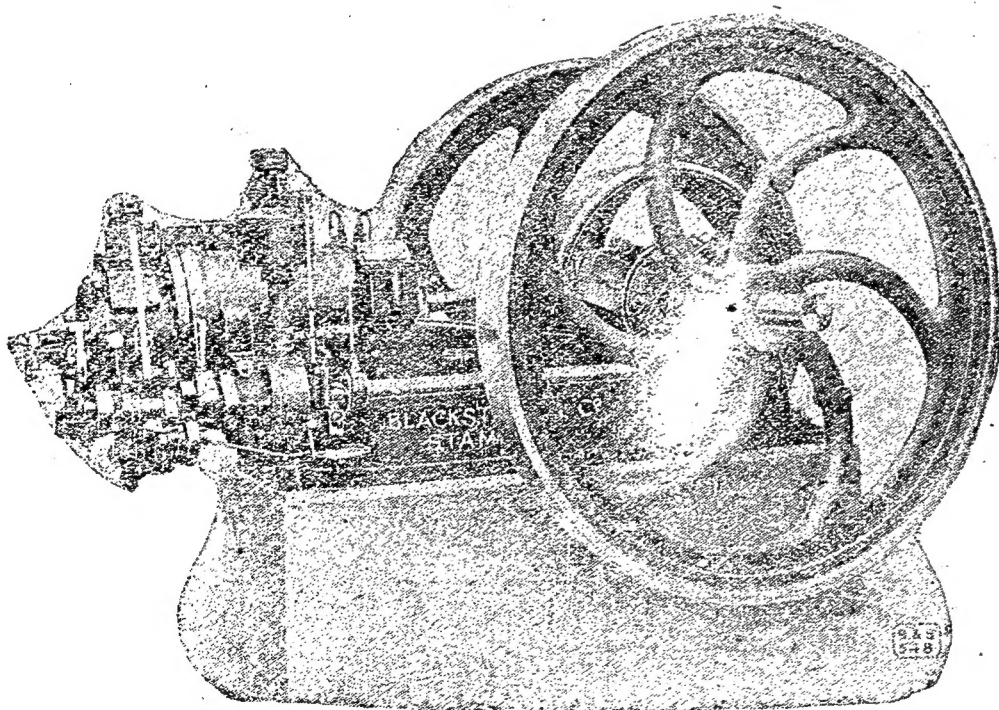
ఆచు, బైందునలు, రబ్బరు ప్లాంపులు, స్టెప్, రాసి, బంగారము, పెండిసామానులపై ఛక్కట,
బ్లాకులు చేయుట, స్టేషనరీ సామానులు.

(609)

ఎం. గ్రేవింగు

బ్రాక్ స్టోన్

కోల్డుస్టార్డింగు క్రూడు ఆయిల్ ఇంజనులు
9 నుండి-600 బి. హెచ్. పి. వరకు గలవు.
ఉదివరలో తనంత కొద్ది ఖర్చుతో పనిచేయవీలుగలదు.

ప్రతి బి. హెచ్. పి 1-కి
గం 1-కి కావలసిన నూనెయును,
లూబ్ కేటింగు ఆయిలు
కగు ఖర్చు
3 దమిడీలకంటెను తక్కువగానే
యుండును.

మార్షల్స్ సన్స్ అండు కంపెనీ

(ఇండియా) లిమిటెడ్.,

ఇంజనీరులు

నెం 9, నెకండులైన్ బీచ్, మద్రాసు

బ్రాంచి ఆఫీసులు:— బెజవాడ, తంజావూరు, కోయంబుత్తూరు.

852